

جمهوری اسلامی متکی بر ملتی زنده، پابرجا و مستحکم

هفته‌نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و چهارم | شماره ۱۲۲۷ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴ | ۵ رمضان ۱۴۴۷ | ۲۳ فوریه ۲۰۲۶ | ۱۶ صفحه

سید حسین خاتمی خوانساری
روزه خواص الخواص!



۷
دین

نوید کمالی
اقتصادتوجه



۵
راهبرد

رضا صارمی
شورایی برای شکست!



۲
نگاه

صبح صادق ماهیت منازعه آمریکا با ایران را بررسی می‌کند

۱۱
خرد

رویارویی ایدئولوژیک یا ژئوپلیتیک؟

۲
سرمقاله

پیام‌های راهبردی
رزمایش مرکب دریایی

گزارشی از رزمایش گسترده «کنترل هوشمند تنگه هرمز» نیروی دریایی سپاه

پیام اقتدار ایران از خلیج فارس

۱۵
پاسدار



امنیت ملی قابل مذاکره نیست!

۸
پرونده

شورایی برای شکست!

رنا صامی راد
کارشناس مسائل
بین‌الملل

بدون اینکه هیچ عضوی از گروه‌های فلسطینی در شورای صلح حضور داشته باشند، ترامپ طرح ۲۰ ماده‌ای را در همان زمان اعلام کرد که از بندهایی، مانند آزادی اسرای صهیونیستی و زندانیان فلسطینی که عمدتاً زن و کودک بودند، تشکیل می‌شد. همچنین در بندهای دیگر آن درباره آینده حکومت غزه آمده است، این گونه که یک کمیته تکنوکرات و غیرسیاسی فلسطینی با نظارت شورای صلح برای اداره غزه تشکیل می‌شود، کلیه نیروهای فلسطین باید خلع سلاح شوند و در ساختار قدرت هم هیچ نقشی نخواهند داشت. حماس از تلاش‌هایی برای پایان جنگ در ابتدای طرح تشکیل شورای صلح استقبال کرد؛ ولی اعلام کرد بندهای طرح، مانند خلع سلاح حماس و چگونگی عقب‌نشینی رژیم صهیونیستی نیازمند توزیع و اصلاح است. حماس اعلام کرد در هر حال با خلع سلاح موافقت نمی‌کند؛ ولی زمانی که جلسه شورای صلح در روزهای اخیر در واشنگتن با ریاست ترامپ برگزار شد، لحن حماس تغییر کرد و به شدت از این شورا انتقاد کرد. «حازم قاسم» سخنگوی حماس تأکید کرد آزمون واقعی شورا در وادار کردن رژیم صهیونیستی به توقف تجاوزات است، نه صدور بیانیه. او تجربه آتش‌بس‌های قبلی را نشانه بی‌تأثیری مواضع بین‌المللی بدون فشار واقعی دانست و بشار دیگر از حضور نداشتن نماینده‌ای از فلسطین در شورای صلح به شدت انتقاد کرد. گفتنی است، در این ارتباط حتی بعضی کشورها، مانند برزیل هم دعوت حضور در این شورا را رد کردند.

همزمان کشورهای اروپایی هم از حضور در شورای صلح غزه خودداری کردند. در رأس کشورهای اروپایی فرانسه و آلمان قرار داشتند. پاریس اعلام کرد ابهامات بسیاری درباره منشور شورا وجود دارد و سؤالات اساسی درباره احترام به اصول و ساختار سازمان ملل ایجاد شده است. آلمان هم اعلام کرد، هرگونه اخراج جمعیت غیر نظامی فلسطینی غیر قابل قبول و مغایر با قوانین بین‌المللی است و بر ضرورت مشارکت مردم فلسطین در هر راه حلی تأکید کرد. اتحادیه اروپا هم ضمن پرهیز از تأیید سیاسی شورا امکان همکاری در زمینه‌های عملی را باز نگه داشت. نخست‌وزیر انگلستان هم گفت غزه باید به مردم خود بازگردانده شود و بر حمایت از راهکار دو کشوری تأکید کرد.

در ارتباط با جمهوری اسلامی ایران نیز ترامپ معتقد است، تضعیف ایران زمینه‌ساز موفقیت شورای صلح غزه و پیمان ابراهیم است. از طرف دیگر از ایده دعوت به تهران برای ورود به روند صلح سخن می‌گوید. او حتی در اولین نشست این شورا در واشنگتن بر ضرورت یک توافق معنی‌دار با ایران تأکید کرد. در مقابل وزیر خارجه جمهوری اسلامی این طرح را خیانتکارانه خواند. آنچه در مجموع درباره شورای صلح غزه می‌توان گفت، این است که این شورا یکی دیگر از طرح‌های شکست خورده آمریکاست که از توافقنامه کمپ دیوید شروع شد و با سیاست تشکیل دو دولت فلسطینی و اسرائیلی ادامه یافت. آن طرح‌ها که حداقل یک نماینده از فلسطین در آن حضور داشتند با شکست روبه‌رو شدند؛ چه رسد به این شورا که هیچ نماینده‌ای از مردم فلسطین در آن حضور ندارد.

پیام‌های راهبردی
رزمایش مرکب دریایی

است.

این رزمایش را باید در کنار رزمایش‌های پیشین ایران و روسیه در دریای خزر و رزمایش‌های گذشته سه کشور ایران، روسیه و چین، و همچنین رزمایش صندتوروستی سهند ۲۰۲۵ به میزبانی سپاه و شرکت تمامی کشورهای عضو شانگهای تحلیل کرد.

پیام‌های راهبردی این رزمایش را می‌توان در محورهای زیر به اختصار محوربندی کرد:

۱ همکاری‌های ایران و روسیه بر اساس توافق جامع و راهبردی ۲۰ ساله، علاوه بر عملیاتی شدن در حوزه انرژی و تجارت، در بعد همکاری‌های دفاعی و امنیتی نیز، وارد فاز



دکتر عبدالله جوانی

مدیر مسئول

برگزاری رزمایش مرکب دریایی در شرایط کنونی میان ایران و روسیه، یک رزمایش معمولی برای افزایش سطح هماهنگی‌ها و همکاری‌ها میان دو کشور نیست. این رزمایش که میان نیروهای دریایی جمهوری اسلامی ایران و نیروی دریایی قدراسیون روسیه، در دریای عمان و شمال اقیانوس هند برگزار شد؛ حاوی پیام‌های راهبردی به تمامی کشورهای منطقه و جهان، و به ویژه به کشورهای غربی و به طور مشخص به آمریکا

اجرائی و تحقق عملی شده است.

۲ از پیام‌های اساسی و راهبردی این رزمایش، آن است که تلاش آمریکا برای ایجاد یک اجماع بین‌المللی علیه جمهوری اسلامی جهت مشروعیت‌بخشی به فشارها و هر نوع اقدام نظامی احتمالی، چیزی جز یک توهم و آب در هاون کوبیدن نیست.

۳ این رزمایش از عزم و اراده مستحکم قدرت‌های شرقی برای شکل‌دهی به نظم جدید با محوریت قدرت‌های آسیایی خبر می‌دهد.

۴ رزمایش دریایی مرکب مذکور، انزوا ناپذیری، تحریم‌ناپذیری و شکست‌ناپذیری ایران پهناور و قدرتمند را اثبات کرد.

۵ از دیگر پیام‌های این رزمایش، اثبات و نمایش استحکام قدرت ملی در ایران و مشروعیت داشتن نظام جمهوری اسلامی از منظر قدرت‌های آسیایی و دیگر دولت‌های مستقل در جهان از یک سوی، و نامشروع بودن هر نوع فشار بر ملت ایران از سوی قدرت‌های غربی از سوی دیگر است. در جنگ ۱۲ روزه آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه ملت ایران، بیش از ۱۲۰ کشور از دفاع مشروع جمهوری اسلامی در مقابل متجاوزین حمایت کرده و جنگ‌طلبان را محکوم نمودند. این روند حمایتی از ایران برای ایستادگی در برابر فشارهای آمریکا رو به افزایش بوده و این رزمایش خود مویب این روند است.

سوریه و بازی جدید آمریکایی‌ها

یکی از دلایلی که آمریکایی‌ها در توافق کرده‌ها و دولت الجولانی به نفع الجولانی وارد عمل شدند، همین مسئله است.

۳ تهدید فعالیت مجدد داعش: تعداد ۴۰ هزار داعشی با خانوادگی آنها در اردوگاه الهول و انتقال ۷ هزار نفر از آنها به عراق و فرار ۱۲۰۰ نفر از زندان‌های شمال سوریه بار دیگر بحث تحركات داعش را مطرح کرده است. این گزاره همچنان مطرح است که گروه‌های تروریستی در مرز عراق و سوریه فعال شوند و اقدامات خود را علیه گروه‌های مقاومت عراقی انجام دهند. بسیاری معتقدند، سناریوی آمریکا استفاده از ظرفیت گروه‌های تروریستی برای حمله به محور مقاومت و درگیر کردن این محور است. هر چند بسیاری این گزاره را بدبینانه عنوان می‌کنند و معتقدند داعش برای تبدیل شدن به تهدید مسیری طولانی در پیش دارد و استفاده از ظرفیت این گروه برای ایجاد چالش اقدام راهبردی نیست.

در مجموع مدل رفتاری آمریکا نشان می‌دهد، بسا مدیریت صحنه به دنبال اقداماتی در سوریه و عراق برای ایجاد یک نوع وضعیت امنیتی جدید در منطقه است که در این راستا استفاده از گروه‌های تروریستی می‌تواند یک مؤلفه مهم از این وضعیت امنیتی باشد.



۲ تخلیه پایگاه‌های آمریکا در شرق سوریه: برخی اخبار منتشر شده است که آمریکا در حال تخلیه پایگاه‌های خود در شرق سوریه است. این رخداد بیشتر با هدف حضور نیروهای الجولانی در این مناطق است. البته در یک تحلیل بدبینانه برخی این گزاره را مطرح می‌کنند که حضور نیروهای الجولانی در مرزهای عراق و سوریه در راستای اقداماتی از سوی آمریکایی‌ها با محوریت نیروهای الجولانی برای وقوع رخدادهای امنیتی در عراق در آینده است و

اداره مناطق خود هستیم و این را در مذاکرات با مقامات برخی کشورها که با آنها دیدار داشته‌ایم، مورد تأکید قرار داده و آنها نیز حمایت کرده‌اند. با این مواضع به نظر می‌رسد در صورت عدم خودمختاری به کردها برای اداره مناطق خود چندان نمی‌توان به توافق مدنظر اخیر خوش بین بود؛ زیرا یکی از مفاد توافق اخیر اقدام کردها در ارتش الجولانی و در اختیار قراردادن ساختارهای نظامی و مدنی کردها به دولت الجولانی است.

محمد رضا فرهادی

کارشناس مسائل منطقه

مناطق شمالی و شرقی سوریه صحنه تنازعات و اختلافات بین بازیگران مهمی، همچون کردها، الجولانی، ترکیه و آمریکا است. تحولات مهمی نیز در این زمینه طی هفته‌های اخیر شکل گرفته که یکی از آنها توافق کردها و الجولانی، تخلیه پایگاه‌های آمریکایی و فرار داعشی‌ها از زندان‌های شرق سوریه است. در این راستا و در جهت تبیین این موارد، به موارد تحلیلی فوق اشاراتی خواهد شد.

۱ توافق کردها و الجولانی: کردها با میانجی‌گری آمریکایی‌ها توافقی را با الجولانی انجام دادند که مفاد این توافق بیشتر به نفع الجولانی بود. از جمله مهم‌ترین موارد آن در اختیار گرفتن نفت مناطق شرقی و ادغام نیروهای کردی در ارتش سوریه بود. در این میان در این توافق یک خودمدریتی به کردها داده شده بود. در همین راستا، «مظلوم عبیدی» در نشست امنیتی مونیخ اعلام کرد، ما خواهان

پایگاه و تکیه‌گاه مردم!

نباید به وضعیت موجود قانع شود؛ بلکه باید کارآمدی خود را افزایش دهد، روحیه زهد و زی طلبگی را حفظ کند و در برابر انحرافات درونی، پیشگام نقد و اصلاح باشد. همان‌گونه که متن منشور، خود نمونه‌ای از نقد درون‌گفتمانی است، حوزه نیز باید نخستین ناظر بر سلامت مسیر خویش باشد.

از سوی دیگر، مردم نیز در این مسیر مسئولیت دارند، تشخیص مسیر اسلام ناب، حمایت از روحانیت مردمی، و مطالبه‌گری در برابر انحراف‌ها. چنین مشارکتی می‌تواند راهبردهای ایجاد شکاف اجتماعی را ناکام بگذارد.

واکنش‌های تند و حملات نمادین به لباس روحانیت یا مراکز دینی نیز نشان می‌دهد مخالفان این پیوند اجتماعی، تأثیرگذار آن را در درک کرده‌اند. تجربه تاریخی نشان داده است هرگاه این پیوند هدف حمله قرار گرفته، گرایش اجتماعی به روحانیت مردمی افزایش یافته و همبستگی اجتماعی تقویت شده است.

منشور روحانیت، ضمن ترسیم مرزهای گفتمانی روحانیت، به اصلاح درونی حوزه، آگاهی‌بخشی به مردم و حفظ پیوند تاریخی روحانیت و جامعه می‌انديشد؛ پیوندی که تداوم آن، به کارآمدی، صداقت و حضور واقعی روحانیت در کنار مردم وابسته است.

با این حال، یکی از روش‌های القایی برای فاصله‌انداختن میان مردم و روحانیت، طرح این گزاره است که روحانیت نفوذ خود را از دست داده یا نسل جوان با آن ارتباط ندارد. بررسی میدانی در بسیاری از مدارس، مساجد و مراکز فرهنگی نشان می‌دهد حضور روحانیون توانمند توانسته است نقش مؤثری در کاهش آسیب‌های فرهنگی و تقویت هویت اجتماعی نوجوانان و جوانان ایفا کند. روحانیون امروز، علاوه بر منبر و محراب، مهارت‌های ارتباطی نوین، شناخت رسانه و حتی آموزش زبان‌های خارجی را برای تعامل بین‌المللی فرا گرفته‌اند.

یکی از جلوه‌های عینی اعتماد اجتماعی به روحانیت مردمی را می‌توان در تشیع‌های گسترده و خودجوش مشاهده کرد. هرگاه روحانی‌ای که سال‌ها در کنار مردم زیسته و در مشکلات آنان شریک بوده از دنیا می‌رود، حضور پر شمار اقشار گوناگون جامعه در بدرقه او نشان می‌دهد این رابطه در اعتماد و تجربه زیسته مردم ریشه دارد. این بدرقه‌های باشکوه نماد نوعی سرمایه اجتماعی است که نه با تبلیغات اداری ساخته می‌شود و نه با فضا سازی رسانه‌ای از میان می‌رود. این تجربه‌ها حاکی از آن است که هر جا پیوند صادقانه میان خدمت، معنویت و حضور مردمی برقرار باشد، جامعه نیز پاسخ خود را با احترام و وفاداری نشان می‌دهد.

منشور روحانیت همچنان برای حوزه‌های علمیه یک سند راهبردی است. بر این مبنا حوزه

می‌دهد، روحانیت در بزنگاه‌های مهم جهان اسلام، چه در ایران و چه در سایر سرزمین‌ها، نقش پیشرو در مبارزه با استعمار و استبداد داشته و در جلوگیری از قراردادهای تحقیرآمیز و دفاع از منافع عمومی ملت و کشور نقش‌آفرین بوده است. این نگاه تاریخی در پیام رهبری با عنوان «حوزه پیشرو و سرآمد» نیز مورد تأکید قرار گرفته است؛ جایی که نقش پیشتاز حوزه‌های علمیه در هدایت دینی، مبارزه با سلطه و خدمت اجتماعی در طول تاریخ اسلام یادآوری می‌شود.

از منظر این منشور، یکی از راهبردهای دشمنان، جداسازی روحانیت از مردم است؛ زیرا پیوند این دو، سرمایه اجتماعی بزرگی برای تحولات سیاسی و فرهنگی به شمار می‌آید. در همین راستا، امام(ره) حتی احتمال «ترتیب مرجع تقلید قلابی» از سوی دشمنان، برای انحراف افکار عمومی مطرح کرده تا اعتماد جامعه به روحانیت اصیل تضعیف شود.

در واقعیت اجتماعی امروز، بخش گسترده‌ای از روحانیت اصیل در متن زندگی مردم حضور دارد، در بحران‌هایی چون سیل، زلزله و کرونا، در فعالیت‌های فرهنگی و خدمات اجتماعی، و در حل مسائل محلی در کنار مردم هستند. گسترش کمی روحانیت پس از انقلاب نیز موجب شده بسیاری از روحانیون از طبقات مختلف اجتماعی و از دل روستاها و مناطق محروم برخیزند و خدمت‌رسانی کنند و همچنان تکیه‌گاه و پناهگاه مردم باشند.

جمهوری اسلامی متکی بر ملتی زنده، پابرجا و مستحکم

امام خامنه‌ای در دیدار مردم تبریز عنوان کردند



حسن نوروزی

روزنامه نگار

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار پرشور هزاران نفر از مردم تبریز و آذربایجان شرقی، امسال را سالی عجیب و پر حادثه خواندند و «پسروزی ملت در جنگ ۱۲ روزه»، «به خاک نشاندن فتنه مهم و سنگین دی ماه» و «حضور پرشکوه مردم در راهپیمایی عجیب ۲۲ دی و ۲۲ بهمن» را نشانه اقتدار و زنده بودن ملت عزیز ایران برشمردند و با تأکید بر حفظ و تقویت «آبادی، هوشیاری و اتحاد ملی»، افزودند: به جز سردهسته‌ها و عناصر مفسد متصل به دشمنان، همه شهدا و جانباختگان اغتشاشات را اعم از «نیروهای مدافع امنیت و آرامش جامعه»، «رهگذران بی‌گناه» و حتی «فریب‌خوردگانی که به علت سادگی و عصبانیت همراه فتنه شدند»، فرزندان خود می‌دانیم و داغدار و عزادار همه آنها هستیم.

جهاد تبیین ادامه دارد

امام خامنه‌ای تبیین ماهیت و ابعاد فتنه دی ماه را از زبان «اهل فکر و تحلیل»، ضروری خواندند و گفتند: چیزی که اتفاق افتاد، حرکت و اغتشاش عده‌ای جوان و غیر جوان عصبانی نبود بلکه «کودتای برنامه‌ریزی شده‌ای» بود که زیر پای ملت ایران له شد. حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای «راهپیمایی‌های عجیب ۲۲ دی و ۲۲ بهمن» را از «آیات الهی» دانستند و تأکید کردند: ملت عزیز که توانسته این جور، برید خواهی‌ها و توطئه‌های دشمن پیروز شود، باید با «آبادی، هوشیاری و اتحاد ملی» این توفیق آشکار الهی را حفظ کند.

داغداریم

امام خامنه‌ای درباره خون‌های بر زمین ریخته شده در اغتشاشات، افزودند: عده‌ای که سردهسته فتنه و جزو کودتاچیان بودند، به درک واصل شدند و سر و کارشان با خداوند است اما همه ۳ دسته دیگر جانباختگان را بچه‌های خود می‌دانیم و عزادار همه آنها هستیم.

ایشان دسته اول جانباختگان یعنی «نیروهای انتظامی، بسیج، سپاه و مردم همراه آنان» را شهیدان برتر امنیت و آرامش و سلامت جامعه و نظام خواندند و افزودند: دسته دوم جانباختگان هم که رهگذران و مردم بی‌گناه بودند شهیدند؛ چرا که در فتنه‌ای که دشمن به پا کرده بود، گلوله خوردند و جانشان را از دست داده‌اند.



بعد آشکار خواهد شد.

توان جنگ ندارند

امام خامنه‌ای با تأکید بر اینکه آمریکایی‌ها با وجود تهدید به جنگ، می‌دانند که بخاطر مشکلات سیاسی، اقتصادی و آبرو و اعتبار بین‌المللی خود، طاقت این حرف‌ها را ندارند، افزودند: آنها می‌دانند که اگر اشتباهی کنند چه آینده‌ای در انتظارشان است.

آرزوی محال

رهبر معظم انقلاب حرف‌های تهدیدآمیز رئیس‌جمهور آمریکا را نشان‌دهنده آرزوی آنها برای تسلط بر ملت ایران دانستند و افزودند: ملت ایران درس‌های اسلامی و شیعی خود را به خوبی بلد است و می‌داند که چه موقع چه کاری باید انجام دهد.

حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای با اشاره به جمله‌ای تاریخی از امام حسین (ع) مبنی بر اینکه کسی مثل من با کسی مثل یزید بیعت نمی‌کند، خاطر نشان کردند: ملت ایران هم می‌گوید ملتی مثل ما با چنین فرهنگ، سابقه و معارف عالی با کسانی همچون افراد فاسد حاکم بر آمریکا بیعت نخواهد کرد.

ایشان آشکار شدن فسادهای حیرت‌انگیز در ماجرای «جزیره بدنام» را نشان‌دهنده واقعیت تمدن و لیبرال دموکراسی غرب خواندند و افزودند: هر چه درباره فساد سران غربی شنیده بودیم یک طرف، قضیه این جزیره یک طرف. البته این فقط نمونه‌ای از انبوه مفاسد آنهاست و همچنان که این مسئله آشکار نبود اما آشکار شد، موارد زیادی نیز وجود دارد که

آمریکا ربطی ندارد

امام خامنه‌ای «برخورداری ملت از تسلیحات بازدارنده» را ضروری و واجب خواندند و افزودند: هر کشوری بدون تسلیحات بازدارنده زیر پای دشمنان له می‌شود اما آمریکایی‌ها با دخالت در مسئله تسلیحات می‌گویند شما نباید فلان نوع یا بُرد موشک را داشته باشید. در حالی که این مسئله مربوط به ملت ایران است و به آنها ارتباطی ندارد.

رهبر معظم انقلاب دخالت آمریکا در حق برخوردار ایران از صنعت صلح‌آمیز هسته‌ای برای اداره کشور و مصارف درمانی، کشاورزی و انرژی را بی‌منطقی دیگر آنها دانستند و خطاب به آمریکایی‌ها

گفتند: این مسئله مربوط به ملت ایران است. به شما چه ارتباطی دارد؟

خطرناک‌تر ناو

رهبر معظم انقلاب با اشاره به تهدیدهای مکرر رئیس‌جمهور آمریکا مبنی بر در اختیار داشتن قوی‌ترین ارتش دنیا، تأکید کردند: قوی‌ترین ارتش دنیا هم گاهی ممکن است چنان سیلی بخورد که نتواند از جا بلند شود.

ایشان در خصوص تهدید و اقدام دیگر آمریکایی‌ها یعنی اعزام ناو جنگی به سمت ایران، گفتند: ناو البته دستگاه خطرناکی است اما خطرناک‌تر از آن، سلاحی است که می‌تواند ناو را به قعر دریا بفرستد.

توهم نمی‌توانی

امام خامنه‌ای با اشاره به اعتراف رئیس‌جمهور آمریکا به ناتوانی در نابود کردن جمهوری اسلامی با وجود گذشت ۴۷ سال از انقلاب، تأکید کردند: این اعتراف خوبی است. البته من می‌گویم توهم نخواهی توانست این کار را بکنی چرا که جمهوری اسلامی، حکومتی جدا از مردم نیست بلکه متکی بر ملتی زنده، پابرجا و مستحکم است که برای پیشرفت خود در این ۴۷ سال کار و تلاش کرده و زحمت کشیده است.

تلاش دوبرابری

امام خامنه‌ای با اشاره به ناتوانی دشمن در از جا کندن نهال باریک جمهوری اسلامی در روزهای اول انقلاب، افزودند: مستولان عزیز و محترم دولتی باید با بهره‌گیری از این امکانات، کار و تلاش خود را دو برابر و مضاعف کنند تا تورم کنونی و سقوط ارزش پول ملی که در دو غیر منطقی است اصلاح شود و به امید خدا اصلاح نیز خواهد شد.

رهبر انقلاب، استمرار جدی، دقیق و با ملاحظه همه جوانب کارهای آغاز شده و رفع مشکلات و آرام کردن محیط کسب و کار را وظیفه مستولان خواندند و گفتند: اگر تهدیدی وجود دارد، دستگاه‌های خنثی‌کننده تهدید هم وجود دارند بنابراین مردم بدون دغدغه، به کار و زندگی، تحصیل، کسب و کار و تجارت خود بپردازند.

ایشان حاکم شدن آرامش و اعتماد به نفس بر کشور را ضروری برشمردند و ابراز امیدواری کردند خداوند آرامش و اطمینان قلبی را بر آحاد مردم نازل و مستولان را به ادای وظایف خود موفق کند.

عکس و مکت



چک چینی به آمریکا ماهواره‌های تجاری چینی شمشیر را از رو بستند و از ۱۴ ژانویه هر روز اطلاعات پیگانه‌های آمریکا رو با وضوح بالا و عمومی منتشر می‌کنند! جالب اینجاست که هیچکدام از این ماهواره‌ها نظامی نیستند.



فضای مجازی را دریا بید! قابل توجه مسئولین محترم! فضای مجازی طوری شده که انگار دربست دست آمریکا و رژیم صهیونیست! محتوای پیشنهادی یوتیوب به کاربران ایرانی در قسمت ویدئوهای پیشنهادی، آموزش کار با اسلحه است!



آوارگی ۸۸۰ خانواده سازمان ملل اعلام کرد در پی حملات شهرک‌نشینان صهیونیست، حدود ۸۸۰ خانواده فلسطینی در مناطق مختلف کرانه باختری ناچار به ترک خانه و دیار خود و آوارگی شده‌اند.



شاهزاده در بازداشت طبق گزارش‌ها، برادر شاه انگلیس که پس از رسوایی ارتباط با جفری اپستین از دربار اخراج شده، دستگیر شد.



این معنی زبی نقش نگین انگشتر رهبر انقلاب در محفل انس با قرآن کریم در اولین روز از ماه مبارک رمضان امسال، این ولی خدا قطعاً می‌خواهد من و شما نقش این انگشتر را ببینیم. چون انتخاب این آیه توسط ایشان بدون دلیل نیست!



صدای آمریکایی‌ها هم در آمد آمارسازی سلطنت‌طلبان به قدری مضحک و خنده‌دار شده که صدای روزنامه‌نگار آمریکایی را هم در آورده است؛ مگس بلومنثال در ایکس (توییتر سابق) نوشته: طرفداران پهلو دوپاره در حال جعل اعداد هستند.

روزنه

آمریکا به مثابه ایدئولوژی!

سجاد باقری

کارشناس سیاسی

مدت‌هاست که لغت «ایدئولوژی» در ادبیات رایج سیاسی و حتی روزمره مانند سدی در برابر تمدن، دموکراسی و آزادی به تصویر کشیده شده است. اگر کشوری یا گروهی بر مبنای ایدئولوژی عمل کند، به عنوان گروهی از افراطیون بی‌منطق در ذهن متبادر می‌شود که به صحبت تن نداده و در جهت ایدئولوژی خود به جنگ و غارت و کشتار دست می‌زند؛ اما آیا این ایدئولوژی فقط به عقاید دینی و مذهبی یا گرایش‌های خاص محدود است؟

بانگاهی به تاریخ سیاسی آمریکا، می‌بینیم که پس از جنگ جهانی دوم با قدرت گرفتن روزافزون این کشور و ضعف و عقب‌ماندگی ناشی از جنگ در اروپا و سایر کشورها، دامنه اقدامات بین‌المللی و مداخلات آمریکا در امور کشورها توسعه و گسترده‌تر قابل توجهی یافته است. از مداخلات نظامی مستقیم که شامل ویتنام و عراق و افغانستان و... می‌شود، گرفته تا انواع کودتا که اسناد منتشر شده، نقش آمریکا را در آنها تأیید کرده‌اند. این مداخلات فقط در عرصه نظامی و سیاسی نبوده و در زمینه فرهنگی هم با نفوذ روزافزون رسانه‌های آمریکایی در اقصی نقاط جهان ابتدا با ادبیات ضد کمونیستی در جنگ سرد و سپس گسترش هالیوود و در نهایت شبکه‌های اجتماعی در همان امتداد پیشرفت کرده است. با بررسی تمام این موارد و دنبال کردن شاخ و برگ‌های آن به یک ریشه مشترک در زمینه علت انجام این اعمال می‌رسیم که در واژه امنیت و منافع ملی آمریکا خلاصه می‌شود.

سؤال می‌شود، این امر که مطرح می‌شود، این است که آیا مداخلات متعدد در امور سایر کشورها، کشتار نظامیان و غیر نظامیان، تغییر سرنویشت ملت‌ها، تغییر ساختار فرهنگی آنها و جلوگیری از نفوذ هرگونه فرهنگ بیگانه (که در واکنش مقامات آمریکا به نفوذ نیک‌تاک در این کشور می‌توان مشاهده کرد) با این استدلال که در جهت منافع ملی انجام می‌شود، با تعریف ادعایی غرب از ایدئولوژی همخوانی ندارد؟

آیا خود آمریکا و منافع آن به یک نوع ایدئولوژی تبدیل نشده است که ریاست‌جمهوری این کشور حاضر است برای حفظ آن، تعدی به حقوق بین‌الملل (در تجاوز به کشور ویزونلا و تأکید بر واگذاری گرینلند)، بمباران سایر کشورها (برای نمونه، تأسیسات هسته‌ای تحت نظارت آژانس در ایران) و کشتار غیرنظامیان (که مکرراً در عراق و افغانستان صورت گرفت و به خطای انسانی و اشتباهات شخصی تقلیل داده شد) را حق طبیعی خود بداند؟

توجه کردن وسیله برای رسیدن به هدف از خرده‌هایی است که به ایدئولوژی‌ها و پیروان آن نسبت داده می‌شود که به وضوح این تفکر را در سیاست آمریکا مشاهده می‌کنیم.

به نظر می‌رسد ایالات متحده آمریکا، به یک بت یا ایده‌ای تبدیل شده است که به منظور محافظت از آن و گسترش آرمان‌های هر اقدامی رواست. حتی یک قدم جلوتر، این کشور به عنوان مدینه‌فاصله‌ای معرفی می‌شود که شهروند آن بدون افتخاری است که با شرکت در بخت آزمایی به افراد خوشبخت اعطا می‌شود. رؤیای آمریکایی با بازوهای رسانه‌ای و سرمایه‌گذاری هنگامت در سراسر جهان تبلیغ می‌شود و اگر هر اندیشه‌ای مقابله کند، تهدید و بایکوت می‌شود و به عنوان ایدئولوژی خطرناک برای بشریت معرفی می‌شود، کما اینکه در برخورد با کمونیسم و سپس جمهوری اسلامی شاهد آن هستیم.

پیشخوان

کسری تجاری!



«واشنگتن پست» نوشت: «کسری تجاری کالاهای آمریکا سال گذشته با وجود وعده رئیس جمهور، دونالد ترامپ برای حذف آن از طریق اعمال بالاترین تعرفه‌ها در هشت دهه اخیر بر محصولات خارجی، به رکورد ۷/۲ تریلیون دلار رسید. گزارش پنج‌شنبه وزارت بازرگانی اولین ارزیابی یک‌ساله از نظمی جاه‌طلبانه رئیس‌جمهور به تجارت جهانی است. به گفته اقتصاددانان، تداوم کسری با وجود مالیات‌های سنگین جدید بر واردات از چین، اتحادیه اروپا و ده‌ها کشور دیگر، محدودیت‌های ابزار سیاستی مورد علاقه ترامپ را نشان می‌دهد.» به نوشته این روزنامه، «از دیدگاه اقتصاددانان، کسری تجاری، که منعکس‌کننده شکاف بین میزان کالاهایی است که آمریکایی‌ها از خارج می‌خرند و ارزش کالاهای آمریکایی فروخته شده در خارج از کشور است، عمدتاً از طریق سیاست‌های اقتصادی داخلی هدایت می‌شود. آنان خاطر نشان می‌کنند کسری بودجه قابل توجه ایالات متحده، که نشانه زندگی یک‌کشور فراتر از امکان است، با وجود تعرفه‌ها، ناگزیر از یکایورک، معاون سیاست مالیاتی فدرال در بنیاد مالیاتی غیرحزبی، گفت: «اگر می‌خواهید تراز کلی تجارت را تغییر دهید، تعرفه‌ها ابزار مناسبی نیستند.» واشنگتن پست خاطر نشان کرد: «واردات کالاهای چینی از سوی ایالات متحده سال گذشته نزدیک به ۳۰ درصد کاهش یافت که نشان‌دهنده یک گسست شدید از دهه‌ها یکپارچگی اقتصادی بین دو اقتصاد بزرگ جهان است.»

شست‌وشوی مغزی



«نیویورک تایمز» نوشت: «شبکه‌ای از مدارس خصوصی رایگان برای کودکان یتیم جنگ و دیگر کودکان در نوار غزه جوانه زده است. این مدارس که آکادمی‌های امید نام دارند، ایده دکتر دیوید حسن، جراح مغز و اعصاب فلسطینی آمریکایی است. وی از اوایل سال ۲۰۲۴ به غزه بازگشته است، اما این مؤسسات را با ایجاد مشارکت با گروه‌های امدادسازان در محل، استخدام کارکنان فلسطینی از طریق واتس‌آپ و جمع‌آوری کمک‌های مالی، عمدتاً از اهداکنندگان یهودی، در آمریکا و اسرائیل ساخته است.» به نوشته این روزنامه، حدود ۹۰۰۰ دانش‌آموز در پایه‌های اول تا نهم در کلاس‌ها شرکت می‌کنند و وعده‌های غذایی گرم و مراقبت‌های پزشکی و روان‌شناختی دریافت می‌کنند. این مدارس نسخه اصلاح‌شده‌ای از برنامه درسی تشکیلات خودگردان فلسطین را آموزش می‌دهند که در کرانه باختری اشغالی و غزه تدریس می‌شود، اما بدون درس‌هایی که یهودی‌ستیزانه باشد یا از عاملان خشونت علیه اسرائیل تمجید کند. نیویورک تایمز افزود: «برای مثال، یک مسئله ریاضی که تعداد «شهادی» کشته‌شده در انتفاضه اول و دوم را مقایسه می‌کرد، با مسئله‌ای در مورد حضور در یک مسابقه فوتبال در کرانه باختری جایگزین شده است. یا متنی در مورد تلاش یهودیان برای کشتن حضرت محمد با متنی درباره ابراهام ایشان نسبت به یهودیان جایگزین شده است.»

زهر ا توحیدیان

دبیر گروه بین‌الملل

تهدیدهای نظامی آمریکا علیه ایران نه تنها ثبات منطقه غرب آسیا را به خطر انداخته، بلکه با ایجاد فضای تنش و ناامنی، مستقیماً بر بازارهای جهانی نفت تأثیر منفی گذاشته است. این که با بی‌توجهی به قوانین بین‌المللی و حاکمیت کشورها همراه است، نگرانی‌هایی جدی درباره اختلال در عرضه نفت از منطقه حیاتی خلیج فارس ایجاد کرده و به نوسانات قیمتی و افزایش ریسک در بازارهای انرژی منجر شده است؛ اقدامی که در نهایت به زیان تمام ملت‌ها، از جمله مردم خود آمریکا تمام خواهد شد، زیرا شش کشور تولیدکننده نفت در خلیج فارس برای دسترسی به بازارهای جهانی به دسترسی بدون مانع کشتیرانی از طریق تنگه هرمز وابسته هستند. «کلیتون سیگل» عضو ارشد اندیشکده مرکز مطالعات استراتژیک و بین‌المللی (CSIS) و کارشناس حوزه انرژی و ژئوپلیتیک، برنامه امنیت انرژی و تغییرات اقلیمی در گزارشی چهار سناریوی احتمالی اختلال در عرضه نفت را تحلیل کرده و گفته است که چه حملاتی

هشدار اتاق فکر آمریکایی درباره اقدام نظامی ترامپ در غرب آسیا

مصائب یک ماجراجویی!

می‌تواند چه پیامدهایی برای اقتصاد جهانی داشته باشند.

وی سناریوی نخست را حملات آمریکا با رژیم صهیونیستی به محموله‌های نفت خام ایران عنوان کرد و نوشت: «این سناریو می‌تواند به شکل محاصره یا تصرف جزیره خارک، تأسیسات اصلی بارگیری نفت ایران بر روی کشتی‌ها، توقیف کشتی‌های نفتکش حامل نفت خام ایران باشد. از دست دادن بشکه‌های ایران باعث می‌شود چین برای تأمین جایگزین رقابت‌کننده احتمالاً حداقل ۱۰ تا ۱۲ دلار به قیمت جهانی نفت خام اضافه خواهد کرد. این سناریو قابل بازگشت است، به این معنا که آمریکا یا اسرائیل می‌توانند کارزار خود را علیه محموله‌های ایران در هر زمان متوقف کنند، بدون اینکه آسیب دائمی وارد شده باشد و پس از آن حجم صادرات دوباره افزایش یابد، مانند آنچه پس از قرنطینه محموله‌های نفتی ونزولا توسط آمریکا دیده شد.»

سناریوی دوم، مختل شدن کشتیرانی نفت کشورهای عربی خلیج فارس از سوی ایران است که به زعم نویسنده، جریان صادرات خلیج فارس را که از تنگه هرمز عبور می‌کند، هدف قرار می‌دهد. به گفته وی، «ایران می‌تواند تلاش کند

نفتکش‌ها را منحرف یا توقیف کند، یا مستقیماً با استفاده از شناورهای تندرو، پهپادها، موشک‌های ضدکشتی یا مین‌های دریایی به آنها ضربه بزند. تا ۱۸ میلیون بشکه در روز از نفت خام و فرآورده‌های نفتی پالایش شده غیرایرانی می‌تواند محدود یا به طور موقت متوقف شود.»

این تحلیلگر حوزه انرژی افزود: «قیمت نفت در ابتدا با افزایش نرخ‌های حمل و نقل و بیمه جهش می‌کند و احتمالاً برخی از اپراتورهای کشتی از منطقه فرار می‌کنند که این امر ظرفیت صادرات را بیشتر کاهش می‌دهد. قیمت نفت خام می‌تواند از ۹۰ دلار در هر بشکه عبور کند و میانگین قیمت خرده‌فروشی بنزین در آمریکا را در سطح ملی به بالای ۳ دلار در هر گالن برساند (در برخی مناطق بالاتر).»

این اتاق فکر آمریکایی حملات مستقیماً به تأسیسات نفتی ایران را سناریوی سوم عنوان کرد که می‌تواند قیمت نفت را به بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه برساند. سناریوی چهارم نیز حملات احتمالی ایران به تأسیسات نفتی کشورهای عربی خلیج فارس است که می‌تواند به یک جهش تاریخی قیمت منجر نفت شود، که احتمالاً بالاتر از ۱۳۰ دلار در هر بشکه است که در سال ۲۰۲۲ به دنبال حمله روسیه به اوکراین رخ داد.

افراسو

تماس با نسل نو!

افشاشگری آکسیوس از گفت‌وگوهای غیررسمی در کوبا

ارتباط با متحدانی قدرتمند در حوزه‌های اقتصادی و نظامی توصیف شده است. یکی از منابع، گفت‌وگوهای رویو و راتولیتو را «به‌طرز شگفت‌آوری» دوستانه و متمرکز بر آینده توصیف کرده است.

آکسیوس تأکید می‌کند رویو با رئیس‌جمهور رسمی کوبا، یا دیگر مقام‌های ارشد گفت‌وگو نکرده؛ افرادی که از نگاه منابع آمریکایی، کارگزاران حزب کمونیست هستند و توانایی مذاکره برای تغییر را ندارند. در عین حال، دولت کوبا هرگونه گفت‌وگوی سطح بالا با آمریکا را رد و اعلام کرده است، تنها تبادل پیام‌هایی محدود صورت گرفته است.

در پایان، این مقاله نتیجه‌گیری می‌کند که ترامپ هنوز درباره سیاست نهایی خود در قبال کوبا تصمیم نگرفته است. به گفته این گزارش، رویو در حال تدوین گزینه‌هاست، در حالی که ترامپ بر مسائل دیگری مانند ایران و اوکراین تمرکز دارد. ترامپ کوبا را «کشوری شکست‌خورده» توصیف کرده است.

پنجره

بازگشت بالکن‌ها

گزارش وال استریت ژورنال از آخرین تحولات به میدان نبرد مدرن

محدوده اختلال سامانه‌های جنگ الکترونیک فعالیت کنند. همچنین، بالکن‌ها قادر به حمل حسگرها، تجهیزات ارتباطی و محموله‌های نظامی از جمله پهپادهای تهاجمی یک‌بار مصرف هستند و می‌توانند هم مأموریت‌های شناسایی و هم عملیات‌های تهاجمی را انجام دهند.

به گفته این روزنامه، نیروهای نظامی در سراسر جهان به‌طور فزاینده‌ای در حال ادغام فناوری بالن در عملیات‌های خود هستند. ارتش ایالات متحده قصد دارد از بالن‌های ارتفاع بالا در رزمایش‌هایی در نوسادا و اروپا استفاده کند. ارتش آمریکا طی سال‌های اخیر بیش از ۱۰ میلیون دلار در توسعه فناوری بالن سرمایه‌گذاری کرده و این سامانه‌ها را در برنامه‌های آموزشی و عملیاتی خود ادغام کرده است. بودجه‌ای به ارزش ۵۰ میلیون دلار نیز برای توسعه و خرید بالن‌های نظامی ارتفاع بالا اختصاص داده شده است. این بالن‌ها قرار است برای مأموریت‌هایی از جمله شناسایی، انتقال تجهیزات و گسترش دامنه عملیاتی نیروهای نظامی استفاده شوند.

فرب

«توماس فریدمن» تحلیلگر روزنامه «نیویورک تایمز»، هشدار داد که کابینه افراطی رژیم صهیونی با تمرکز انحصاری بر «پرونده ایران»، در واقع در حال انحراف افکار عمومی آمریکا و جهان از سیاست‌های توسعه‌طلبانه و اشغالگرانه خود در کرانه باختری و غزه است. به باور این تحلیلگر آمریکایی، ایران هر اسی، ابزاری سیاسی در دست نتانیاهو برای بقا در قدرت است. وی افزود، ایران تهدید بزرگ منطقه نیست، بلکه ریشه اصلی تمام این چالش‌ها را باید در کابینه‌های جست‌وجو کرد که متشکل از افراطی‌ها، قوم‌گرایان عرب‌بستیز و اسرائیلی‌های بنیادگرای ضدمدنیته است که بنیامین نتانیاهو آنان را برای حفظ قدرت خود، گرد هم آورده است.



کاملأ مزخرف

رئیس‌جمهور فرانسه، ادعای پلنفرم‌های رسانه‌های اجتماعی درباره آزادی بیان را «مزخرف» توصیف کرد و خواستار شفاف‌سازی کامل درباره این مسئله شد که چطور الگوریتم‌ها، گفتمان آنلاین را شکل می‌دهند. «امانوئل مکران» با بیان اینکه سوگیری الگوریتمی پیامدهای دموکراتیک «عظیمی» دارد، بر «مسیر شفاف» و حفظ «نظم عمومی» در رسانه‌های اجتماعی تأکید کرد و افزود: «بعضی از پلنفرم‌ها ادعا می‌کنند که طرفدار آزادی بیان هستند. ما طرفدار الگوریتم‌های آزاد و کاملاً شفاف هستیم. آزادی بیان کاملأ مزخرف است. اگر کسی نداند که چگونه شما از طریق این به اصطلاح آزادی بیان هدایت می‌شوید، به خصوص وقتی که از یک نفرت‌پرانی به نفرت‌پرانی دیگر هدایت می‌شوید.»



پاسخ سهمگین

«آلن ایر» سخنگوی پیشین دستگاه دیپلماسی آمریکا، گفت: «ممکن است اسرائیل دوباره علیه ایران اقداماتی انجام دهد به امید اینکه آمریکا در حمایت از آن، به هرگونه تقابلی نظامی ورود پیدا کند. اما ایران به هرگونه اقدامی، پاسخی سهمگین خواهد داد و هرچه در اختیار دارد را رو خواهد کرد.» وی افزود: «شاید دفعه قبل می‌توانستیم روی پاسخ محدود ایران حساب باز کنیم، اما این بار فرماندهان سنتکام و ترامپ از این مسئله که ایران به هرگونه اقدامی پاسخ سهمگین خواهد داد، آگاه هستند. حتی اگر یک حمله کوچک علیه ایران صورت بگیرد، تهران با تمام قدرت پاسخ خواهد داد.»





نوید کمالی

دبیر گروه راهبرد

در مقطعی که سطح التهابات امنیتی و نظامی در منطقه به یکی از حساس‌ترین مراحل خود در طول دهه‌های اخیر رسیده و هم‌زمان مذاکرات میان کشورمان و نمایندگان کاخ سفید با میانجیگری عمان در فضایی پیچیده و چندلایه ادامه دارد، نشانه‌های آشکار افزایش حضور نظامی آمریکا، جابه‌جایی تجهیزات سنگین و اتخاذ آرایش آفتدی در منطقه به وضوح مشخص است. در این شرایط که حتی از تعیین ضرب‌الاجل زمانی برای تعیین تکلیف مذاکرات سخن گفته می‌شود و هر آن احتمال ورود منطقه به چرخه‌ای از تنش‌های فزاینده یا حتی وقوع یک درگیری فراگیر وجود دارد، طبیعتاً انتظار می‌رود افکار عمومی جهانی نسبت به پیامدهای امنیتی، اقتصادی و انسانی چنین بحرانی حساس باشد! با این حال، آنچه در فضای رسانه‌ای و شبکه‌های اجتماعی برجسته‌شُد، نه تحلیل‌های راهبردی یا هشدارهای امنیتی، بلکه روایت احساسی از سرگذشت «پانچی»، یک بچه‌میمون شش‌ماهه در یک باغ وحش ژاپنی است که به‌سرعت به تِرند جهانی فضای مجازی تبدیل شد و میلیون‌ها کاربر را درگیر خود کرده است. این بچه میمون ازسوی مادر خود طرد شده و به دلیل تنهایی و پذیرفته نشدن در جمع میمون‌های یک عروسک را به عنوان مادر خود پذیرفته و تمام اوقات خود را با او می‌گذراند. سطح بالای واکنش‌ها با این ماجرا، پرسشی اساسی را پیش روی تحلیل‌گسران قرار می‌دهد و آن، اینکه چگونه در لحظه‌ای که احتمال وقوع یک جنگ فراگیر منطقه‌ای و شکل‌گیری تغییرات ژئوپلیتیکی گسترده در گوشه‌ای از جهان وجود دارد، افکار عمومی جهانی به موضوعی کاملاً غیرسیاسی معطوف می‌شود؟ پاسخ به این پرسش، ما را به قلب یکی از مهم‌ترین تحولات عصر دیجیتال، یعنی «اقتصاد توجه» و سیاست اولویت‌سازی رسانه‌ای هدایت می‌کند! اهمیت این مسئله برای کشورمان از آن روست که در جهان امروز، قدرت صرفاً در توان نظامی یا اقتصادی خلاصه نمی‌شود، بلکه در توان شکل‌دهی به ادراک عمومی نیز تجلی می‌یابد. اگر مسائل حیاتی امنیت ملی در دستور کار ذهنی افکار عمومی جهانی قرار نگیرد، تصمیمات مهم می‌تواند بدون نظارت یا فشار اجتماعی بین‌المللی اتخاذ شود. بنابراین، مسئله صرفاً یک ترند گذرا نیست، بلکه بازتاب سازوکار عمیق‌تری درنظم ارتباطی جهانی است.

◆ رسانه‌ها چگونه اولویت‌ها را می‌سازند؟

نظریه «دستور کارگذاری» در علوم ارتباطات بیان می‌کند که رسانه‌ها بیش از آنکه به مردم بگویند چه بیندیشند، تعیین می‌کنند درباره چه چیزی بیندیشند. این نظریه که از دهه ۱۹۷۰ به‌طور گسترده مورد مطالعه قرار گرفته، نشان می‌دهد برجسته‌سازی یا حاشیه‌سازی موضوعات می‌تواند ادراک عمومی از اهمیت مسائل را شکل دهد. هنگامی که رسانه‌ها یک موضوع را به‌طور مداوم پوشش می‌دهند، آن موضوع در ذهن مخاطبان عمومی نیز تجلی می‌یابد. اگر مسائل حیاتی امنیت ملی در دستور کار ذهنی افکار عمومی جهانی قرار نگیرد، تصمیمات مهم می‌تواند بدون نظارت یا فشار اجتماعی بین‌المللی اتخاذ شود. بنابراین، مسئله صرفاً یک ترند گذرا نیست، بلکه به توان نظامی یا اقتصادی محدود نمی‌شود، بلکه در توان شکل‌دهی به ادراک عمومی نیز تجلی می‌یابد. اگر مسائل حیاتی امنیت ملی در دستور کار ذهنی افکار عمومی جهانی قرار نگیرد، تصمیمات مهم می‌تواند بدون نظارت یا فشار اجتماعی بین‌المللی اتخاذ شود. بنابراین، مسئله صرفاً یک ترند گذرا نیست، بلکه بازتاب سازوکار عمیق‌تری درنظم ارتباطی جهانی است.

ویژگی اصلی جنگ روایت‌ها، سرعت و

پیش‌دستانه بودن آن است. نخستین روایتی که در فضای رسانه‌ای تثبیت شود، معمولاً به چارچوب مرجع برای تفسیر رویداد تبدیل می‌شود و اصلاح آن در مراحل بعدی بسیار دشوار و پرهزینه است. در بسیاری از بحران‌های بین‌المللی، مشاهده شده که

به مسئله‌ای حیاتی تبدیل می‌شود، حتی اگر از نظر عینی چنین نباشد. در عصر شبکه‌های اجتماعی، این سازوکار نه‌تنها تضعیف نشده، بلکه با کمک الگوریتم‌های هوشمند تقویت شده است. سکوهای رسانه‌ای بر اساس میزان تعامل کاربران، محتوا را اولویت‌بندی می‌کنند؛ در نتیجه، موضوعاتی که احساسات را برمی‌انگیزند، شانس بیشتری برای دیده شدن دارند. روایت‌های انسانی ساده، تصاویر حیوانات یا داستان‌های احساسی مانند ماجرای بچه میمون ۶ ماهه که مادرش او را طرد کرده است، معمولاً تعامل بیشتری نسبت به تحلیل‌های پیچیده سیاسی ایجاد می‌کنند. به این ترتیب، حتی بدون سانسور مستقیم، موضوعات راهبردی می‌توانند در حاشیه قرار گیرند!

تمرکز قدرت در نظام رسانه‌ای جهانی

ساختار رسانه‌ای جهان به‌شدت متمرکز است و بخش عمده زیرساخت‌های ارتباطی در اختیار چند شرکت فراملی آمریکایی-صهیونیستی قرار دارد. شرکت‌هایی مانند متا، گوگل و ایکس نه‌تنها پلتفرم‌های اصلی ارتباطی را اداره می‌کنند، بلکه الگوریتم‌های تعیین‌کننده دیده‌شدن محتوا را نیز در اختیار دارند. این تمرکز نوعی «قدرت ساختاری» ایجاد کرده است که می‌تواند بدون مداخله آشکار سیاسی، دستور کار جهانی را شکل دهد. در چنین ساختاری، حتی اگر رسانه‌های مستقل یا کشورهای دیگر تلاش کنند موضوعی را برجسته کنند، عبور از سد الگوریتمی دشوار است. محتوا باید با منطق سکوهای رسانه‌ای، یعنی جذابیت احساسی، کوتاه بودن و قابلیت ویرال شدن سازگار باشد. موضوعات پیچیده ژئوپلیتیکی معمولاً فاقد این ویژگی‌ها هستند و بنابراین کمتر در معرض توجه گسترده قرار می‌گیرند.

◆ سیاست‌زدایی از افکار عمومی

از منظر جامعه‌شناسی سیاسی، هدایت توجه به موضوعات غیرسیاسی می‌تواند به سیاست‌زدایی از افکار عمومی منجر شود. هنگامی که شهروندان جهان به‌طور مداوم درگیر سرگرمی‌ها و روایت‌های احساسی باشند، ظرفیت بسیج اجتماعی برای واکنش به مسائل مهم کاهش می‌یابد. این وضعیت بیه‌دولت‌ها و قدرت‌های بزرگ اجازه می‌دهد بدون نگرانی از فشار افکار عمومی جهانی، سیاست‌های پرهزینه یا پرریسک را دنبال کنند. تجربه جنگ‌های دو دهه اخیر نشان داده است سطح توجه رسانه‌ای به یک بحران، تأثیر مستقیمی بر واکنش

جامعه جهانی دارد. در مواردی که پوشش خبری محدود بوده، اقدامات نظامی با مخالفت کمتری مواجه شده است. بنابراین، مدیریت توجه می‌تواند به‌عنوان مکمل مدیریت میدان عمل کند.

◆ پشت پرده تقویت محتوای احساسی

اقتصاد دیجیتال مبتنی بر جذب و حفظ توجه کاربران است. هرچه کاربران زمان بیشتری را در یک سکوی رسانه‌ای، مانند یوتیوب یا حتی آپارات سپری کنند، درآمد تبلیغاتی افزایش می‌یابد. از این رو، الگوریتم‌ها به‌گونه‌ای طراحی شده‌اند که محتوای برانگیزاننده احساسات را تقویت کنند. مطالعات نشان می‌دهد احساساتی مانند ترس، خشم و شگفتی بیشترین تعامل را ایجاد می‌کنند. در این چارچوب، داستان یک حیوان تنها یا یک روایت انسانی ساده، به‌مراتب «سودآورتر» از تحلیل‌های پیچیده سیاسی است. بنابراین، حتی اگر هیچ دستور سیاسی مستقیمی وجود نداشته باشد، منطق اقتصادی سکوهای رسانه‌ای خودبه‌خود به حاشیه‌سازی مسائل راهبردی منجر می‌شود. این وضعیت نشان می‌دهد نظام رسانه‌ای جدید ترکیبی از فناوری، اقتصاد و قدرت است.

◆ واکوی پیامدها

برای کشورمان، این اقدامات و تحولات پیامدهای مهمی دارد. نخست آنکه مسائل حیاتی مرتبط با امنیت و منافع ملی ممکن است در فضای جهانی بازتاب کافی پیدا نکنند و روایت‌های رقیب بدون چالش غالب شود. دوم آنکه اتکا به رسانه‌های جهانی برای انتقال دیدگاه‌ها یا دغدغه‌های ملی، راهبردی پر چالش و خطر است. تجربه بحران‌های منطقه‌ای نشان داده است حتی رخداد‌های با ابعاد انسانی گسترده نیز در صورت نبود روایت‌سازی مؤثر، می‌تواند در میان سیل اخبار سرگرم‌کننده محو شود. در عین حال، این وضعیت فرصتی برای بازنگری در دیپلماسی رسانه‌ای کشورمان نیز فراهم می‌کند. توسعه رسانه‌های چنل‌زبانه، حضور فعال در پلتفرم‌های نوین و تولید محتوای حرفه‌ای می‌تواند بخشی از این خلأ را جبران کند. برخی قدرت‌های نوظهور نشان داده‌اند که سرمایه‌گذاری هدفمند در حوزه قدرت نرم رسانه‌ای می‌تواند تصویر جهانی یک کشور را تغییر دهد.

◆ نبرد بر سر ادراک

یکی از مفاهیم کلیدی در ادبیات امنیتی معاصر، «جنگ شناختی» است که بیان‌کننده انتقال تدریجی کانون رقابت قدرت‌ها از حوزه‌های سخت به قلمرو ذهن، ادراک و



بررسی پشت پرده اولویت‌سازی‌های رسانه‌ای توسط بنگاه‌های خبری-سرگرمی جهان

اقتصاد توجه

نظام معنایی جوامع است. در این نوع نبرد، هدف اصلی نه اشغال سرزمین یا انهدام زیرساخت‌های فیزیکی، بلکه اثرگذاری بر نحوه درک واقعیت در افکار عمومی، نخبگان و تصمیم‌سازان است. به بیان دیگر، آنچه تغییر می‌کند خود واقعیت بیرونی نیست، بلکه «تفسیر» آن است. اگر جامعه‌ای تهدید را تهدید تلقی نکند یا نسبت به یک بحران بی تفاوت بماند، واکنش سیاسی و اجتماعی متناسب نیز شکل نخواهد گرفت. از همین رو، مدیریت ادراک می‌تواند نتایجی به‌مراتب پایدارتر و کم‌هزینه‌تر از ابزارهای نظامی به همراه داشته‌باشد. در چنین چارچوبی، بی‌تفاوتی یا غفلت افکار عمومی نسبت به یک بحران، عملاً هزینه سیاسی اقدامات یک‌جانبه را برای بازیگران اجتماعی گسترده مواجه نباشند، آزادی عمل بیشتری برای اتخاذ تصمیمات پرریسک خواهد داشت. تجربه مداخلات نظامی در مناطق گوناگون جهان نشان داده است که سطح حساسیت رسانه‌ای و افکار عمومی، تأثیر مستقیمی بر دامنه و مدت‌زمان عملیات‌ها دارد. بنابراین، هدایت توجه به موضوعات جایگزین یا کم‌خطر می‌تواند به مثابه ابزاری غیرمستقیم برای تسهیل اقدامات راهبردی عمل کند. از این منظر، اولویت‌سازی رسانه‌ای نه یک پدیده صرفاً ارتباطی، بلکه بخشی از معماری کلان قدرت در نظام بین‌الملل است. در عصر دیجیتال، کنترل توجه به منابع طبیعی، مسیرهای انرژی یا فناوری‌های پیشرفته یافته است. کشوری که بتواند دستور کار جهانی را تعیین کند، عملاً چارچوب بحث، نوع پرسش‌ها و حتی دامنه گزینه‌های قابل‌تصور را شکل می‌دهد. این امر به معنای آن است که قدرت، پیش از آنکه در میدان عمل اعمال شود، در میدان ذهن تثبیت می‌شود. به همین دلیل، بسیاری از راهبردهای نوین امنیتی بر توسعه ظرفیت‌های رسانه‌ای، داده‌ای و شناختی متمرکز شده‌اند. در نهایت، گسترش رقابت به حوزه‌های شناختی نشان می‌دهد مرز میان صلح و جنگ بیش از گذشته مبهم شده است. کشورها ممکن است بدون درگیری نظامی مستقیم، درگیر نبردی دائمی بر سر معنا، روایت و ادراک باشند. در چنین شرایطی، توانایی حفظ استقلال شناختی و مدیریت فعال افکار عمومی به یکی از مؤلفه‌های بنیادین امنیت ملی تبدیل شده است؛ مؤلفه‌ای که غفلت از آن می‌تواند پیامدهایی هم‌سنگ شکست در میدان‌های سنتی داشته‌باشد.

◆ جمع‌بندی و توصیه‌ها

همانگونه که پیشتر بحث شد برجسته شدن موضوعات احساسی و منحرف‌کننده افکار عمومی در زمان اوج‌گیری تنش‌ها و بحران‌های بین‌المللی، پدیده‌ای تصادفی نیست، بلکه نتیجه ساختار اقتصاد توجه و تمرکز قدرت رسانه‌ای در جهان است. در این عصر، برتری نه‌فقط در توان نظامی یا اقتصادی، بلکه در توان هدایت ذهن‌ها و دستور کار جهانیان تعریف می‌شود؛ لذا کشورمان برای مواجهه مؤثر با این چالش مستلزم راهبردی چندسطحی مشتمل بر تقویت رسانه‌های بین‌المللی با رویکرد حرفه‌ای، توسعه دیپلماسی عمومی، ارتقای سواد رسانه‌ای داخلی و حضور فعال در زیست‌بوم دیجیتال جهانی است که طراحی و اجرای موفق و مؤثر آنها نیازمند عبور از دیدگاه‌ها و رویه‌های فرسوده و کم‌اثر گذشته و مراجعه نهادهای دستگاه‌های مسئول به نخبگان واقعی کشور، یعنی جوانان متخصص و دوستدار وطن است.

۵

راهبرد

شماره ۱۱۲۲۷ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴

صداقت

دیگران

جنگ روایت‌ها

در نبردهای نوین

علی احمدی

کارشناس انتظامی

صبح صادق این یادداشت را صرفاً جهت اطلاع مخاطبان منتشر می‌کند / در طول تاریخ، همواره جنگ‌ها صرفاً بر سر تصرف سرزمین نبوده، بلکه نبردی برای تسلط بر ذهن و احساس مردم نیز جریان داشته است. در عصر جدید، این تقابل بیش از هر زمان دیگری در قالب «نبرد روایت‌ها» بروز یافته است؛ رقابتی میان داستان‌هایی که می‌گویند معنای یک منازعه را تعریف کنند، اقدامات طرف‌ها را توجیه کنند و افکار عمومی داخلی و بین‌المللی را جهت دهند. گسترش فناوری‌های دیجیتال و شبکه‌های اجتماعی مرز میان حقیقت و دروغ را کمرنگ کرده و به دولت‌ها و بازیگران غیردولتی امکان داده است روایت‌ها را در مقیاسی جهانی به سلاح تبدیل کنند. این وضعیت سبب شده است حمایت عمومی، هم‌سویی دیپلماتیک، جذب نیرو و حتی روحیه نظامیان را غیرنظامیان بیش از گذشته به میدان اطلاعات وابسته شود.

بر خلاف تبلیغات سنتی که صرفاً می‌گویند به مخاطب بگویند چه بیندیشد، روایت‌پردازی مدرن تلاش می‌کند چارچوبی فراهم آورد تا مخاطب خود رویدادها را در چارچوب ارزش‌ها و هویت خویش معنا کند. چنین روایت‌هایی با بهره‌گیری از سوگیری‌های شناختی، ترس‌ها، شکاف‌های اجتماعی و مرزبندی «ما» و «آنها» عمل می‌کنند و اغلب با زبان احساسی، نظریه‌های توطئه و اسطوره‌های تاریخی تقویت می‌شوند. هدف، اقتناع منطقی نیست، بلکه ایجاد تفسیری است که با اهداف راهبردی روایت‌کننده همسو باشد. در این میان، عدم تقارن اخلاقی نیز دیده می‌شود؛ برخی بازیگران اقتدارگرا بدون محدودیت اخلاقی از داستان‌های ساختگی، ارتش‌های رباتی و سانسور بهره می‌برند، در حالی که دولت‌های مقید به قانون تأکیرند روایت‌های صادقانه اما جذاب و سریع تولید کنند، زیرا صرف ارانه واقعیت دیگر براسی مقابله با اطلاعات تحریف‌شده کافی نیست.

عصر دیجیتال این نبرد را تشدید کرده است. شبکه‌های اجتماعی انتشار فوری پیام به مخاطبان جهانی را ممکن کرده و الگوریتم‌ها اتاق‌های پژواک ایجاد کرده‌اند که در آن افراد بیشتر با دیدگاه‌های همسو مواجه می‌شوند. حجم عظیم اطلاعات نیز موجب می‌شود مردم به روایت‌های ساده و عاطفی پناه ببرند و در برابر دیدگاه‌های مخالف مصون شوند. هم‌زمان، تضعیف رسانه‌های حرفه‌ای و منابع مشترک حقیقت، زمینه انتشار شایعات و توطئه‌ها را فراهم کرده است. در این میان، «میم‌ها» به ابزاری قدرتمند بدل شده‌اند؛ پیام‌هایی کوتاه، طنزآمیز و قابل فهم که می‌توانند همبستگی ایجاد کنند، روحیه را بالا ببرند و حتی بر افکار عمومی جهانی اثر بگذارند.

روایت‌ها در جنگ از مسیرهای متعددی پیش می‌روند: تعریف واقعیت مطلوب، بسیج حمایت، کنترل دسترسی به اطلاعات، تضعیف روایت رقیب و مقابله فعال با اطلاعات نادرست. نمونه‌های معاصر نشان می‌دهد چگونه یک طرف می‌کوشد اقدام خود را دفاعی یا اخلاقی جلوه دهد و طرف دیگر بر حق حاکمیت و مظلومیت تأکید می‌کند. همچنین کنترل رسانه‌ها، محدودسازی خبرنگاران یا سیل پیام‌های رسمی می‌تواند صدای رقیب را خاموش کند.

نکته اساسی این است که در جنگ‌های امروز، پیروزی تنها با غلبه نظامی حاصل نمی‌شود، بلکه تسلط بر ادراک و باور مردم به همان اندازه تعیین‌کننده است. در نهایت، نبرد روایت‌ها به یکی از ابعاد مرکزی منازعات قرن بیست‌ویکم تبدیل شده است؛ نبردی که نتیجه آن نه فقط سرنوشت جنگ‌ها، بلکه جهت‌گیری سیاسی و ارزشی جوامع را نیز رقم می‌زند.

*اندیشکده سیاسی پارلی

پیش‌دستی در جنگ روایت‌ها

خلأ بهره می‌برند. شبکه‌های رسانه‌ای برون‌مرزی، اتاق‌های فکر و حتی سکوهای دیجیتال، با سرعت بالا روایت‌های مطلوب خود را تولید و توزیع می‌کنند. این روایت‌ها اغلب ترکیبی از واقعیت، گزینش هدفمند اطلاعات و چارچوب‌بندی جهت‌دار هستند که به‌گونه‌ای طراحی می‌شوند تا احساسات مخاطب را برانگیزند و اعتماد به منابع داخلی را تضعیف کنند. در چنین فضایی، سکوت یا واکنش دیر هنگام، عملاً به معنای واگذاری میدان است.

با این حال، مواجهه مؤثر با جنگ روایت‌ها صرفاً به افزایش حجم تولید محتوا محدود نمی‌شود. آنچه اهمیت دارد، «اصالت»، «اعتبار» و «بهنگام بودن» روایت است. روایت رسمی زمانی اثرگذار خواهد بود که با واقعیت‌های قابل مشاهده جامعه‌همخوانی داشته باشد، زبان آن برای مخاطب قابل فهم باشد و از نگاه تبلیغاتی صرف فاصله بگیرد. تجربه‌های جهانی نشان می‌دهد، اعتماد عمومی مهم‌ترین سرمایه در نبردهای شناختی است و بدون آن، حتی دقیق‌ترین پیام‌ها نیز اثرگذاری محدودی خواهند داشت.

در این چارچوب، بازسازی مرجعیت رسانه‌های

روایت اولیه حتی اگر ناقص یا جهت‌دار باشد، سال‌ها بر ذهن مخاطبان باقی می‌ماند. از این رو، تأخیر در اطلاع‌رسانی یا واگذاری میدان به رسانه‌های رقیب، عملاً به معنای پذیرش چارچوب تحلیلی آنان است. در چنین وضعیتی، بازیگری که روایت نخست را می‌سازد، نه‌تنها واقعیت را توصیف می‌کند، بلکه حدود و جهت قضاوت درباره آن را نیز تعیین می‌کند. در وضعیت فعلی، یکی از چالش‌های جدی کشورمان تضعیف مرجعیت رسانه‌های داخلی است؛ مسئله‌ای که ریشه‌های آن را می‌توان در ترکیبی از سوء‌مدیریت، رقابت‌های جناحی، ناهماهنگی نهادی و فاصله گرفتن از نیازهای واقعی مخاطب جست‌وجو کرد. هنگامی که رسانه‌های داخلی نتوانند به‌موقع، شفاف و حرفه‌ای به پرسش‌های افکار عمومی پاسخ دهند، مخاطبان ناگزیر به منابع جایگزین روی می‌آورند؛ منابعی که لزوماً دغدغه منافع ملی را ندارند. این وضعیت، شکاف ادراکی میان جامعه و نظام تصمیم‌گیری را افزایش داده و امکان اثرگذاری عملیات روانی خارجی را تقویت می‌کند.

از سوی دیگر، بازیگران رقیب به‌طور فعال از این

یادداشت

افزایش حقوق‌ها و رونق تولید

حمید حاج اسماعیلی

کارشناس بازار کار



افزایش حقوق کارگران و کارمندان از جمله موضوعاتی است که هر ساله در انتهای سال مورد بحث و بررسی نمایندگان کارفرمایان، دولت و کارگران به عنوان سه ضلع تأثیرگذار در تعیین حقوق و دستمزد قرار می‌گیرد.

آنچه درباره ریزنی‌های سال جاری برای دستمزد و حقوق سال ۱۴۰۵ حائز اهمیت است، توجه به میزان تورم و نگرانی از نوسانات نرخ ارز و تشدید تورمی است که در طول سال جاری بارها اتفاق افتاده و شاهد آن هستیم. با وجود اینکه به نظر می‌رسد امسال دولت و مجلس شورای اسلامی در مقایسه با سال‌های گذشته روند بهتری در زمینه افزایش حقوق و دستمزد در پیش گرفته‌اند، اما افزایش میزان تورم ناشی از حذف ارز ترجیحی و کاهش ارزش پول ملی، به سفره و معیشت مردم آسیب جدی زده است؛ از این رو افزایش‌های در نظر گرفته شده نمی‌تواند پاسخگوی کاهش کیفیت معیشت مردم و ارتقاءدهنده قدرت خرید آنها باشد. بنابراین افزایش حقوق و دستمزد حتی بالاتر از میزان تورم به این دلیل که تورم در طول سال نسبت‌های مختلفی را تجربه می‌کند، از جمله ویکردهایی است که کارگران بر آن تأکید دارند و از دولت و کارفرما مطالبه در نظر گرفتن افزایش میزان تورم در طول سال را دارند.

حذف ارز ترجیحی تقریباً افزایش‌های ۱۰۰ درصدی و بیشتر را روی قیمت برخی از کالاها و خدمات رقم زده است؛ به این دلیل وضعیت معیشتی مردم تحت فشار بسیار بالایی قرار گرفته، ضمن اینکه ارزیابی‌ها و آمارها نشان می‌دهد تورم مواد خوراکی بیش از ۹۰ درصد است؛ از این رو با یارانه نقدی و کالا برگ یک میلیون تومانی نمی‌توان انتظار داشت قدرت خرید مردم حفظ یا تقویت شود. این موضوع دولت را بر آن می‌دارد که در سال آینده ضمن اینکه باید سیاست‌های کاهش نرخ تورم را جدی بگیرد، با توجه به اینکه کسری بودجه و بی‌انضباطی مالی دولت، عامل مهمی در افزایش نرخ تورم بوده؛ اما وقتی افزایش نرخ تورم زندگی و سفره آنها را تحت الشعاع قرار می‌دهد، نمی‌توان پاسخ قانع‌کننده‌ای به کارگران داد. از این رو علاوه بر اینکه افزایش حقوق و دستمزد باید بر اساس نص صریح قانون اساسی به میزان نرخ تورم باشد، تورم‌های مداومی که در طول سال بر قیمت کالاها به خصوص کالاهای اساسی تأثیر می‌گذارد و سفره مردم و سبب غذایی مردم را کوچک می‌کند نیز در موضوع تعیین حقوق و دستمزد باید در نظر گرفته شود.

این موضوع نه تنها فقط با معیشت مردم و بهبود وضعیت اقتصادی جامعه در ارتباط است؛ بلکه تولید و فعالیت‌های مولد را نیز تحت الشعاع خود قرار می‌دهد. در واقع وقتی قدرت خرید مردم افزایش یابد، علاوه بر اینکه وضعیت معیشتی به صورت ملموسی بهبود خواهد یافت، افزایش گردش مالی تولید موجب عدم بیکاری، بازگشت پول و سرمایه به بخش تولید و عرضه بیشتر کالا و رقابت در بازار تولید خواهد شد؛ از این رو دولت با افزایش حقوق و دستمزد و به روز کردن آن نه تنها معیشت مردم را تأمین می‌کند، بلکه کمک درخور و مطلوبی به رشد و رونق فعالیت‌های مولد و اشتغال‌زایی جوانان در کشور خواهد داشت.

محمدتقی فیاضی در گفت‌وگو با صبح صادق

روش‌های تزریق پول به اقتصاد باید اصلاح شود



باز شدن مسیر جدیدی برای تزریق پول به اقتصاد تبدیل می‌شود.

وی در این باره توضیح بیشتری داد و گفت: «جدای از دولت، بی‌انضباطی شرکت‌های دولتی و نامتوازن بودن منابع مالی آنها نیز باعث می‌شود مدام برای دریافت تسهیلات به سراغ بانک‌های تجاری بروند. جدای از این مسیر چون شرکت‌های دولتی عموماً وام‌های خود را به درستی و به موقع بازپرداخت نمی‌کنند و بدهی شرکت‌های دولتی به بانک‌های تجاری با بدهی بانک‌های تجاری نهادت می‌شود، اینجا نیز خلق پول دیگری اتفاق می‌افتد.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی افزود: «مسئله حائز اهمیت دیگر آن است که بانک‌های تجاری بسیار بی‌انضباط شده‌اند که نمونه بارز آن بانک آینده بود، آنها از طریق اضافه برداشت و خط ویژه‌ای که بانک مرکزی به آنها اعطا کرده، پول چاپ می‌کردند. بنابراین دو کانال اصلی موجب رشد نقدینگی شده است؛ یکی دولت و دیگری بانک‌های تجاری هستند که البته متأسفانه این روند همچنان در برخی از بانک‌های دیگر نیز وجود دارد.»

محمدتقی فیاضی در پایان این گفت‌وگو تشریح کرد: «تا زمانی که کانال‌هایی که موجب پمپاژ پول بی‌ضابطه و بی‌قاعده به اقتصاد می‌شوند، کنار گذاشته نشده و با آنها برخورد قانونی و قابل توجه و بازدارنده اتفاق نیفتد، در اقتصاد ایران باید شاهد تبعات نامطلوب این وضعیت و ایجاد تورم‌هایی با نرخ‌های بالاتر و بی‌انضباطی مالی باشیم. این روند باعث عدم رشد اقتصادی شده و چون رشد اقتصادی ما طی حدود یک دهه اخیر نزدیک به صفر بوده، رشد این حجم از نقدینگی، فراتر از توان و نیاز اقتصاد ما بوده است. بنابراین به افزایش تورمی منجر شده که تولید و معیشت مردم را از خود به اشکال منفی متأثر کرده است.»

تحریم اقتصادی و تحریم نفتی که دولت دسترسی به منابع ارزی خود در خارج از کشور ندارد، وضعیت به این سمت می‌رود که دولت مثل سال‌های گذشته از بانک مرکزی می‌خواهد به ازای منابع ارزی که نزد برخی کشورها مثل هند یا کره جنوبی داشت معادل ریالی را به دولت بدهد، لذا خواسته یا ناخواسته این روند موجب چاپ پول و رشد پایه پولی شده و با ضرب تکثیر موجود به جریان نقدینگی تبدیل می‌شود.»

این کارشناس و تحلیلگر مسائل اقتصادی افزود: «در برخی سال‌ها نیز دولت‌ها درخواست برداشت از صندوق توسعه ملی را داشتند و این در حالی بود که به منابع ریالی آن دسترسی نبود؛ لذا با برداشت از بانک مرکزی، زمینه‌ساز ایجاد تورم در اقتصاد ایران شده‌اند. در واقع می‌توان گفت مجموعه این رفتارها و عملکردها طی سال‌های گذشته به تداوم روند تورمی در کشور منجر شده است.» وی در خصوص سایر مسیرهایی که در نهایت به رشد نقدینگی و افزایش نرخ تورم در اقتصاد ایران منتهی شده، گفت: «فروش اوراق از سوی دولت نیز روشی است که به رشد نقدینگی و افزایش نرخ تورم می‌افزاید؛ زیرا وقتی حجم اقتصاد کوچک و رکود بر آن حاکم باشد با نرخ تورم بالا اوراق دیگر مشتری ندارد؛ برای نمونه، وقتی نرخ تورم اعدادی حدود ۶۰ تا ۵۰ درصد است، طبیعی است که وقتی دولت اوراق را در شرایط عدم اطمینان اقتصادی و با نرخ‌های ۳۰ درصدی عرضه می‌کند، این اوراق تقاضای چندانی نخواهد داشت؛ لذا این روند نیز مخاطرات خاص خودش را دارد؛ زیرا دولت برای فروش اوراق خود بانک مرکزی و نظام بانکی کشور یا بانک‌های تجاری را مجبور به خرید اوراق می‌کند. واقعیت ماجرا این است که اوراقی که دولت عرضه می‌کند، عموماً از سوی سایر بخش‌های دولتی یا به صورت دستوری خریداری می‌شوند و استقبال چندانی از سوی عموم مردم صورت نمی‌گیرد بنابراین، چنین شیوه‌ای برای ایجاد منابع و درآمد زایی دولت به

رشد بیشتر از رشد موجود نیز خطری برای اقتصاد محسوب نمی‌شود.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «یکی از مهم‌ترین دلایل رشد نقدینگی را می‌توان به استقلال نداشتن بانک مرکزی مربوط دانست. در شرایطی که بانک مرکزی مستقل نباشد، تحت تأثیرات خواسته‌ها و مطالبات نادرست دولت‌ها قرار می‌گیرد؛ لذا دولتی که مشکلات مالی و کسری بودجه سنگین دارد، با توسل به مهم‌ترین ابزار و کانالی که در اختیار دارد، سعی در جبران این مشکلات مالی و کسری بودجه از طریق ساده‌ترین و البته پرابردترین روش می‌کند. به هر حال مدیران بانک مرکزی را دولت انتخاب می‌کند؛ لذا نظام بانکی و بانک قرار می‌دهند فشار درخواست‌های مالی خود قرار می‌دهند و رشد نقدینگی و به تبع آن تورم را افزایش می‌دهند.»

فیاضی در ادامه تصریح کرد: «دولت برای تأمین بودجه خود و بودجه شرکت‌های دولتی که متأسفانه عمدتاً نیز زیان ده هستند و هر ساله بودجه‌ها و هزینه‌های بیشتری نیز به خود اختصاص می‌دهند، نظام بانکی کشور را تحت فشار قرار می‌دهد. زمانی که کسری بودجه دولت زیاد باشد و قادر به کنترل و تأمین هزینه‌های خود نباشد، کسری بودجه دولت یا به بانک‌ها منتقل می‌شود یا از کانال‌های گوناگون به بازار پول و بانک مرکزی منتقل می‌شود. بنابراین رشد نقدینگی بدون ضابطه و قاعده اقتصاد را دچار چالش‌های مختلفی می‌کند.»

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی با ارائه توضیحات بیشتری درباره این موضوع اظهار داشت: «درآمدهای نفتی دولت در سال‌های قبل از تشدید تحریم‌ها با توجه به اینکه منابع درآمدی قابل توجه‌تری برای دولت وجود داشت، مانع از افزایش نرخ تورم می‌شد؛ زیرا دولت با پیش‌بینی درآمدهای ارزی خود که عمدتاً نیز حاصل از صادرات نفت بود، فشار زیادی به منابع بانک مرکزی وارد نمی‌کرد؛ اما در شرایط

ساحل عباسی

خبرنگار

عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی و استاد اقتصاد گفت: «تا وقتی کانال‌هایی که موجب پمپاژ پول بی‌ضابطه و بی‌قاعده به اقتصاد می‌شوند، کنار گذاشته نشده و با آنها برخورد قانونی و قابل توجه و بازدارنده اتفاق نیفتد، در اقتصاد ایران باید شاهد تبعات نامطلوب این وضعیت و ایجاد تورم‌هایی با نرخ‌های بالاتر و بی‌انضباطی مالی باشیم. این روند موجب عدم رشد اقتصادی شده و چون رشد اقتصادی ما طی حدود یک دهه اخیر نزدیک به صفر بوده، رشد این حجم از نقدینگی، فراتر از توان و نیاز اقتصاد ما بوده است. بنابراین به افزایش تورمی منجر شده که تولید و معیشت مردم را از خود به اشکال منفی متأثر کرده است.»

«محمدتقی فیاضی» اقتصاددان و عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی در گفت‌وگو با صبح صادق در پاسخ به این پرسش که دلایل رشد نقدینگی کشور به خصوص طی یک دهه اخیر که بر اساس آخرین آمارها نقدینگی حدود ده برابر شده است، چیست، گفت: «رشد نقدینگی بدون ضابطه و قاعده تبعات منفی برای اقتصاد کشور دارد و متأسفانه اقتصاد ایران سال‌هاست شاهد پیامدهای منفی آن است. با اینکه بارها تأکید شده با ابزارها و راه‌های شناخته شده باید نقدینگی در مسیر درست قرار داد و باید از سیل نقدینگی که می‌تواند اقتصاد و بازارهای مختلف را دچار چالش‌های گوناگون کند، جلوگیری به عمل آورد، اما در این موضوع فعالیت قابل توجهی تا کنون صورت نگرفته است. در واقع یکی از مشکلات اقتصادی ما درباره موضوع نقدینگی این است که نقدینگی ایجاد شده به سمت فعالیت‌های مولد نمی‌رود؛ برای همین خطرناک است و اگر این نقدینگی به سمت تولید می‌رفت، چه بسا

شاخص

آرزوی دست‌نیافتنی

بر اساس گزارش جدید بازار مسکن اروپا، تقریباً نیمی از مردم که مالک خانه نیستند، یا توان خرید آن را ندارند یا علاقه‌ای به خرید نشان نمی‌دهند که نشان‌دهنده افزایش قیمت‌ها و فشار اقتصادی در قاره سبز است. در نظرسنجی انجام شده در ۲۳ کشور اروپایی، حدود ۲۹ درصد از پاسخ‌دهندگان اعلام کردند که هرگز قادر به خرید خانه نخواهند بود. این رقم از ۱۳ درصد در ترکیه تا ۴۴ درصد در جمهوری چک متغیر است. در برخی کشورها مانند اسلونی، ایتالیا، مالت، ایرلند، لهستان و مجارستان، بیش از یک‌سوم کسانی که مالک مسکن نیستند، معتقدند هرگز صاحب خانه نخواهند شد.



منهای نفت

صادرات شیره انگور

«شیره انگور» یکی از محصولات سنتی ایران است که به دلیل خواص تغذیه‌ای و طبع گرم، در بازارهای خارجی به ویژه کشورهای سردسیر، مانند روسیه و عراق تقاضای بالایی دارد. در سال ۱۴۰۳، تولید شیره انگور در شهرستان استهبان به ۲۴۰ تن رسید که نشان‌دهنده ظرفیت بالای تولید این محصول در ایران است. صادرات شیره انگور به صورت فله‌ای و بسته‌بندی شده انجام می‌شود و با توجه به قیمت مناسب و کیفیت بالا، ارزش آوری خوبی برای کشور به همراه دارد. این محصول به کشورهای گوناگونی صادر می‌شود و با سرمایه‌گذاری کم نیز می‌توان در این حوزه فعالیت کرد.



افزوده

تورم پنهان

«تورم پنهان» یکی از پیچیده‌ترین و در عین حال نادیده‌گرفته‌شده‌ترین اشکال گرانی در اقتصاد است. برخلاف تورم آشکار که با افزایش قیمت کالاها دیده می‌شود، تورم پنهان زمانی رخ می‌دهد که کیفیت کالا کاهش می‌یابد یا مقدار آن کمتر می‌شود، اما قیمت تغییر محسوسی نمی‌کند. برای نمونه، بسته‌ای که قبلاً ۵۰۰ گرم بود، حالا ۴۵۰ گرم شده، بی‌آنکه قیمتش تغییر کند. این نوع تورم اغلب از دید مصرف‌کننده پنهان می‌ماند و احساس فریب‌خوردگی پس از مدتی ظاهر می‌شود. تورم پنهان نه تنها قدرت خرید را کاهش می‌دهد؛ بلکه اعتماد عمومی به بازار و سیاست‌گذاران را نیز زیر سؤال می‌برد.



بهترین رفیق

گفتاری از آیت الله محمدعلی جاودان

امام زین العابدین (ع) در دعای ۴۵ صحیفه سجاده می فرماید: «السَّلَامُ عَلَیْكَ يَا أَكْرَمَ مَصْحُوبِ مِنَ الْأَوْقَاتِ»؛ بهترین رفیق ما در زمان ها، ما زمان های متعددی را می گذرانیم. ماه رجب را گذرانیدیم، ماه شعبان را گذرانیدیم، قیلس را گذرانیدیم، بعدش را هم می گذرانیم. این بهترین و کریم ترین رفیق آدمیان در میان ایام و اوقات است. «وَ يَا خَيْرَ شَهْرٍ فِي الْأَيَّامِ وَ السَّاعَاتِ»؛ بهترین ماه در میان روزها و ساعات عمر آدمی....

«السَّلَامُ عَلَیْكَ مَا أَكْثَرَ عُنُقَاءَ اللَّهِ فِیْكَ»؛ چقدر زیاد و فراوان هستند کسانی که در این ماه از بند آتش نجات پیدا می کنند. در روایت دارد خدای متعال هر شب دم افطار هزار هزار نفر را از آتش جهنم نجات می دهد. شخص کاری نکرده، فقط در ماه رمضان بوده. اهل ماه رمضان بوده. یعنی مثلاً روزه گرفته، مسلمان و مؤمن بوده. همین که با ایمان وارد ماه رمضان شده، به برکت ماه رمضان خدای متعال از گناهانش می گذرد و از آتش جهنم نجاتش می دهد. چه بسیارند کسانی که در این ماه رمضان از آتش جهنم نجات یافتند. «وَ مَا أَسْعَدَ مَنْ زَعَى حُرْمَتِكَ بِكَ»؛ و چقدر خوشبخت شد کسی که حرمت تورا در این ماه حفظ کرد. چگونه حرمت

ماه را حفظ کنیم؟ ماه رمضان را چگونه حفظ کنیم؟ فرمایش امیرالمؤمنین (ع) و فرمایش رسول خدا (ص) این است. امیرالمؤمنین (ع) عرض کرد یا رسول الله (ص) افضل اعمال در این ماه چیست؟ ایشان فرمودند: «ورع از محارم الهی و پرهیز از گناه برترین اعمال است و حرمت این ماه است»؛ فرمودند که ماه رمضان پرهیز شما فقط از خوردنی و آشامیدنی نباشد. سعی کنید که چشم و زبان و پوست بدنت هم روزه باشد. این می شود رعایت حرمت ماه رمضان. هر چه رعایت حرمت بیشتر باشد، سعادت بیشتر است. اگر بخواهیم چند نمونه از خصال و ویژگی های اصلی این مکتب تربیتی را بر اساس شخصیت حضرت علی اکبر (ع) مطرح بکنیم، من این سه نکته را خدمت شما عرض می کنم. ان شاء الله برای همه ما و مخصوصاً برای جوان های عزیزمان الهام بخش باشد. ان شاء الله پدر و مادرها همین مسیر را برای بچه های شان و دستگاه تعلیم و تربیت ما همین مسیر را برای فرزندان میهن دنبال کنند: نکته اول که هم اول است هم آخر است، اصل است، فرع است و همه چیز است، عبارت است از مسئله تربیت توحیدی و اتصال به خدای متعال. اصل مسئله این است. این رنگ خدایی گرفتن و قرار

گرفتن در صراط بندگی و زندگی در محیط ایمان و تقوا. این اصل مسئله است. منتها در مدرسه حسینی این مسیر ارتباط با خدای متعال با محبت آمیخته شده است. یعنی دوستی با خداوند و قرار گرفتن در جاذبه محبت حضرت حق تبارک و تعالی... شرح مبسوط این رابطه در مناجات عرفه سیدالشهداء (ع) هست. آن شرح عاشقی است؛ این ارتباط عاشقانه، محبانه، مؤمنانه و در کمال خضوع و فروتنی و تسلیم در برابر پروردگار متعال. این ویژگی بنیان و اساس شخصیت انسان مؤمن مورد قبول خدای متعال و اسلام عزیز است... اما مطلب دوم که خیلی نکته اساسی ای است، مسئله اخلاق است؛ حسن خلق. این هم خودش یک بابی است. مسئله ساده نیست: زیباسازی اخلاقی، شکل گیری یک شخصیت اجتماعی پرجاذبه، گرم، صمیمی، متواضع، مؤدب، خوشگو، خوشرو، خوش ارتباط، اهل انس، اهل رفاقت، مهربان، کارگشا، اهل سخاوت، این مسئله عادی ای نیست. مسئله تزئینی هم نیست... نکته سوم که دیگر فقط در حد یک اشاره به آن می پردازم،



فرستی برای یافتن رفیق

ایمان معینی

کارشناس علوم دینی

خداوند در قرآن از حال برخی بندگان در محشر می گوید که به اشتباهات خود در دنیا اعتراف می کنند و می گویند: «یا لَیْتِنِی اَتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلاً»؛ این آیه، فریادی است از ژرفای دل انسانی که در قیامت، پسرده از روی خطاهایش کنار رفته و حقیقت را آن گونه که هست، می بیند. در آن روز، او حسرت می خورد که کاش در دنیا، راهی همراه با خداوند و رسولان برگزیده بود؛ اما این حسرت، تنها مخصوص آن عالم نیست، بلکه می تواند زنگ خطری برای ما در این دنیا باشد که هنوز فرصت داریم تا بهترین رفیق را برای خود انتخاب کنیم و راهی روشن پیش گیریم. آدمی در این جهان، همواره در جستجوی همدمی است که او را درک کند، در سختی ها پناهش دهد و در تنهایی ها مونسش باشد. بسیاری از ما، این رفاقت را در لذت های زودگذر دنیا جستجو می کنیم؛ در مسال و منال، در مقام و شهرت، در روابطی که گاه نه تنها ما را به سرمزمل مقصود نمی رسانند، که از مسیر اصلی نیز دورترمان می کنند. این لذت ها گاه چنان انسان را در خود غرق می کنند که یاد خدا را از دل می برند و اینگونه است که انسان به تدریج از آن رفیق حقیقی فاصله می گیرد. اما خدای مهربان، که محبت او به بندگانش از هر محبتی بیشتر است، هیچ گاه بندگانش را به حلال خود رها نمی کند. او در قرآن کریم بارها به ما یادآوری کرده که باید مراقب باشیم چه کسی را به دوستی برمی گزینیم. آیات بسیاری ما را از دوستی با دنیای فریبنده بر حذر می دارند و به ما می آموزند که بهترین دوست، کسی است که نه تنها در این دنیا، بلکه در آن دنیا نیز دستگیرمان باشد. خداوند می خواهد به ما بفهماند که اگر روزی دنیا با همه زیبایی هایش تو را فریب داد و درگیر خود کرد، باز هم راه بازگشت وجود دارد. او ابزارهایی برای جلا دادن دل و روح در اختیارمان گذاشته است تا بتوانیم دوباره آن دوستی از دست رفته را بازسازی کنیم و بر عمق آن بیفزاییم و اینجاست که «ماه مبارک رمضان» این مهمان عزیز و بی نظیر، به یاری ما می آید. رمضان، فرصتی استثنایی است برای پالایش روح از زنگارهایی که لذت های دنیایی بر دل نشانداند. این خودداری، فرصتی ایجاد می کند تا توجه انسان از لذت های زودگذر به سوی محبت بی پایان خداوند معطوف شود. در رمضان، انسان با تلاوت قرآن، با دعا و نیایش، با شب زنده داری و با انفاق، دل خود را جلا می دهد. هر یک از این اعمال، نور تازه ای است که بر روح تابیده می شود و تاریکی های ناشی از غفلت را می زداید. در این ماه است که انسان فرصت می یابد تا ببیند: آیا واقعاً خدا را به عنوان بهترین رفیق خود انتخاب کرده است؟ آیا در طول سال، آنچنان که شایسته است، به یاد او بوده و با او انس گرفته است؟ و اگر کوتاهی کرده، اینجا بهترین زمان برای جبران است. رمضان به ما می آموزد که برای یافتن آن رفیق حقیقی، باید از برخی لذت ها گذشت تا به لذت بزرگ تر رسید.

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه معارف



خداوند حکیم، انسان را موجودی دویعدی آفریده است؛ بعد مادی و طبیعی که با خوردن و آشامیدن و لذت های دنیوی پیوند خورده و بعد معنوی و روحانی که قابلیت پرواز تا بی نهایت را دارد. فلسفه بسیاری از احکام الهی، از جمله روزه، کمک به این انسان دویعدی برای به تعادل رساندن این دوساحت وجودی و تقویت بعد ملکوتی خویش است. روزه ماه رمضان، که خداوند آن را بر مسلمانان واجب کرده، صرفاً یک تکلیف عبادی نیست، بلکه بر اساس سخنان گهربار معصومان (ع) اهدافی بلند و حکمت هایی عمیق در آن نهفته است که غفلت از آنها، این عبادت بزرگ را بی محتوا می کند. فلسفه و جویب روزه را می توان در چند هدف معنوی و اخلاقی ریشه یابی کرد که در رأس همه آنها، دست یابی به مقام والای تقوا و پرهیزگاری قرار دارد. قرآن کریم در آیه ۱۸۳ سوره بقره، فلسفه روزه را چنین بیان می کند: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ»؛ ای کسانی که ایمان آورده اید، روزه بر شما نوشته (واجب) شد، چنانکه بر آنان که پیش

از شما بوده اند واجب شده بود، باشد که پرهیزگار شوید. این یعنی ماه رمضان کارخانه انسان سازی است و محصول آن، تقواست؛ به این معنا که انسان روزه دار با تمرین گرسنگی و تشنگی و پرهیز از لذایذ حلال، اراده خود را قوی کرده و زمینه را برای تسلط بر نفس سرکش و پرهیز از محرمت فراهم می آورد. امام علی (ع) نیز در تبیین این هدف والا می فرماید: «خداوند روزه را واجب کرد تا به وسیله آن اخلاص خلق را بیازماید.» این آزمون اخلاص، همان رسیدن به مرحله ای است که انسان تمام اعمال خود را تنها برای خدا انجام دهد و از هر آنچه او را از معبود دور می کند، بپرهیزد. از دیگر اهداف مهم روزه، همدردی با نیازمندان و ایجاد حس برابری و مساوات در جامعه اسلامی است. امام رضا (ع) در این باره می فرماید: «مردم به انجام روزه امر شده اند تا درد گرسنگی و تشنگی را بفهمند و به واسطه آن، فقر و بیچارگی آخرت را ببینند.» (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۴) این درک عملی از گرسنگی، سبب می شود که توانمندان، حال فقیران را بهتر درک کرده و به یاری آنان بشتابند. امام صادق (ع) نیز به همین جنبه اجتماعی اشاره کرده و می فرماید: «انما فرض الله الصیام لیستوی به الغنی و الفقیر»؛ خداوند روزه را واجب کرده تا بدین وسیله دارا و نادر (غنی و فقیر) مساوی شوند. (من لای یحضره، ج ۲، ص ۴۳) در سایه این هم دردی و برابری است که روحیه تعاون

و نوع دوستی در جامعه تقویت می شود. همچنین، روزه زکات بدن و سپری در برابر آتش جهنم معرفی شده است. پیامبر اکرم (ص) می فرماید: «لِكُلِّ شَيْءٍ زَكَاةٌ وَ زَكَاةُ الْأَبْدَانِ الصِّيَامُ»؛ برای هر چیزی زکاتی است و زکات بدن ها روزه است. (امالی صدوق، ص ۶۱) زکات، سبب پالایش و رشد مال می شود و روزه نیز جسم و جان را از آلودگی ها پاک می کند؛ اما حقیقت روزه فراتر از این اهداف و فراتر از خودداری صرف از خوردن و آشامیدن است. اهل بیت (ع) با بیانات روشنگرانه خود، مرز بین روزه داری ظاهری و روزه داری حقیقی را ترسیم کرده اند. از نگاه ایشان، روزه حقیقی هنگامی تحقق می یابد که تمام اعضا و جوارح انسان در این تمرین معنوی شرکت کنند و از گناه و نافرمانی خدا بازایستند. همان گونه که روزه دار با اختیار خود، مباحات (خوردن و آشامیدن) را بر خود حرام کرده تا به دستور خدا عمل کند، باید محرمت الهی را نیز که خدا بر او حرام کرده، فرو نهد و این، روح اصلی روزه داری است. حضرت فاطمه زهرا (س) نیز در کلامی کوتاه اما پر معنا، ارزش روزه ای را که همراه با پرهیز از گناه نباشد، زیر سؤال می برند: «مَا يَصْنَعُ الصَّائِمُ بِصِيَامِهِ إِذَا لَمْ يَصُنْ لِسَانَهُ وَ سَمْعَهُ وَ بَصَرَهُ وَ جَوَارِحَهُ»؛ روزه داری که زبان و گوش و چشم و جوارح خود را حفظ نکرده، روزه اش به چه کارش خواهد آمد؟ (دعائیم، ج ۱، ص ۲۶۸)

روزه خواص الخواص!

کمیت گرا نباشید

آیت الله سیدعبدالکریم رضوی کشمیری: حتماً دقایقی از ساعات را از آمیز روزه داری خود را به برترین عبادت یعنی «تفکر» اختصاص دهید. از مهم ترین حالت های بندگی، خصوصاً در ماه رمضان که توصیه مؤکد نبی مکرم (ص) است «سجده طولانی» است. فقط خدا و اولیای الهی می دانند هنگام سجده عبودیت چه بارانی از ابر رحمت بر سر شما می بارد. آداب روزه داری را تا آنجا که نشاط دارید، انجام دهید. کمیت گرا نباشید، کیفیت جو باشید. حتی المقدور بر سفره خانه خود افطار کنید، حتی در مساجد افطار نکنید. بگذارید برکت افطار و دعای مستجاب لحظه افطار به خانواده و خانه شما تعلق گیرد.



روزه سرباز!

پرسش: شخصی مشغول انجام خدمت سربازی است و به علت مسافرت و حضور در محل خدمت، نمی تواند روزه ماه رمضان سال گذشته را بگیرد و هنگام حلول ماه رمضان امسال نیز در محل خدمت است و احتمال دارد که باز هم نتواند روزه بگیرد، اگر پس از پایان دوره خدمت سربازی بخواهد روزه این دو ماه را قضا نماید، آیا کفاره هم بر او واجب است یا خیر؟

پاسخ: صرف حضور در محل خدمت، مجوز افطار روزه نیست و اگر شرایط وجوب روزه موجود باشد، باید روزه بگیرد؛ و الا قضا و کفاره بر او واجب می شود و اگر تا ماه رمضان آینده قضای روزه را به جا نیاورد، باید کفاره تاخیر نیز بپردازد؛ اما اگر در محل خدمت، شرایط وجوب روزه موجود نباشد و بر اثر عذر مسافرت، روزه ماه رمضان از او فوت شده و آن عذر تا ماه رمضان سال آینده استمرار داشته، فقط قضای آن بر او واجب است و کفاره تاخیر واجب نیست.

آیت الله العظمی خامنه ای
اجوبه الاستفتائات، سؤال ۷۳۶

ضرب سکه

در ماه مبارک رمضان چند حادثه مهم رضوی رخ داده است که جایگاهی ویژه در تاریخ تشیع دارد. بیعت با امام رضا (ع) برای ولایت عهدی در ششم یا هفتم رمضان سال ۲۰۱ هجری است. همچنین نماز عید فطر امام رضا (ع)، هر چند ناتمام ماند. بنا بر نقل برخی بزرگان، مانند «امین الاسلام طبرسی» شهادت آن حضرت نیز در ۲۳ رمضان رخ داده است. از دیگر حوادث مهم، ضرب سکه به نام امام رضا (ع) در رمضان سال ۲۰۱ ق است. مأمون عباسی پس از عزل برادرش قاسم مؤتمن، امام را از مدینه به خراسان فراخواند، عنوان «ولی عهد المسلمین» به ایشان داد و دستور داد نام حضرت بر درهم ها نقش بندد.



پرونده

شماره ۱۲۲۷ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴

صداقت

روزنامهنگار

توان موشکی ایران در فضای ژئوپلیتیکی

خط قرمز ملی

سیدپویا هاشمی

روزنامهنگار

توان موشکی ایران در فضای ژئوپلیتیکی امروز غرب آسیا بیش از هر زمان دیگری در کانون توجه قرار گرفته است. این ابزار، دیگر تنها یک پیک فریت دفاعی یا بر نامه نظامی نیست؛ بلکه به نمادی از اقتدار ملی و قدرت بازدارنده ایران بدل شده و نقش مهمی در تأمین استقلال سیاسی و جایگاه منطقه‌ای ایران، واکنش‌های گسترده‌ای را از سوی بازیگران فرامنطقه‌ای و رقبای سال‌های اخیر نشان می‌دهد، افزایش وزن منطقه‌ای ایران، واکنش‌های گسترده‌ای از سوی بازیگران فرامنطقه‌ای و رقبای منطقه‌ای برانگیخته است و تلاش برای محدودسازی توان موشکی، بخشی از همان واکنش‌هاست.

این حساسیت تنها به دلیل توان نظامی موشک‌ها نیست؛ بلکه پیامدهای سیاسی و نمادین آن در سطح داخلی و بین‌المللی بسیار گسترده است. هرگونه پیشنهاد خارجی برای مذاکره یا محدودسازی این تسوا، نه یک نمادین نشانه‌ای است بلکه به‌سوی یک حتی تصور محدودسازی آن، می‌تواند بر برداشت‌ها درباره اقتدار ایران را تغییر دهد. پیامد چنین تغییری، هم برای افکار عمومی داخلی و هم برای رقبای منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ملموس خواهد بود.

یکی دیگر از وجوه اهمیت توان موشکی، نقش آن در توازن قوا و جلوگیری از یک‌جانبه‌گویی سایر بازیگران منطقه‌ای است. کشور‌های همسایه که خود به‌ابزار‌های پیشرفته نظامی دسترسی دارند، بلکه تلاش کرده‌اند ایران را به محدودسازی توان دفاعی خود اقداماتی نه تنها توازن امنیتی را برقرار نمی‌کند، بلکه می‌تواند بر رقابت‌تسلیحاتی وی‌بی‌ثابتی منطقه بیفزاید. توان موشکی ایران، در عین حال که ابزار دفاعی است، خط قرمز مقاله‌با فشار و محدودسازی یک‌جانبه است و نشان می‌دهد هر گونه عقب‌نشینی می‌تواند جایگاه کشور در منطقه را تضعیف کند.

در بعد دیپلماتیک، پیام توان موشکی ایران به همراه داشته است. کاهش یک‌جانبه یا محدودسازی مؤلفه‌های حیاتی قدرت، حتی در چارچوب توافقات بین‌المللی، می‌تواند فشار‌های جدید و مطالبات تازه‌ای را به دنبال داشته باشد. تاریخ دیپلماسی ایران نشان داده است عقب‌نشینی در یک حوزه، نه‌تنها امنیت و اقتدار ملی را تضمین نمی‌کند، بلکه طرف مقابل را تشویق می‌کند تا دامنه خواسته‌های خود را گسترش دهد. از همین رو، توان موشکی، به منزله یکی از مؤلفه‌های اصلی قدرت، خارج از چارچوب مذاکره و فشار سیاسی تعریف می‌شود.

در ابعاد داخلی نیز نمی‌توان از اهمیت توان موشکی چشم‌پوشید. این توان، نه فقط ابزاری برای مقابله با تهدیدهای خارجی، بلکه نمادی از وحدت و اقتدار ملی است. هر گونه تلاش برای محدودسازی آن می‌تواند واکنش افکار عمومی و نخبگان سیاسی را برانگیزد و به چالش‌های داخلی بینجامد. بنابراین، حفاظت از این قدرت، هم‌زمان با تضمین امنیت ملی، شش مهمی در حفظ انسجام و اعتماد داخلی دارد و پیام‌روشنی به جامعه می‌دهد: اقتدار و استقلال ایران غیرقابل معامله است.

به نگاه به تحولات منطقه‌ای، مشخص می‌شود که تلاش برخی بازیگران خارجی برای مذاکره درباره موشک‌ها، بخشی از یک راهبرد گسترده‌تر برای محدودیت و مهار نقش ایران در غرب آسیاست. در سال‌های اخیر، حضور تهران در تحولات سوریه، عراق، یمن و دیگر مناطق حساس، باعث شده نفوذ سیاسی و امنیتی کشور افزایش یابد و این موضوع نگرانی رقبای منطقه‌ای و قدرت‌های فرامنطقه‌ای را تقویت کند. در این محیط، هر اقدام یا پیشنهاد در حوزه موشکی، صرفاً یک مسئله فنی یا دفاعی دیده نمی‌شود، بلکه

غیرقابل مذاکره

چرا توان موشکی ایران جایی در گفت‌وگوهای ایران و آمریکا ندارد؟



پناه موسوی

خبرنگار

همزمان با تحرکات دیپلماتیک درباره برخی پرونده‌های سیاست خارجی، بار دیگر برخی بازیگران غربی تلاش کرده‌اند موضوع توان موشکی ایران را به‌عنوان یکی از محورهای احتمالی مذاکره مطرح کنند. این در حالی است که موضع رسمی جمهوری اسلامی ایران طی سال‌های گذشته بدون تغییر باقی مانده و مقامات کشور به‌صراحت اعلام کرده‌اند که **توان دفاعی، به‌ویژه در حوزه موشکی، در چارچوب امنیت ملی تعریف می‌شود و قابل مذاکره نیست.**

طرح چنین مطالباتی در فضایی صورت می‌گیرد که منطقه غرب آسیا همچنان با بی‌ثباتی‌های مزمن، رقابت‌های تسلیحاتی و حضور نیروهای فرامنطقه‌ای مواجه است. در این وضعیت، هرگونه بحث درباره محدودسازی مؤلفه‌های بازدارندگی، برای افکار عمومی و نخبگان سیاسی در ایران نه یک پیشنهاد فنی، بلکه موضوعی مرتبط با **اصل امنیت کشور** تلقی می‌شود.

از سوی دیگر، **تجربه مذاکرات گذشته و فراز و فرود توافقات بین‌المللی، حساسیت تصمیم‌گیران نسبت به ورود به حوزه‌های راهبردی را افزایش داده است.** بر همین اساس، **تفکیک میان موضوعات قابل مذاکره و خطوط قرمز دفاعی، به یکی از اصول اعلامی سیاست خارجی ایران تبدیل شده است.**

در چنین بستری، **این پرسش بار دیگر مطرح می‌شود که چرا برنامه موشکی ایران از منظر تهران خارج از چارچوب مذاکره تعریف می‌شود و چه ملاحظات امنیتی، حقوقی و راهبردی پشت این موضع قرار دارد؟** گزارش پیش‌رو می‌کوشد با نگاهی تحلیلی این ابعاد را بررسی کند.

ستون اصلی دکترین دفاعی

نخستین و مهم‌ترین دلیل قابل مذاکره نبودن توان موشکی، جایگاه آن در دکترین دفاعی کشور است. ایران در یکی از پرتنش‌ترین مناطق جهان قرار دارد. منطقه‌ای که طی دهه‌های گذشته شاهد جنگ‌های متعدد، حضور نیروهای فرامنطقه‌ای و رقابت‌های شدید تسلیحاتی بوده است.

در چنین محیطی، بازدارندگی نه یک انتخاب، بلکه یک ضرورت است. تجربه جنگ تحمیلی نشان داد فقدان ابزارهای کافی دفاعی می‌تواند هزینه‌های سنگینی بر کشور تحمیل کند. بر همین اساس، توسعه توان موشکی به منزله یکی از ابزارهای جبران کاستی‌های گذشته و ایجاد توازن دفاعی در دستور کار قرار گرفت.

پروژه مهار ایران!

چرا مذاکره موشکی در دستور کار دشمن قرار دارد؟

آمریکا تلاش کردند با پیوند زدن مسئله موشکی به مذاکرات، اهرم‌های فشار تازه‌ای ایجاد کنند. این رویکرد در ادبیات رسمی آنان بسا عنوان «توافق جامع‌تر» یا «پرداختن به نگرانی‌های منطقه‌ای» مطرح شد. اما از منظر تهران، چنین مطالبه‌ای بیش از آنکه ناظر بر کاهش تنش باشد، در راستای محدودسازی ابزارهای قدرت ایران تعریف می‌شود؛ ابزاری که نقش مهمی در تثبیت جایگاه منطقه‌ای کشور ایفا کرده است.

معادله قدرت

در نظام بین‌الملل، هر مذاکره‌ای حامل پیام است. ورود یک کشور به گفت‌وگو درباره مؤلفه‌های اصلی قدرت خود، می‌تواند نشانه‌ای از آمادگی برای تجدیدنظر در موازنه موجود تعبیر شود. در حالی که رقابت‌های ژئوپلیتیکی در غرب آسیا ادامه دارد، پذیرش مذاکره درباره توان موشکی ممکن است این برداشت را در میان رقبای ایجاد کند که فشارهای سیاسی و اقتصادی توانسته بر محاسبات راهبردی ایران اثر بگذارد.

چنین برداشتی می‌تواند پیامدهای دومیونی داشته باشد. رقبای منطقه‌ای ممکن است مطالبات جدیدی را مطرح کنند و بازیگران فرامنطقه‌ای نیز دامنه فشار را به سطوح دیگری گسترش دهند. به بیان دیگر، مذاکره موشکی صرفاً یک توافق فنی نخواهد بود، بلکه تعمیری در تصویر قدرت ایران در ذهن رقبای ایجاد می‌کند.

از این منظر، حساسیت تهران نسبت به این موضوع، نه صرفاً به‌دلیل ماهیت نظامی آن، بلکه به‌دلیل پیام سیاسی و نمادینی است که در سطح منطقه‌ای و جهانی مخابره می‌شود.

امنیت ملی قابل مذاکره نیست!

برخلاف ادعای برخی دولت‌ها از جمله ایالات متحده آمریکا، مقامات دفاعی ایران تأکید دارند که این برنامه ماهیت تهاجمی ندارد، بلکه برای جلوگیری از وقوع جنگ طراحی شده است. فلسفه بازدارندگی بر این اصل استوار است که افزایش هزینه هرگونه تجاوز احتمالی، مانع از اقدام خصمانه می‌شود.

همچنین در منطقه‌ای که رژیم‌های، نظیر رژیم صهیونیستی از پیشرفته‌ترین تسلیحات برخوردارند و برخی کشورهای همسایه به جدیدترین سامانه‌های نظامی غربی مجهز شده‌اند، کنار گذاشتن ابزار بازدارنده به معنای برهم زدن توازن امنیتی خواهد بود. از این منظر، مذاکره درباره توان موشکی به‌مثابه مذاکره درباره اصل بازدارندگی است.

تفکیک روشن

یکی از محورهای کلیدی در موضع رسمی کشور، تفکیک قاطع میان توان دفاعی متعارف و سایر پرونده‌های مورد مذاکره در گذشته است. در جریان توافق هسته‌ای، موضوع مذاکرات محدود به فعالیت‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای بود و اساساً چارچوب مذاکرات بر پایه همان موضوع تعریف شد.

در قطعنامه ۲۲۳۱ که شورای امنیت سازمان ملل متحد صادر کرد، هیچ ممنوعیت الزام‌آوری برای برنامه موشکی متعارف ایران وضع نشد. این مسئله از منظر حقوقی اهمیت بالایی دارد، زیرا نشان می‌دهد برنامه موشکی در چارچوب حقوق بین‌الملل یک فعالیت دفاعی شناخته می‌شود.

افزون بر این، حقوق حاکمیتی کشورها در توسعه توان دفاعی متعارف، اصلی پذیرفته‌شده در نظام بین‌الملل است. هیچ معاهده امنیتی باید توجه داشت که کاهش یک‌جانبه ظرفیت دفاعی، لزوماً به کاهش تنش منجر نمی‌شود. تجربه برخی کشورها نشان داده است، ضعف در بازدارندگی طرف مقابل را به افزایش فشار ترغیب خواهد کرد. از این رو، حفظ توان دفاعی به‌منزله پشتوانه امنیت ملی، یک محاسبه عقلانی تلقی می‌شود.

افزون بر این، هرگونه خلل در ساختار بازدارندگی می‌تواند پیام اشتباهی به بازیگران منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای ارسال کند. در محیطی که

هرگونه بحث درباره محدودسازی مؤلفه‌های بازدارندگی، برای افکار عمومی و نخبگان سیاسی در ایران نه یک پیشنهاد فنی، بلکه موضوعی مرتبط با **اصل امنیت کشور** تلقی می‌شود

منطقه‌ای که رژیم‌هایی، نظیر رژیم صهیونیستی از پیشرفته‌ترین تسلیحات برخوردارند و برخی کشورهای همسایه به جدیدترین سامانه‌های نظامی غربی مجهز شده‌اند، کنار گذاشتن ابزار بازدارنده به معنای برهم زدن توازن امنیتی خواهد بود

توان دفاعی نماد اقتدار ملی شناخته می‌شود و هرگونه محدودسازی آن می‌تواند با واکنش افکار عمومی و نخبگان سیاسی مواجه شود

تفکیک میان توان دفاعی متعارف و سایر موضوعات مذاکره، پایبندی به حقوق حاکمیتی و درس‌گرفتن از تجربیات گذشته، سه ضلع اصلی این رویکرد را تشکیل می‌دهد

توان دفاعی نماد اقتدار ملی شناخته می‌شود و هرگونه محدودسازی آن می‌تواند با واکنش افکار عمومی و نخبگان سیاسی مواجه شود

تفکیک میان توان دفاعی متعارف و سایر موضوعات مذاکره، پایبندی به حقوق حاکمیتی و درس‌گرفتن از تجربیات گذشته، سه ضلع اصلی این رویکرد را تشکیل می‌دهد. در منطقه‌ای که تا‌سانی یک واقعیت عینی است، ابزارهای دفاعی نمی‌توانند موضوع چانه‌زنی باشند. بر این اساس، تا زمانی که ساختار امنیتی منطقه دچار تحول بنیادین نشده و تضمین‌های واقعی و پایدار شکل نگیرد، انتظار تغییر در این موضوع واقع‌بینانه نخواهد بسود. امنیت ملی، نه امتیاز قابل اعطاء، بلکه حق مسلم هر کشوری است؛ حتی که حفظ آن، مقدم بر ملاحظه سیاسی دیگری قرار می‌گیرد.

معادلات امنیتی به‌سرعت تغییر می‌کند، ثبات دفاعی اهمیت مضاعف دارد.

مذاکره موشکی!

ورود به مذاکره درباره توان موشکی، صرفاً یک تصمیم فنی نیست؛ بلکه پیامدهای سیاسی گسترده‌ای در سطح داخلی و منطقه‌ای خواهد داشت. در سطح داخلی، توان دفاعی نماد اقتدار ملی شناخته می‌شود و هرگونه محدودسازی آن می‌تواند با واکنش افکار عمومی و نخبگان سیاسی مواجه شود.

یکی دیگر از دلایل اساسی در مخالفت با مذاکره موشکی، تجربه رقابت تسلیحاتی، به افزایش مطالبات جدید بینجامد. تجربه مذاکرات گذشته نشان داده است برخی بازیگران، پس از تحقق یک مطالبه، موضوعات تازه‌ای را مطرح می‌کنند؛ از این رو، تعیین خطوط قرمز روشن در سیاست خارجی اهمیت حیاتی دارد.

افزون بر این، امنیت منطقه غرب آسیا ماهیتی چندلایه و پیچیده دارد. حضور نیروهای خارجی، اختلافات تاریخی و رقابت‌های ژئوپلیتیکی، شرایطی ایجاد کرده که هرگونه تغییر در موازنه دفاعی یک کشور، بر رفتار دیگران تأثیر مستقیم می‌گذارد. در چنین بستری، مذاکره درباره مؤلفه‌های اصلی بازدارندگی می‌تواند توازن موجود را برهم زند.

به همین دلیل، سیاست اعلامی کشور بر این اصل استوار است که مسائل دفاعی در چارچوب نیازهای امنیتی ملی تعریف می‌شود و نه تحت فشار سیاسی خارجی. این رویکرد، پیام روشنی به طرف‌های مقابل ارسال می‌کند: امنیت ملی، خط قرمز است.

مروود ایجاد برنده موشکی نشان می‌دهد مخالفت با مذاکره در این حوزه، نه یک موضع احساسی یا مقطعی، بلکه مبتنی بر محاسبات راهبردی و حقوقی است. توان موشکی در ساختار دفاعی کشور، رقیب ستون بازدارندگی را ایفا می‌کند و هرگونه تضعیف آن می‌تواند پیامدهای جبران‌ناپذیری به همراه داشته باشد.

تفکیک میان توان دفاعی متعارف و سایر موضوعات مذاکره، پایبندی به حقوق حاکمیتی و درس‌گرفتن از تجربیات گذشته، سه ضلع اصلی این رویکرد را تشکیل می‌دهد. در منطقه‌ای که تا‌سانی یک واقعیت عینی است، ابزارهای دفاعی نمی‌توانند موضوع چانه‌زنی باشند.

بر این اساس، تا زمانی که ساختار امنیتی منطقه دچار تحول بنیادین نشده و تضمین‌های واقعی و پایدار شکل نگیرد، انتظار تغییر در این موضوع واقع‌بینانه نخواهد بسود. امنیت ملی، نه امتیاز قابل اعطاء، بلکه حق مسلم هر کشوری است؛ حتی که حفظ آن، مقدم بر ملاحظه سیاسی دیگری قرار می‌گیرد.



تقویم انقلاب

جزایر مجنون حفظ شد

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر



روز سوم اسفندماه ۱۳۶۲ با رزم «یا رسول‌الله(ص)» از قرارگاه مشترک فرماندهی ارتش و سپاه عملیات آبی-خاکی خبیر آغاز شد. جزایر مجنون شمالی و جنوبی که در منطقه هورالهویزه قرار داشت، ۲۰۰ کیلومتر مربع وسعت داشت و رزمندگان اسلام به وسیله قایق‌ها در آب‌های هورالهویزه به سوی جزایر مجنون پیش می‌رفتند. آنها بدون آنکه پشت سرشان خاکریزی برای پشتیبانی توپخانه‌ای باشد ۳۰ کیلومتر پیشروی کردند، در مرحله اول عملیات، جزایر شمالی و سپس جزایر جنوبی مجنون به دست رزمندگان اسلام فتح شد. همزمان یگان‌های رزمی-مهندسی پل شناور فلزی به طول ۱۲ کیلومتر روی هور نصب کردند تا انتقال تجهیزات و امکانات تدارکی مورد نیاز رزمندگان با سرعت انجام گیرد. ارتش رژیم متجاوز بعثی عراق که هوشیار شده بود توانست نیروهایش را از دیگر مناطق به اینجا گسیل دهد با هدف اینکه به هر طریق ممکن جزایر را پس بگیرد. در همین راستا، گردان‌های احتیاطی تحت فرماندهی لشکر ابوذر مأموریت حفظ خط پدافندی جزایر را عهده‌دار شده بودند. یکی از فرماندهان گردان‌های لشکر ابوذر در صحنه نبرد از ابتدا تا انتها حضور فعال داشت. وی در مصاحبه‌ای گزارش داد و اوضاع را اینگونه بیان کرد: «از فرماندهی لشکر ۲۷ با ما تماس گرفتند و برای این کار خسته نباشید گفتند. تا نزدیک غروب درگیری ادامه داشت و دشمن بدون پیشروی به عقب برگشت. شب مشغول ترمیم خط پدافندی خودمان شدیم، فردا صبح نزدیک طلوع آفتاب بود که دوباره پاتک دشمن آغاز شد

خط ما را هواپیماهای دشمن به شدت بمباران کردند، آفت‌در هواپیماها پایین آمدند که حتی خلبان‌هایشان را هم می‌شد دید. آنها با کالیبر مستقر روی هواپیما بچه‌های ما را هدف قرار می‌دادند و شهید و مجروح می‌کردند. روی زمین انفجار گلوله‌های توپ و شلیک مداوم تانک‌های دشمن امان‌مان را بریده بود. پشت سر این حجم انبوه از آتش تهیه که زمین را زیر پای‌مان می‌لرزاند، نیروهای پیاده‌دشمن یعنی هم به سمت خط ما پیشروی می‌کردند. نیروهای ما زیر بارانی از آتش مردانه ایستاده بودند و مقاومت می‌کردند.» اوضاع در حالی است که حدود ۸۰ شهید و زخمی شده بودند و از امکانات پشتیبانی مانند آب، آذوقه، صبحانه، ناهار، شام و نیروی کمکی هیچ خبری نبود. این فرمانده فداکار که به هنگام نماز صبح، نشسته در حال خواندن نماز بود، ترکش خمپاره بر صورتش اصابت می‌کند، با این حال نیروهای امدادی او را پانسمان می‌کنند و او با همان وضعیت مشغول دفاع از خطوط می‌شود. او در ادامه می‌گوید: «دو دستگاه ماشین تدارکات هم قبل از اینکه به ما برسد مورد اصابت شلیک مستقیم تانک‌های دشمن و بمباران هوایی قرار گرفت و سوختند و بچه‌های گردان هم نفر به نفر پری می‌شدند. ارتباط با فرماندهی قطع شده بود، کاری از دستم بر نمی‌آمد، قلبم به درد آمده بود، از گردان چهارصد نفری ۳۷ نفر باقی مانده بودیم که از این تعداد هم ۱۵ نفر از جمله خودم مجروح بودند؛ ولی همچنان مقاومت می‌کردند. تصمیم گرفتم همین چند نفر باقی مانده به عقب برگردیم». در ضمن بمباران شیمیایی وسیعی منطقه را فراگرفته بود، اما نیروهای جدیدی همه ورود کردند و جزایر حفظ شد.

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

در میان نامزدهای انتخاباتی که نامشان می‌توانست در معرکه انتخابات ریاست‌جمهوری یازدهم شنیده شود، «اسحاق جهانگیری» هم قرار داشت. وی که سال‌ها سابقه وزارت را بر عهده داشت، گزینه‌ای بود که می‌توانست اجماع اردوگاه اصلاح‌طلبان را نیز جلب کند. اسحاق جهانگیری در کتاب خاطراتش با عنوان «در اندیشه ایران» بخشی از تکاپوها و رایزنی‌های آن روزگاران را چنین نقل می‌کند:

«موضوع اثرگذار در تصمیم‌گیری برای انتخابات ۱۳۹۲ میزان گشایش در فضای سیاسی کشور در ماه‌های منتهی به انتخابات و استقبالی بود که انتظار می‌رفت حاکمیت ایجاد کند. رهبری در سخنرانی مرسوم اول فروردین ماه در مشهد درباره انتخابات تعابیر بسیار رسا و گویایی مثل مظهر اقتدار ملی و نماد مردم‌سالاری را به کار بردند و از همه گروه‌ها خواستند که در انتخابات حضور پیدا کنند. در فضای بعد از وقایع سال ۱۳۸۸ از این سخنرانی برداشت مثبتی شد و گمان می‌رفت که گشایشی نسبی در فضای رقابت انتخاباتی ایجاد شود.

از اولین روزهای بعد از تعطیلات نوروز تصمیم من برای شرکت در انتخابات جدی‌تر شد. بعد از تعطیلات نوروزی با آقای موسوی خوینی‌ها دیدار کردم، جلسه مفصلی شد و سه ساعتی طول کشید. ایشان با کاندیداتوری آقای خاتمی مخالف بود و معتقد بود ریاست‌جمهوری دو دوره است و بهتر است بعد از دو دوره افراد دیگری فرصت شرکت در انتخابات را پیدا کنند. البته ایشان موافق موجود در حاکمیت را نیز مد نظر داشت؛ به همین دلیل اصرار داشت که موضوع نیامدن آقای خاتمی اعلام شود. همچنین متعجب بود که چرا اصلاح‌طلبان هنوز و در آستانه انتخابات به تصمیم نهایی نرسیده‌اند. بعد از این دیدار با آقای ناطق نوری هم دیدار کردم. ایشان هم تمایلی برای شرکت در انتخابات نداشت و گفت آقای خاتمی هم شرکت نخواهد کرد و شما هم اگر اصلاح‌طلبان «مردانه» حمایت‌تان می‌کنند، شرکت کنید. من با برخی دوستان نزدیک از حلقه مدیران دوره حضور در وزارت صنایع و همچنین دوستان دیگر اصلاح‌طلب مشورت کردم که آنها هم معتقد بودند نباید بیشتر تأمل کرد و زمان به سرعت در حال سپری شدن است.

از روزهای پایانی سال ۱۳۹۱ هم چهره‌های

آماده حضور در انتخابات

برشی از خاطرات اسحاق جهانگیری درباره انتخابات سال ۱۳۹۲



مختلفی آقایان ولایتی، قالیباف، سعید جلیلی، عارف و روحانی به طور جدی فعال شده بودند. نکته مهم درباره ترکیب کاندیداها این بود که موضوع سیاست خارجی در اولویت مردم است و به همین دلیل چهره‌هایی از هر دو جناح سیاسی که دارای اعضای مشخص و منش روشنی در حوزه دیپلماسی بودند، در انتخابات حضور یافته بودند. آقای ولایتی با پیشینه سال‌ها حضور در مسند وزارت امور خارجه، آقای روحانی با پیشینه حضور در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی و اداره مذاکرات سعدآباد با ترویسکای اروپایی و آقای سعید جلیلی که در سال‌های پیشین در دبیرخانه شورای عالی امنیت ملی طرف مذاکره با کشورهای غربی بود.

گفت‌وگوها در محافل سیاسی نشان می‌داد حضور آقای هاشمی در انتخابات جدی است.

ایشان در هشت ساله که گذشت نقطه کانونی تخریب‌ها و حملات بود و به خصوص مواضع اعتدالی آقای هاشمی در جریان وقایع سال ۱۳۸۸ فشارهای زیادی را متوجه ایشان کرد، اما همچنان فعالانه در صحنه سیاسی ایران حضور داشت و احتمال حضورش در انتخابات منتفی نبود. هفته آخر فروردین ماه در جلسه مشاوران آقای خاتمی جمع‌بندی این شد که آقای خاتمی در انتخابات شرکت نکنند. آقای خاتمی هم گفت که از ابتدا بنسب کاندیداتوری نداشتند و به احترام افرادی که می‌خواستند ایشان کاندیدا شود تا الان صبر کرده است. نظر من این بود که حاکمیت زیر بار کاندیداتوری ایشان نمی‌رود و ظرفیت آقای خاتمی اصلاحات به کار گرفته شود. برای همین هم هیچ

♦ با آقای ناطق نوری هم دیدار کردم. ایشان هم تمایلی برای شرکت در انتخابات نداشت و گفت آقای خاتمی هم شرکت نخواهد کرد و شما هم اگر اصلاح‌طلبان «مردانه» حمایت‌تان می‌کنند، شرکت کنید.

♦ نظر من این بود که حاکمیت زیر بار کاندیداتوری ایشان نمی‌رود و ظرفیت آقای خاتمی باید در لایه تصمیم‌سازی و ریل‌گذاری برای جریان اصلاحات به کار گرفته شود. برای همین هم هیچ وقت در جلسات اصلاح‌طلبان از ایده حضور مجدد ایشان در انتخابات ریاست‌جمهوری دفاع نکردم

♦ اواخر فروردین ماه با آقای هاشمی دیدار کردم و گزارشی از روند تصمیم‌گیری اصلاح‌طلبان ارائه دادم. ایشان مطابق رویه‌ای که همیشه داشت، طرفدار محکم حضور در انتخابات بود. اما خودش هنوز تصمیم قطعی برای حضور در انتخابات نداشت. به من هم گفت با توجه به شرایط موجود اگر بتوانی میزانی از آرا را به دست بیاوری که با کاندیدای اصلی جناح مقابل به دور دوم بروی، حتماً انتخاب خواهی شد.

دهلیز

رفیق عیاشی‌ها

برشی از خاطرات امیراسدالله علم از دیکتاتور رژیم پهلوی

از مهم‌ترین و موثوق‌ترین اسناد مربوط به دوران پهلوی است، درباره نگاه‌سطحی خود و شاهش به زنان و مسئولیت‌های خطیری کشوری در خاطراتش چنین می‌نویسد:

«شاه فرمودند: چقدر تعجب می‌کنم که می‌بینم زنانی که ملاقات می‌کنم روزبه‌روز از زیبایی‌شان کاسته می‌شود. گفتند: علنش این است که هرچه مسن‌تر می‌شوید ارضای سلیقه‌تان دشوارتر می‌شود. از جسارت خود متأسف شدم، اما شاه خندید و گفت: با وجود اینها اگر این سرگرمی را هم نداشتیم کلاً داغان می‌شدیم. در تأیید گفتند: همه مردانی که مسئولیت‌های خطیری به‌عهده دارند، نیاز به‌نوعی سرگرمی دارند و مصاحبت جنس لطیف تنها چاره کارساز است.»

در جایی دیگر می‌نویسد: «شب مهمانی خصوصی، در باشگاه قایقرانی برای راکفلر، سفیر آمریکا، برگزار کردم. آواز خوان و رقص شکم داشتیم و خیلی به آنها خوش گذشت. با شاهنشاه قدری هم راجع به دختر خانم‌هایی که اینجا جای آنها بسیار خالی بود، صحبت کردیم.»



«اسدالله علم» وزیر دربار که یادداشت‌هایش

حافظه

مهمانی مسموم

نگاهی به حضور استعمارگران در قاره آمریکا

مقاومت را برای همیشه بخشکاند، نقشه‌های شیطانی طرح کرد. او والاترین جنگاوران، نجیب‌زادگان و خردمندترین فرماندهان نظامی امپراتوری اینکا را به بهانه صلح و برادری به ضیافتی باشکوه در قلب کوزکو دعوت کرد. اینکاها که هنوز به مفاهیمی چون مهمان‌نوازی و شرافت پایبند بودند، با بهترین جام‌های زرین خود در این مجلس حاضر شدند.

اما جای شراب، آرسنیک در جام‌هایشان ریخته شده بود. فاتحان اسپانیایی که از هرگونه انسانیت تهی شده بودند، آرسنیک را در نوشیدنی مراسمی آنان حل کردند. این قتل عام پنهان، چنان با دقت و قساوت تمام اجرا شد که در یک شب، ستون‌های فکری و نظامی یک تمدن کهن فرو ریخت. اجساد بی‌جان خردمندترین چهره‌های علمی و نظامی قوم اینکا، در همان حال که جام‌های مرگ از دستان‌شان بر زمین نمناک غلغلیه بود، پایان یک عصر طلایی را رقم زد.

پس از این خیانت‌بزرگ، شهر مقدس کوزکو غارت و ویران شد. معابد زرانود خورشید به کلیساهای کاتولیک تبدیل شدند و دیوارهای عظیم سنگی که تا بد برای مقاومت ساخته شده بودند، حالا شاهد ذوب شدن تمدنی بودند که خالق‌شان بود. با مرگ فرماندهان و خردمندان، دیگر هیچ نیروی منسجمی برای سازماندهی مقاومت باقی نماند. امپراتوری پهناور اینکاها که میراث‌دار هزاران سال فرهنگ و دانش بومی بود، نه در یک نبرد شسرافتمندانه، که در یک مهمانی مسموم و با دستان خیانتکارانه تاریخ به پایان رسید.

سقوط پایتخت باستانی امپراتوری اینکاها، «کوزکو» نه یک فتح صرف، که نمایی از خشونت و نیرنگی حساب‌شده بود که در تاریخ بشریت کم‌نظیر به نظر می‌رسد. این رویداد هولناک، چنان شباهت غم‌انگیزی به سرنوشت تنوچیتلان، پایتخت آزتک‌ها در مکزیک داشت که گویی تقدیر دنیای جدید، با طعم باروت و شمشیر فاتحان رقم خورده بود. بدین‌سان، بزرگ‌ترین و منظم‌ترین تمدن نیم‌کره جنوبی قاره آمریکا که روزگاری قلمروش از ارتفاعات سرسبز کلمبیا تا دشت‌های پاتاگونیا و بیابان‌های خشک آرژانتین امتداد داشت، در برابر چشمان مات‌زده مردمانش برای همیشه محو شد.

این امپراتوری عظیم که آن را با جاده‌هایی به درازای هزاران کیلومتر، معماری بی‌همتا و کشاورزی تراس‌بندی شده می‌شناختند، با اقدامات سردی از جنس تاریکی به نام «فرانسیسکو پیسارو» به زانو درآمد. او که یک فاتح اسپانیایی بود، نه با شرافت یک سرباز، که با حیله‌گری یک رویه و قساوت یک گرگ وارد این سرزمین مقدس شد. پیسارو و سربازانش در حالی وارد قلب امپراتوری اینکاها شدند که امپراتوری بر اثر جنگ داخلی بر سر جانیشنی و بیماری‌های همه‌گیری (مثل آبله) که سفیدپوستان وارد کرده بودند، به شدت تضعیف شده بود.

اما شاید بتوان نقطه اوج این ترازدی را خیانتی دانست که در میدان عمومی کاخ‌ها رخ داد. اسناد معتبر تاریخی از واقعه‌ای هولناک حکایت دارند: پیسارو برای آنکه ریشه‌های

رویارویی ایدئولوژیک یا ژئوپلیتیک؟



مصطفی قربانی
دکترای علوم سیاسی

در برهه کنونی که آمریکا با تشدید فشارهای ضدایرانی خود در میدان‌های نظامی، اقتصادی، سیاسی و رسانه‌ای تلاش می کند ایران را به تسلیم در برابر خود وادار کند، سؤال مهمی که ممکن است هنوز برای بخش‌هایی از افکار عمومی داخل ایران مطرح باشد، آن است که به‌راستی منازعه آمریکا با ایران به چه دلیل است؟

ماهیت منازعه ایران و آمریکا

در طول سال‌های گذشته، پاسخ‌های متعددی به این پرسش داده شده است. تحلیلگران مسائل گوناگون، هر یک به فراخور تخصص خود، بر نکته خاصی به‌عنوان عامل مسلط و محوری در این زمینه تأکید کرده‌اند؛ برخی این منازعه را ناشی از موقعیت ژئوپلیتیکی ایران می‌دانند، برخی آن را برخاسته از ایدئولوژی انقلاب اسلامی و الهام‌بخشی آن می‌دانند، برخی آن را ناشی از تلاش برای قوی شدن ایران و استقلال‌طلبی ایرانیان می‌دانند و...

اگر چه همه این گزاره‌ها درست است، اما نکته مهم در این زمینه آن است که ضدانقلاب و اپوزیسیون نظام، بدون توجه به کیفیت کنش‌گری آمریکا در قبال ایران، این منازعه را ناشی از ایدئولوژی و شعارهای انقلاب اسلامی می‌دانند و به تبع این، راه‌حل منازعه را در عدول از داعیه‌های ارزشی و ایدئولوژیکی انقلاب اسلامی تحلیل می‌کنند. این در حالی است که دقت در کیفیت کنش‌گری آمریکا و به‌طور کلی، قدرت‌های بزرگ در قبال ایران نشان می‌دهد، آنها بیش از آنکه با ایدئولوژی و داعیه‌های تمدنی انقلاب اسلامی منازعه داشته باشند، منازعه‌شان با ایران ماهیت ژئوپلیتیکی دارد؛ یعنی فارغ از اینکه چه حکومتی در ایران روی کار است و چه داعیه‌هایی دارد، آنها به دلایل ژئوپلیتیکی به سلطه بر ایران تمایل دارند.

منطق کنش‌گری

کنش‌گری قدرت‌های بزرگ در قبال ایران را باید در قالب وسیع‌تر ماهیت نظم و معادلات قدرت در سطح نظام بین‌الملل دید. در واقع، آنگونه که تاریخ ۲۰۰ سال اخیر روابط خارجی ایران با قدرت‌های بزرگ نشان می‌دهد، آنها روابط با ایران را نه به‌عنوان یک پرونده مستقل، بلکه در قالب بزرگ‌تر معادلات قدرت در سطح نظام بین‌الملل تنظیم می‌کنند؛ یعنی همواره منافع و ملاحظات مربوط به سطح نظام بین‌الملل نقش تعیین‌کننده‌تری در کیفیت تعیین سیاست قدرت‌های بزرگ در قبال ایران داشته است. برای نمونه، پتر کبیر امپراتور روسیه به جانشینان خود وصیت کرده بود که در راستای رقابت‌های استعماری و حفظ قدرت روسیه در نظام بین‌الملل، دسترسی به آب‌های گرم خلیج فارس ضرورت دارد یا اینکه وقتی در ابتدای دوره قاجار، ایران با فرانسه معاهده «فین‌کشتاین» را امضا کرد، هدف ایران آن بود که با اتکا به فرانسوی‌ها، مانع از تجاوز روس‌ها به ایران شود، اما بعد از آنکه معاهده تیلست میان فرانسه و روسیه امضا شد، فرانسوی‌ها تعهدات خود در قبال ایران را نادیده گرفتند و ایران را در برابر روس‌ها تنها گذاشتند. شبیه این اتفاق به‌ترتیب در دو پیمان با انگلیسی‌ها در همین برهه تکرار شد؛ یعنی پیمان‌های مجمل و مفصل.

در برهه‌های بعدی هم قدرت‌های بزرگ این گونه نگاهی نسبت به ایران داشته‌اند. برای نمونه، انگلیس‌ها اگر چه با انقلاب مشروطه در ایران موافق بودند، اما بعد از آنکه مجلس دوم مشروطه، مورگان شوستر آمریکایی را برای اداره امور مالی و گمرکی ایران استخدام کرد، با موافقت پنهانی با روس‌ها، اجازه ندادند شوستر در ایران باقی بماند و در نهایت، در اثر اولتیماتوم روس‌ها وی مجبور به اخراج از ایران شد. در زمان کودتای ۱۲۹۹ نیز انگلیس‌ها برای حفظ منافع خود رضاخان را در ایران روی کار آوردند. جالب آنکه در همین دوره با طراحی انگلیس‌ها بود که آلمان‌ها وارد ایران شده و در حوزه صنعتی اقداماتی در ایران انجام دادند. هدف آنها از این اقدام نیز عبارت بود از آنکه اول آلمان‌ها با سرمایه‌گذاری در ایران بتوانند غرامت خود در جنگ جهانی اول را بپردازند و ثانیاً برای آنکه کمونیسم در ایران نفوذ نکند، این کار را انجام دادند. در زمان دولت ملی دکتر مصدق نیز با وجود آنکه وی داعیه‌های ضدهژمونیک نداشت و حتی برای گرفتن وام از آمریکا تلاش بسیار کرد، اما در نهایت، با کودتایی آمریکایی - انگلیسی سرنگون شد. جالب آنکه روس‌ها نیز با خودداری از خرید نفت ایران در آن مقطع و همچنین، خودداری از بازپرداخت بدهی‌های ایران، به‌طور غیرمستقیم در ناکامی نهضت نفت در ایران اثرگذار بودند. بعد

دقت در کیفیت کنش‌گری آمریکا و به‌طور کلی، قدرت‌های بزرگ در قبال ایران نشان می‌دهد، آنها بیش از آنکه با ایدئولوژی و داعیه‌های تمدنی انقلاب اسلامی منازعه داشته باشند، منازعه‌شان با ایران ماهیت ژئوپلیتیکی دارد؛ یعنی فارغ از اینکه چه حکومتی در ایران روی کار است و چه داعیه‌هایی دارد، آنها به دلایل ژئوپلیتیکی به سلطه بر ایران تمایل دارند.

ابتدای دوره قاجار، ایران با فرانسه معاهده «فین‌کشتاین» را امضا کرد، هدف ایران آن بود که با اتکا به فرانسوی‌ها، مانع از تجاوز روس‌ها به ایران شود، اما بعد از آنکه معاهده تیلست میان فرانسه و روسیه امضا شد، فرانسوی‌ها تعهدات خود در قبال ایران را نادیده گرفتند و ایران را در برابر روس‌ها تنها گذاشتند. شبیه این اتفاق به‌ترتیب در دو پیمان با انگلیسی‌ها در همین برهه تکرار شد؛ یعنی پیمان‌های مجمل و مفصل

بعد از کودتای ۲۸ مرداد هم که آمریکا بر این مسلط شد، اقدامی برای توسعه ایران برداشت، بلکه در عوض پیوسته تلاش کرد تا از منابع و موقعیت ایران در راستای منافع خود بهره‌برداری کند. برای نمونه، به تعبیر «حسین فردوست»، ایجاد ساواک اساساً در راستای توسعه شبکه منطقه‌ای سیا انجام شد

از کودتای ۲۸ مرداد هم که آمریکا بر این مسلط شد، اقدامی برای توسعه ایران برداشت، بلکه در عوض پیوسته تلاش کرد تا از منابع و موقعیت ایران در راستای منافع خود بهره‌برداری کند. برای نمونه، به تعبیر «حسین فردوست»، ایجاد ساواک اساساً در راستای توسعه شبکه منطقه‌ای سیا انجام شد یا اینکه پایگاه‌های استراق سمع آمریکا در حالی در جوار مرزهای ایران با شوروی مستقر شده بود که در ایران، حدود ۴۳ درصد جمعیت شهری فقط در یک اتاق زندگی می‌کردند، ۹۶ درصد روستاها برق نداشتند و...

منظور آن است که در روابط قدرت‌های بزرگ با ایران، آنها همواره بر مبنای ملاحظات ایدئولوژیک و برای خدمت به مردم ایران عمل نکرده‌اند، بلکه بر مبنای واقعیت‌های ژئوپلیتیکی و رقابت‌های استعماری با ایران مواجه شده‌اند.

سخن پایانی

مواجهه کنونی آمریکا با ایران نیز درست در راستای همان الگوی رفتاری قدرت‌های بزرگ در قبال ایران تعریف می‌شود؛ به این ترتیب که آمریکا برای کنترل روند قدرتیابی فزاینده چین، باید بر کشورهایی، مانند ایران که هم موقعیت ژئوپلیتیکی برجسته‌ای دارند و هم از منابع سرشاری برخوردار است، مسلط شود. در واقع، منطق مواجهه آمریکا با ایران بیش از آنکه در شعارها و داعیه‌های ایدئولوژیکی ایران ریشه داشته باشد، ناشی از الزامات و اقتضانات تحولات نوظهوری است که در نظم بین‌المللی رخ داده و آمریکا برای مدیریت این وضعیت می‌کوشد کشورهایی چون ایران را در برابر خود تسلیم کند تا با استفاده از موقعیت و منابع آن، چالش‌های خود در این برهه حساس را مدیریت کند؛ واقعیتی که الگوی رفتاری قدرت‌های بزرگ در قبال ایران در ۲۰۰ سال اخیر نیز مؤید آن است. بنابراین، اصل منازعه آمریکا معطوف به اساس ایران است و در این میان، برجسته‌سازی داعیه‌های ایدئولوژیک جمهوری اسلامی به‌عنوان منشأ منازعه آمریکا با ایران هم با واقعیت‌های تاریخی و خارجی منطبق نیست و هم ابزاری است برای تضعیف انسجام ملی به‌عنوان مهم‌ترین پشتوانه قدرت نظام.

آفاق

صوابت تفکر انقلابی - ۳۰

مصلحت در جامعه نوپنیا

آشکار بودن بطلان شرک، نه ساختار اجتماعی موجود را با زور در هم شکست و نه در پی حذف فوری تمام مظاهر آن برآید. دعوت گام‌به‌گام پیش رفت؛ ابتدا تغییر در باور، سپس تغییر در هویت و آنگاه تغییر در نظم اجتماعی. این تقدم‌بندی، نه از سر مصلحت‌اندیشی محافظه‌کارانه، بلکه مبتنی بر فهم عمیق از منطق تحول اجتماعی بود.

همین منطق در تأخیر اجرای برخی احکام نیز قابل مشاهده است. بسیاری از احکام اجتماعی کفری اسلام، پس از استقرار نسبی جامعه ایمانی در مدینه نازل و اجرا شد. مسئله این نبود که حکم الهی ناقص یا قابل تعلیق است؛ بلکه این واقعیت لحاظ می‌شد که اجرای حکم بدون زمینه اجتماعی مناسب، خود به ضد حکم تبدیل می‌شود. حکم، زمانی معنا پیدا می‌کند که جامعه بتواند آن را «حمل» کند، نه آنکه زیر بارش خرد شود.

پیمان پیامبر با یهود مدینه نیز دقیقاً در همین چارچوب قابل فهم است. در نگاه سطحی، هم‌پیمانی با گروهی که بعدها دشمنی خود را آشکار کردند، می‌تواند نوعی سازش تلقی شود؛ اما در واقع، این پیمان بخشی از معماری یک نظم سیاسی نوپا بود؛ نظمی که بدون تثبیت امنیت داخلی و مدیریت تنوع اجتماعی، اساساً امکان بقا دینی صرف‌نظر نکرد و نه مرزهای اعتقادی را مخلوش کرد؛ بلکه زمان اعمال قاطعیت نهایی را به پس از تثبیت جامعه موکول کرد.

از این منظر، «مصلحت در حکمرانی نوپنیا» به‌معنای حذف یا تعلیق حق نیست، بلکه به‌معنای ترجمه تدریجی حق به واقعیت اجتماعی است.



محمدرضا ملایی
پژوهشگر اندیشه سیاسی

یکی از خطاهای رایج در فهم حکمرانی دینی آن است که «حق» و «اجرای فوری حق» به‌صورت مکانیکی یکی گرفته می‌شود؛ گویی هر آنچه حق است، باید در همان لحظه و با حداکثر شدت اجرا شود. این تلقی، به‌ویژه در جوامع نوپنیا، نه‌تنها به تحقق حق نمی‌انجامد، بلکه چه‌بسا اصل پروژه دینی را از درون فروپاشد. تجربه بعثت پیامبر اسلام نشان می‌دهد، مسئله اصلی، نفی حق یا کوتاه‌آمدن از آن نیست، بلکه چگونگی استقرار حق در بستری است که هنوز ظرفیت اجتماعی، نهادی و روانی پذیرش آن را ندارد.

جامعه آغاز بعثت، جامعه‌ای تازه‌ساخته بود؛ نه صرفاً از حیث ایمان فردی، بلکه از منظر نظم اجتماعی، وفاداری‌های قبیله‌ای، الگوهای قدرت و عادت‌های فرهنگی. در چنین جامعه‌ای، اجرای دفعی تمام احکام حتی اگر در ذات خود حق باشند، می‌توانست به مقاومت گسترده، شکاف اجتماعی و در نهایت شکست دعوت بینجامد. از همین‌رو، پیامبر راه «حداکثرگرایی اجرایی» را برگزید، بی‌آنکه به «حداقل‌گرایی اعتقادی» تن دهد. حق محفوظ ماند، اما تحقق آن به‌تدریج و متناسب با ظرفیت جامعه سامان یافت.

نمونه روشن این رویکرد را می‌توان در مداراهای آغاز بعثت دید. پیامبر در مکه با وجود

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین - ۱۶۵

قوت ایمانی

شکست جمهوری اسلامی را یک اعتراف خوب توصیف و در عین حال تأکید کردند: «رئیس جمهور فعلی هم نخواهد توانست این کار را انجام دهد». این موضع‌گیری صریح و شفاف امام‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در واکنش به لفاظی‌های اخیر ترامپ، برخاسته از یک شناخت عمیق تاریخی و اجتماعی از ملت ایران و جمهوری اسلامی و ایمان به قدرت مردم است که به تبع آن، دست جمهوری اسلامی را هم در تقابل با دشمن پر کرده است. از نظرگاه ایشان، این‌گونه نیست که جمهوری اسلامی یک مفهوم باشد و مردم هم مفهوم دیگری. جمهوری اسلامی همان قدرت عینی جاری در ملت ایران است که شکل عینیت‌یافته بیرونی حاکمیتی یافته است. مردم و حکومت نه دو مفهوم جدا و مستقل از یکدیگر، بلکه یک مفهوم هستند.

قوت جمهوری اسلامی ناشی از قوت جامعه مسلمان و موحد ایران است. این نگاه، مفهوم قدرت و شاخصه‌های آن را نه‌تنها به قوت سخت و ابزارهای سخت محدود نمی‌کند، بلکه اصالت را به اتکا به قدرت اجتماعی داده و معتقد است این قدرت است که می‌تواند رشدی تصاعدی در مفهوم قدرت ملی ایجاد کرده و حتی قوت ابزارهای سخت را هم چند برابر کند. این بیان یک ادعا یا گزاره ذهنی نیست، بلکه کل تجربه سیاسی جمهوری اسلامی و تاریخ ۴۷ ساله بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، از بهمن ۱۳۵۷ تا الان است.

امیرقلی‌زاده

کارشناس سیاسی

مصاف ۴۷ ساله، بلکه بیش از آن آمریکا با ایران چه نتیجه‌ای داشته است؟ اهتمام به پاسخ منطقی و استدلالی به این سؤال از این روحان اهمیت است که در نبود آگاهی تاریخی و بصیرت سیاسی نسبت به داشته‌ها و ظرفیت‌های مختلف ایران امروز برای دفاع و حتی اگر لازم شد تهاجم علیه کسانی که کین کشور و نظام ارزشی آن را به چالش می‌کشند و در پرتو جنگ شناختی توانمندی‌های خودشان را در چشم نوجوانان و بچه‌های ما بزرگ می‌نمایند، باید به این واقعیت اشاره کرد که اگر این قدرت و صلابت و عرصه دفاع از تمامیت ارضی و کین ملی و اسلامی سرزمین‌مان ایران نبود، یقین بدانید که دشمنان پر حقد و کینه ما به دلیل کاری که انقلاب اسلامی ملت ایران با آنها کرده، لحظه‌ای درنگ نمی‌کردند و بسر ما هجوم می‌آوردند و همانند کشورهای دیگری که مورد حمله آمریکا قرار گرفته و هنوز از آسیب‌ها و عقب‌ماندگی‌های ناشی از آن تهاجم رنج می‌برند ما نیز سال‌ها و بلکه قرن‌ها عقب می‌رفتیم.

رهبر معظم انقلاب اسلامی در بخشی از بیانات‌شان در دیدار با مردم آذربایجان در ۲۸ بهمن ۱۴۰۴، در واکنش به اظهارات رئیس‌جمهور آمریکا، تصریح می‌کند که بر نتیجه‌یابیدن تلاش‌های ۴۷ ساله آمریکا برای

سیاست نامه

سیدمحمدباقر صدر- ۷۴

شخصیت جامع‌الاطراف

مسعود پور فرد

کارشناس اندیشه سیاسی

رهبر معظم انقلاب، که خود از نزدیک شاهد درخشش علمی و ایثار انقلابی شهید صدر بوده‌اند، بارها از او با تعابیری کم‌نظیر یاد کرده‌اند؛ از «نابغه‌ای که در جوانی مجتهد بود» تا «اندیشمندی که به معنای واقعی کلمه فقیه بود، نه فقط در فقه فردی، بلکه در فقه نظام‌ساز». از این‌رو، مروری اجمالی بر شخصیت و اندیشه‌های شهید صدر از منظر رهبر معظم انقلاب، می‌تواند چراغی برای مسیر آینده حوزه‌های علمیه اسلامی در تحول و نوآوری و انجام رسالت امروزان باشد.

از ویژگی‌های کم‌نظیر ایشان این بود که «فقاہت اسلامی را با اندیشه جدید و نوآوری در مسائل و با شجاعت و با دیانت و تقوا همراه داشت؛ لذا «از جنبه علمی، جامعیت و تحقیق و نوآوری و شجاعت علمی را یکجا دارا بود. در اصول، در فقه، در فلسفه و در هر آنچه با این دانش‌ها ارتباط می‌یابد در زمره بنیانگذاران و صاحبان مکتب محسوب می‌شد».

«سیدمحمدباقر صدر نمودار یک متفکر اسلامی به معنای درست کلمه بود؛ او کسی بود که اندیشه اسلامی را در مقابل ایدئولوژی‌های وارداتی غرب و شرق، با سینه برافراشته‌ای در مقابل جوان‌های جوینده و خوارنده نگاه داشت». بنابراین «هر مجمع علمی حق دارد که به فرآورده انسانی بزرگی چون این عالم بزرگوار به خود ببالد. او بی‌شک یک نابغه و یک ستاره درخشان بود». ایشان «یک شخصیت جامع‌الاطراف و استثنایی بود».

کار بزرگ شهید صدر احیای دوباره اسلام بود، ایشان از دو عامل برای این منظور استفاده کرد، «اول از ناحیه تزریق ایمان علمی و فکری، دوم از ناحیه تزریق ایمان انقلابی. ایشان می‌دانست که «نسل جدید و تحصیل‌کرده و با معارف و فرهنگ شرق و غرب آشناسده و مکتب‌های اقتصادی و سیاسی را شناخته و با فلسفه‌های گوناگون انس پیدا کرده را نمی‌شود با اندوخته‌ها و ذخیره‌های فکری صد سال و دوست سال قبل، بدون فعالیت و تلاش علمی مدرن قانع کرد و مؤمن کرد. لذا برای این منظور دست به تألیف زد، «کتاب اقتصاددانان او، کتاب فلسفتی او و کتاب‌ها و جزوه‌های فراوان دیگر او و بحث‌های فکری او، همه تلاش‌های موفق بودند برای تزریق ایمان علمی و فکری به نسل‌های رویه‌بر شد مسلمان».

در واقع «مسئله این متفکر بزرگ فقط مسئله آشنایی با علوم سنتی حوزه‌های علمیه نبود؛ با علوم جدید، با افکار نو، با نیازهای روزبه‌روز امت اسلامی آشنا بود. نظرات شهید صدر گستره وسیعی دارد، «در زمینه اقتصاد، در زمینه سیاست، در زمینه فلسفه، در زمینه انقلاب و در زمینه مسائل قرآنی و مسائل فقهی، در همه زمینه‌ها حرف دارد. [ایشان] یک عالم صامت نبود؛ یک عالم ناطق و مبین و صاحب‌نظر در همه زمینه‌ها بود. همچنین «کار سیاسی کرده بود، کار تشکیلاتی کرده بود، در مسائل سیاسی عراق وارد شده بود، مسائل جهانی اسلام را فهمیده بود و دانسته بود». البته باید توجه داشت «روح همه فعالیت‌های او که به آنها جان می‌داد، ارزش مضاعف می‌داد، فعالیت می‌داد، آنها را به صورت ذخیره‌های آینده اسلام مشخص می‌کرد، روحیه انقلابی او بود.»

نکته گرام

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران: با ابتکارات واقعی به دنبال دستیابی به توافق عادلانه و متوازن هستیم. آنچه مطلقاً در دستور کار نیست: تسلیم در برابر تهدیدها.

ویل شرابور، تحلیلگر آمریکایی: چقدر زود فراموش کرده‌اند که در طول سال‌های ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۵، آمریکا دست‌کم پنج گروه ضربتی ناو هواپیمابر (به همراه حجم زیادی از توان هوایی نیروی هوایی آمریکا) را برای خلع سلاح نیروهای یمنی و باز کردن مسیر دریای سرخ که به صورت گزینشی مسدود شده بود، اعزام کرد؛ اما شکست خوردند؛ آن هم به شکلی مقتضحانه.

سیدمهدی طباطبایی، معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور: هراس بیگانگان از رویکرد جدید در ایجاد یکپارچگی ملی موجب شد تا تمام توان خود را برای ایجاد چنددستیگی در کشور به کار گیرند. می‌توان با بهره‌مندی از خردورزی و حماسه و زبان قابل پذیرش برای نسل جدید مانع فاصله و انقطاع شد و مفاهیم ملی و ارزش‌های دینی را به آنها منتقل کرد؛ آینده روشن است.

طلال نحل، از تحلیلگران نظامی: موشک‌های جدید ایران با دقت ۱۰ تا ۳۰ متر، توانایی از کار انداختن پایگاه‌های مهم آمریکا در منطقه را با تعداد محدودی شلیک دارند. همچنین موشک‌های مانورپذیر و هایپر سونیک، سامانه‌های دفاعی آمریکا مانند تاد و ایجیس را با چالش جدی روبه‌رو می‌کنند.

هشام الرکابی، مدیر دفتر اطلاع‌رسانی نوری المالکی: در پر تو هجده رسانه‌ای مغرضانه و ادعاهای مربوط به لغو نامزدی المالکی از سوی «چارچوب هماهنگی» و درج نام‌های جایگزین، تأکید می‌کنیم که این اخبار بی‌اساس است و صحت ندارد. چارچوب هماهنگی به مواضع سیاسی خود پایبند است و تلاش‌ها برای تحریف افکار عمومی هرگز موفق نخواهد شد.

مکس بلومنتال، تحلیلگر و نویسنده آمریکایی: طرفداران پهلوی دوباره در حال جعل اعداد هستند.

آلن واتسون، تحلیلگر مستقل و فعال حوزه سیاست آمریکا: جنگی تازه علیه ایران، نه تنها غیرضروری، بلکه برای منافع آمریکا و ثبات جهانی ویرانگر خواهد بود؛ جنگی که اقتصاد آمریکا تاب آن را ندارد.

ره‌چاره‌پنتر، استاد حقوق و وکیل ارشد سابق اخلاقیات در کاخ سفید: نه آمریکا و نه اسرائیل از جنگی تازه سودی نخواهند برد؛ جنگی که رئیس‌جمهور آمریکا هدایت کند که منافع و امتیازات گسترده‌ای در خاور میانه دارد و نخست‌وزیر اسرائیلی که هم در داخل و هم در دیوان کفیری بین‌المللی با اتهام‌های کفیری روبه‌روست. این جنون باید پایان یابد.

محمد البرادعی، مدیرکل پیشین آژانس بین‌المللی انرژی اتمی: برای آن دسته از مقام‌های دولت آمریکا که در حال بازی با ایده استفاده از زور هستند، لازم است یادآوری مهم و به‌موقعی انجام شود: چنین اقدامی (حمله به ایران) نقض آشکار حقوق بین‌الملل در زمینه توسل به زور خواهد بود؛ تقریباً تکرار جنگ بدنام عراق که بر پایه فریب و اطلاعات نادرست شکل گرفت (به یاد دارید «سلاح‌های کشتار جمعی که ظرف ۴۵ دقیقه آماده می‌شوند») و به یک فاجعه انسانی هولناک و ظهور سازمان‌های تروریستی انجامید که تا امروز نیز ما را آزار می‌دهند.

احسان بهاری

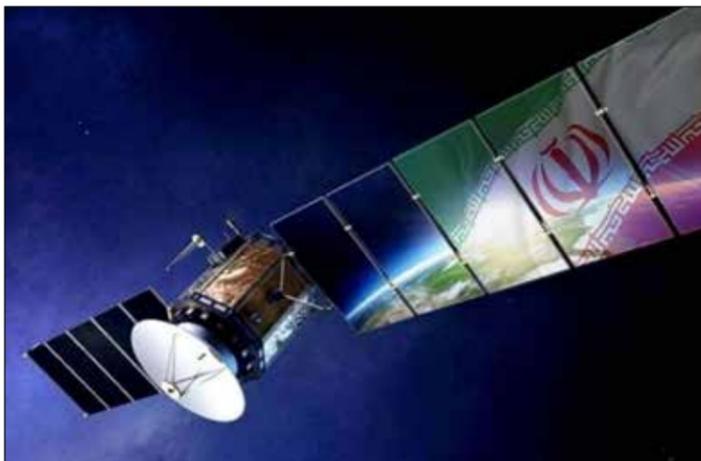
خبرنگار

ارتباطات ماهواره‌ای در یک دهه اخیر از حوزه‌ای صرفاً علمی و پژوهشی به یک ابزار استراتژیک برای اتصال جوامع به اینترنت تبدیل شده است. اینترنت ماهواره‌ای به دلیل ویژگی‌هایی، مانند انعطاف‌پذیری، تأخیر پایین، ظرفیت بالا و هزینه نسبتاً ارزان، می‌تواند به کاهش شکاف دیجیتال و دسترسی مناطق دورافتاده کمک کند. این فناوری، نه تنها یک ابزار زیرساختی برای شبکه اینترنت به شمار می‌آید، بلکه نقش تعیین‌کننده‌ای در پایداری و پوشش خدمات پایه دارد.

ایران نیز در واکنش به رشد سریع این فناوری، توجه ویژه‌ای به اینترنت ماهواره‌ای نشان داده است. بر اساس قوانین بین‌المللی، هر اپراتور ماهواره‌ای که بخواهد در قلمرو یک کشور خدمات ارائه کند، موظف به رعایت مقررات ملی آن کشور است. «حسن سالاریه» رئیس سازمان فضایی ایران، با تأکید بر این نکته گفته است: «ایجاد منظومه‌های ماهواره‌ای برای ارائه خدمات پهن‌بند در مدار ارتفاع پایین، نیازمند تعداد بسیار زیادی ماهواره است و بسته به طراحی، گاهی باید چند هزار ماهواره در مدار تریز شود تا پوشش کامل ایجاد شود.»

در چند سال گذشته تلاش‌های قانونی برای راه‌اندازی اینترنت ماهواره‌ای در ایران شدت گرفته است، آن هم به دلیل دلایل که ارائه خدمات استارلینک در ایران به دلیل رعایت نکردن قوانین سرزمینی غیر مجاز شناخته شد و در پی آن، این شرکت در جلسات هیئت مقررات رادیویی اتحادیه بین‌المللی مخابرات موظف به همکاری با ایران شد. در همان زمان، مسئولان دولت سیزدهم اعلام کردند مقدمات آغاز فعالیت اولین اپراتور اینترنت ماهواره‌ای در ایران در حال انجام است.

با این حال، استفاده از استارلینک در وقایع دی‌ماه سال گذشته، حساسیت‌ها را بالا برد.



این شبکه ماهواره‌ای، به اذعان برخی لیدرهای آشوب، نقش حیاتی در برنامه‌ریزی اختلال اینترنت و هماهنگی میدانی داشت. روزنامه «وال‌استریت ژورنال» در گزارشی نوشت: «پس از قطع اینترنت در ایران، حدود شش هزار پایانه استارلینک به‌طور مخفیانه به داخل ایران ارسال شد و دونالد ترامپ نیز از این موضوع اطلاع داشت.» حجم بالای این تجهیزات موجب شده بود طراحان ناآرامی‌ها اطمینان داشته باشند که حتی در صورت قطع سراسری اینترنت، ارتباط آنها با خارج از کشور برقرار خواهد ماند. «فوربس» نیز در تحلیلی این اقدام ایران را کم‌سابقه توصیف کرد و نوشت: «ایران نخستین کشوری است که توانسته خدمات استارلینک را در سطحی گسترده مختل کند.»

در راستای برنامه‌های بلندمدت، ایران چشم‌انداز توسعه منظومه‌های ماهواره‌ای پهن‌بند در مدار پایین زمین را ترسیم کرده است. سالاریه، رئیس سازمان فضایی ایران توضیح می‌دهد که ماهواره‌های مدار پایین به دلیل حرکت مداری، یک منطقه ثابت را پوشش نمی‌دهند و رد آنها جابه‌جا می‌شود، در حالی که ماهواره‌های مدار زمین‌آهنگ در ارتفاع حدود ۳۶ هزار کیلومتری

موقعیت ثابتی دارند. وی می‌گوید: «کلید موفقیت این پروژه‌ها بازار است و این منظومه‌ها باید بخش بزرگی از کشورهای دنیا را پوشش دهند تا اقتصادی باشند.» نقش بخش خصوصی و همکاری بین‌المللی نیز در این پروژه‌ها اهمیت بالایی دارد. سالاریه تصریح کرد: «نگاه برنامه‌ساز در مجموعه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، همکاری و مشارکت با توسعه‌دهندگان بین‌المللی این منظومه‌هاست و این همکاری در قالب سرمایه‌گذاری مشترک و همکاری فنی دنبال می‌شود.» وی افزود: «از ورود بخش خصوصی به این حوزه استقبال می‌کنیم، زیرا حیات این پروژه‌ها به بازار وابسته است و بخش خصوصی چابکی بیشتری برای بازیابی و ایجاد مشارکت‌های بین‌المللی دارد.»

همزمان با رشد فناوری فضایی، این سؤال در افکار عمومی مطرح شده است که این فناوری چه نسبتی با زندگی روزمره مردم دارد؟ «علی صادقی نائینی» مشاور رئیس سازمان فضایی ایران، در مصاحبه‌ای با اشاره به کاربردهای عملی ماهواره‌ها گفته بود: «فناوری فضایی برخلاف تصور عمومی، یک موضوع انتزاعی و دور از

اینترنت ماهواره‌ای ایرانی

زندگی مردم نیست؛ بلکه شهروندان همین امروز و به‌صورت روزمره در حال استفاده از خدمات مبتنی بر ماهواره هستند، هرچند خودشان از آن آگاه نباشند.»

وی به نقش ماهواره‌های مخابراتی اشاره کرد و افزود: «زمانی که یک شهروند از دستگاه خودپرداز بانکی استفاده می‌کند یا تراکنش مالی بین دو شهر دور از هم انجام می‌دهد، این ارتباط در کنار فیبر نوری و شبکه زمینی، از مسیر ماهواره نیز پشتیبانی می‌شود تا در صورت قطع ارتباطات زمینی، خدمات بانکی دچار اختلال نشود.» این کاربرد در جایگاه‌های سوخت و مناطق دورافتاده نیز تکرار می‌شود و امکان استفاده از کارت سوخت را فراهم می‌کند.

از سوسی دیگر، ماهواره‌های سنجش از دور کاربردهای متنوعی در زندگی روزمره دارند. صادقی نائینی می‌گوید: «یکی از ملموس‌ترین استفاده‌های عمومی از داده‌های ماهواره‌ای در حوزه هواشناسی است.» همچنین تصاویر ماهواره‌ای در نرم‌افزارهای مسیریاب، تاکسی‌های اینترنتی و نقشه‌های دیجیتال کاربرد دارد و نمونه‌های داخلی مانند ماهواره «خیام» برای پست و تخصیص کدپستی در روستاهای فاقد نقشه استفاده می‌شود.

این داده‌ها حتی در مدیریت بحران و رصد منابع آب نیز به کار می‌روند. صادقی نائینی در این مصاحبه به سیل گسترده سال ۱۳۹۸ و سیل اخیر در سیستان و بلوچستان اشاره کرده و گفته بود: «تصاویر ماهواره‌ای به‌صورت روزانه دریافت، پردازش و در اختیار سازمان مدیریت بحران و جمعیت هلال‌احمر قرار گرفت.» همچنین پایش سدها و تالاب‌های مرزی با استفاده از تصاویر ماهواره‌ای برای سیاست‌گذاری‌های کلان آبی اهمیت حیاتی دارد.

گزارش

یک بام و دو هوا برابر ایران

به دلیل انتشار اخبار جعلی جرمی‌گریه کرد و ایالت تگزاس قوانین شفافیت الگوریتمی وضع کرد تا حذف سلیقه‌ای محتوا محدود شود. همچنین کشورهای، مانند هند و نیجریه ذخیره‌سازی داده‌ها در سرورهای داخلی را الزامی کرده‌اند تا دسترسی به اطلاعات کاربران تحت نظارت ملی باشد.

حکمرانی دیجیتال به معنای انسداد دسترسی نیست، بلکه تدوین قواعد شفاف برای ایجاد تعادل میان آزادی دسترسی و امنیت ملی است. بدون چارچوب حقوقی مشخص و الزام پلتفرم‌ها به پاسخگویی، کشور در جنگ شناختی آسیب‌پذیر خواهد بود. در کنار این موارد حفاظت از داده‌ها، حمایت از کسب‌وکارهای داخلی و حفظ استقلال فضای مجازی ضرورتی غیرقابل چشم‌پوشی است.

نیستند؛ آنها با جمع‌آوری و تحلیل داده‌های کاربران، اطلاعات ارزشمندی از رفتار اجتماعی و فرهنگی در اختیار دارند که امکان جهت‌دهی به روایت‌های رسانه‌ای را فراهم می‌کند. ذخیره‌سازی این داده‌ها در خارج از مرزها و کنترل محتوا از سوی مالکان پلتفرم‌ها می‌تواند تهدیدی جدی برای امنیت ملی ایجاد کند و اهمیت تدوین حکمرانی دیجیتال مستقل را برجسته می‌کند.

در دنیا، مقابله با پلتفرم‌های بین‌المللی به یک ضرورت تبدیل شده است. آلمان شرکت‌هایی، مانند گوگل و متسا را ملزم به تأسیس دفاتر ۲۴ ساعته کرده تا هیچ درخواستی بدون پاسخ نماند. ترکیه با محدودیت پهنای باند و الزام ثبت نمایندگی رسمی، حضور پلتفرم‌ها را کنترل می‌کند. فرانسه گوگل را

این فقط نمونه‌ای کوچک از رفتار پلتفرم‌های خارجی در مواجهه با ایران است. تجربه‌های اخیر نشان می‌دهد، با وجود ادعای بی‌طرفی، این شبکه‌ها در بزنگاه‌های سیاسی رفتار دوگانه‌ای دارند. برای نمونه، در جریان اغتشاشات دی‌ماه، تلگرام ماه‌ها قبل تبلیغات ضدایرانی را آغاز کرد و با شدت گرفتن اعتراضات، قوانین خود را نیز نقض کرد و محتوای نفرت‌برانگیز و تحریک‌آمیز علیه ایران منتشر شد. اینستاگرام نیز در همان مقطع نقش مؤثری در ترویج آشوب ایفا کرد. گوگل نیز با سرویس تبلیغاتی خود محتوای تحریک‌کننده منتشر می‌کرد، هرچند این اقدامات برخلاف مقررات گوگل ادز بود که تبلیغات فریب‌دهنده را ممنوع می‌کند.

پلتفرم‌های دیجیتال تنها ارائه‌دهنده خدمات

مینا علیزاده

کارشناس نرم‌افزار

به تازگی پلتفرم ایکس (توییتر سابق) تیک‌آبی برخی مقامات ایرانی را حذف کرده است. این موضوع به همین جا ختم نشد و در ادامه، چند حساب جعلی با همان نام‌ها و مشخصات توانستند تیک‌آبی دریافت کنند و محتوایی ضدایرانی و گاه مضحک منتشر کنند. این اتفاق پیش از یک خطای فنی، نشان‌دهنده چالشی جدی در حوزه حکمرانی دیجیتال است. پیش از تغییر مالکیت به ایلان ماسک، تیک‌آبی صرفاً برای افراد شناخته‌شده و پس از احراز هویت صادر می‌شد، اما اکنون هر کاربر با پرداخت حق اشتراک ماهانه می‌تواند آن را دریافت کند.

پژواک

نژادپرست

تبلیغات‌های اجباری در تیک‌تاک



شرکت هندی «فینجی»، ناشر و توسعه‌دهنده بازی‌های ویدئویی، اعلام کرد پیام‌رسان تیک‌تاک بدون اطلاع آن، تبلیغات نژادپرستانه و جنسی را با هوش مصنوعی روی بازی‌هایش منتشر کرده است. این تبلیغات شامل تصاویر تغییر یافته شخصیت‌های زن بازی بود که ظاهر غربی و جذابیت جنسی بیشتری داشتند. فینجی پس از هشدار دنبال‌کنندگان درباره تبلیغات غیر مرتبط، با پشتیبانی تیک‌تاک تماس گرفت؛ ابتدا انکار شد، سپس قول پیگیری داده شد. مدیران فینجی خواستار عذرخواهی رسمی و توقف اقدامات مشابه شدند.

نرم‌افزار

رمضان

برنامه‌ای که در رمضان کنار شماست



ماه رمضان فرصتی معنوی برای عبادت و دعاست و یک برنامه کاربردی جامع برای گوشی‌های اندروید می‌تواند این مسیر را ساده‌تر کند. این برنامه شامل مجموعه کاملی از دعاها با ترجمه فارسی و متن عربی است و بسیاری از آنها فایل صوتی دارند. علاوه بر اعمال و نمازهای ماه رمضان و شب‌های قدر، بخش احادیث، تاریخچه ماه رمضان، و تفسیر فضایل این ماه نیز در اپ موجود است. کاربران می‌توانند از بخش پزشکی برای مدیریت مشکلات سلامتی و از بخش غذاها برای آشنایی با خوراکی‌های مناسب بهره‌مند شوند.

خبر خوب

استاندارهای جهانی

ایران در بین برترین‌های نانو



ایران با تدوین ۱۳ استاندارد بین‌المللی فناوری نانو و رهبری سه استاندارد جدید در سال ۲۰۲۴، پس از آمریکا، کره جنوبی و ژاپن، به جایگاه چهارم جهان رسید. متخصصان ایرانی طی ۲۰ سال گذشته با مدیریت پروژه‌های استانداردسازی، مفاهیم پایه تا کاربردهای ایمنی نانو را پوشش داده‌اند. استانداردها علاوه بر اعتبار علمی، مسیر تجارت و صادرات محصولات نانویی را هموار می‌کنند و حضور فعال ایران در کمیته‌های ISO از منافع ملی دفاع می‌کند.

نمای نزدیک از آقا زاده‌ها!



آرش فهیم

دبیر گروه فرهنگ

ساخت فیلم درباره موضوعات سیاسی و اجتماعی، در سینمای سال‌های بعد از انقلاب اسلامی سابقه داشته است؛ به ویژه در دهه ۶۰، بسیاری از فیلمسازان نسل نوین سینمای ایران تلاش داشتند با رویکرد نقد کانون‌های زاینده فساد، مردم را از خطر ویروس‌های آسیب‌زننده به جامعه در حال نوزایی ایران آگاه کنند. با این حال از اواسط دهه ۷۰ اغلب فیلم‌های سیاسی و اجتماعی، به محصولاتی شعاری و سیاست‌زده یا در پی جوایز غربی تبدیل شدند! به همین دلیل هم سینمای سیاسی ما در این دوران به آثاری دور از مردم و دغدغه‌های مردمی تبدیل شده‌اند. نمونه اخیر فیلم‌های سیاسی که به ضد کارکرد خودشان تبدیل شده‌اند و شعارزدگی و منفعت شخصی در آن بر منافع عمومی غلبه یافته، «یک تصادف ساده» به کارگردانی جعفر پناهی است.

در این وضعیت، فیلمی ساخته و به اکران رسیده است که یک تجربه جدید و متفاوت در زمینه ساخت فیلم‌های سیاسی در سینمای ایران به حساب می‌آید. فیلمی که در مدار منافع عمومی

و ملی قرار دارد، محتوای آن با زبان درام و هنر پرداخته شده و طرف مردم قرار دارد. درباره فیلم «رخ نیلو» صحبت می‌کنیم که ساخته یکی از فیلمسازان نسل جدید سینمای ماست.

سیدجلال دهقانی اشکذری پس از ساخت آثاری، چون «خانه‌ای در کنار ابرها» و «دلبری» در حوزه دفاع مقدس، این بار فیلمی جسور و صریح در زمینه مسائل اجتماعی و به طور خاص درباره «فساد» ساخته است. این فیلمساز یزدی در فیلم جدیدش «رخ نیلو» به سراغ سوژه‌ای رفته که در نگاه اول حساسیت‌برانگیز به نظر می‌رسد. او در این فیلم تلاش کرده است عوامل و ریشه‌های فساد اقتصادی را در قالب یک داستان و با نگاهی انتقادی به سبک زندگی گروهی که تحت عنوان آقا زاده‌ها شناخته می‌شوند، بازنمایی کند. از این نظر، فیلم «رخ نیلو» برخلاف خیلی از آثاری که با برجسب اجتماعی شناخته می‌شوند فقط به معلول مصائب اجتماعی توجه دارند، سعی کرده است علت بروز مسائل را بررسی کند.

داستان فیلم روایتگر سفری ناخواسته و پیامدهای پیش‌بینی نشده آن است که چالش‌های نسل جوان و گره‌های ناشی از رفتار غلط گذشتگان را به تصویر می‌کشد. در واقع، «رخ نیلو» می‌خواهد بگوید که فساد چگونه می‌تواند

حتی عشق میان دو انسان را نابود کرده و دامن نسل‌های بعد را بگیرد.

یکی از نکات قابل توجه در این فیلم، انتخاب بازیگران و شیوه هدایت آنهاست. سام درخشانی و روشنگر گرامی در این اثر توانسته‌اند از نقش‌های کلیشه‌ای سابق خود فاصله گرفته و در کالبدی متفاوت ظاهر شوند. سام درخشانی که سال‌ها با سریال‌های ملودرام و سپس با حضور در آثار کم‌سودی چون «تگزاس» و «پژمان» به یک کلیشه تبدیل شده، در «رخ نیلو» از قاب همیشگی خود خارج شده و تلاش کرده است نقشی جدی، تلخ و لایه‌مند را ایفا کند که با تجربه‌های قبلی او تفاوت چشمگیری دارد. روشنگر گرامی نیز که با سریال «گمشدگان» و فیلم «قاعده تصادف» شناخته می‌شد، در اینجا نقشی را پذیرفته که از فضای مرسوم بازیگری او فاصله دارد و به غنای دراماتیک اثر کمک کرده است.

در «رخ نیلو»، مفاهیم اخلاقی و سیاسی در هم تنیده‌اند. فیلم تأکید دارد که هر کششی در عرصه اقتصادی، تقاضی در پی دارد. مسکنان پایانی فیلم و نماد «زالو»، به روشنی مفسدان اقتصادی را زالوصفتانی معرفی می‌کند که خون مردم را می‌کنند. همچنین فیلم با معرفی یک مهندس دغدغه‌مند که برای تولید ملی تلاش

یادداشت

حق الناسی بر عهده رسانه ملی

سعید رضایی

خبرنگار

از اواسط دهه ۷۰ خورشیدی، پدیده نوظهوری در فضای فرهنگی کشورمان شکل گرفت که می‌توان آن را «مناسک رسانه‌ای رمضان» نامید. در این دوران، دنبال کردن سریال‌های مناسبتی تلویزیون در لحظات پس از افطار، به یک عادت فرهنگی جمعی تبدیل شد؛ به گونه‌ای که حتی آن دسته از مردمی که در طول سال علاقه چندانی به پیگیری مجموعه‌های نمایشی ندارند، با شروع ماه مبارک، به تماشای این برنامه‌ها جذب می‌شوند. این گرایش در هم‌زمانی پخش آثار با لحظات ناب افطار ریشه دارد؛ زمانی که خانواده‌ها گرد هم می‌آیند و فضایی آمیخته با معنویت و صمیمیت بسر خانه‌ها حاکم است. در واقع، موقعیت زمانی افطار تا نیمه‌شب، یک فرصت طلایی و بی‌نظیر برای رسانه ملی است تا در تأثیرگذارترین ساعات زندگی هموطنان، مضامین متعالی را عرضه کند.

با نگاهی به تاریخچه این آثار، می‌بینیم که از سال ۱۳۷۰ و تقارن نوروز با رمضان، نخستین جرقه‌های سریال‌سازی مناسبتی زده شدند، اما در دهه ۸۰ بود که این جریان به اوج رسید. ظهور مجموعه‌هایی در قالب‌های ماورایی و کم‌سودی، جشنواره‌ای تلویزیونی را برای مردم رقم زد. آثاری چون «صاحب‌دلان»، «او یک فرشته بود»، «اغما» و «میوه ممنوعه» نشان دادند که سریال‌های تلویزیونی می‌توانند نقش مکمل عبادت‌های مردم را ایفا کرده و در ذهن مخاطب تلنگری متعالی ایجاد کنند. با این حال، طی سال‌های اخیر شاهد افول کیفیت، ساختار و محتوا در این حوزه بوده‌ایم. بسیاری از سریال‌های یک دهه اخیر، فاقد آن رمق و قدرت تأثیرگذاری والا هستند و بیشتر جنبه «آنتن‌پرکن» پیدا کرده‌اند.

بخشی از این چالش به مسئله پیچیده بازنمایی دین در رسانه‌های مدرن بازمی‌گردد. همان‌طور که شهید سیدمرتضی آوینی اشاره کرده است، تلویزیون تنها یک ظرف بی‌طرف نیست، بلکه اقتضانات خاص خود را دارد که گاه با ابعاد عمیق معرفتی در تضاد قرار می‌گیرد. همچنین نفوذ تفکرات سکولار در لایه‌های هنری باعث شده تا گاهی میان دین و آثار نمایشی تفکیک ایجاد شده و پرداختن به مفاهیم معنوی، «شعاری» قلمداد شود. از سوی دیگر، غفلت از «مناسبتی بودن» موجب شده سریال‌های پخش شوند که هیچ قرابتی با حال و هوای رمضان ندارند و حتی با نمایش خشونت کلامی در ساعت افطار، به حقوق معنوی روزه‌داران آسیب می‌زنند.

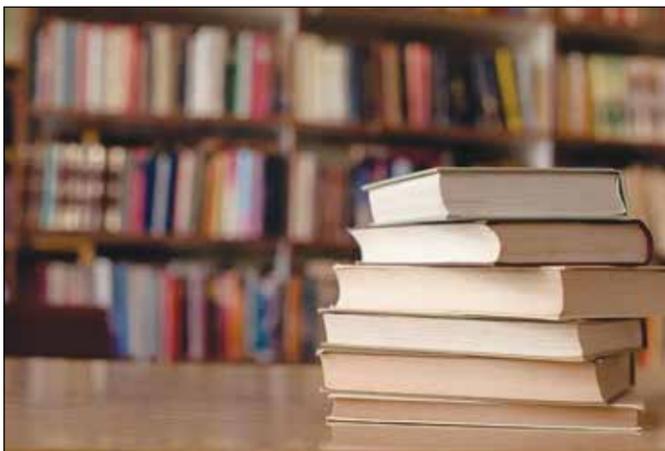
برای برون‌رفت از این وضعیت و احیای این مناسک رسانه‌ای، نخستین گام «بازگشت به تولید اختصاصی» است. فیلمنامه باید بر اساس اتمسفر معنوی رمضان نگاشته شود؛ به گونه‌ای که مفاهیمی چون حق الناس، گذشت و بازگشت به خویشستن در تار و پود داستان نهادینه شده باشند، نه اینکه صرفاً با نمایش چند سفره افطار تصنعی، برجسب رضایی به اثر زده شود. راهکار دوم، پرهیز از دوگانه‌سازی میان سرگرمی و معنویت است. رسانه ملی باید با بهره‌گیری از نویسندگانی که جوشش معرفتی دارند، مضامین عمیق را در قالب‌های جذاب و حتی کم‌سودی نجیب ارائه دهد.

در نهایت، شکستن انحصار گروه‌های سازنده قدیمی و ورود خون تازه به رگ‌های سریال‌سازی از طریق فراخوان برای هنرمندان جوان و دغدغه‌مند، کلید خروج از بن‌بست فعلی است. صداوسیما باید درک کند که این مقطع زمانی، یک فرصت رسانه‌ای برای ارتقای فکری جامعه است، نه صرفاً زمانی برای پر کردن جدول پخش.

برداشت

مروری بر ادبیات داستانی با طعم رمضان

ضیافت واژه‌ها



بماند. یکی از آثاری که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته، رمان «حاء. سین. نون» نوشته سیدعلی شجاعی است. اگرچه محوریت این رمان زندگی امام حسن مجتبی(ع) است، اما از آنجا که بخش مهمی از مناسبات مذهبی ماه رمضان با نام مبارک کریم اهل بیت و شب‌های قدر گره خورده، خواندن این اثر با نثر شاعرانه و رفت‌وبرگشت‌های تاریخی‌اش، تجربه‌ای عمیق از تأمل را برای مخاطب فراهم می‌کند. نویسنده در این کتاب با بازسازی فضای مدینه و کوفه، صلح امام را نه به منزله یک انفعال، بلکه به عنوان یک استراتژی معنوی و انسانی ترسیم می‌کند که با روح صلح‌جوی ماه رمضان همخوانی دارد.

رمان «نخل و نارنج» نوشته وحید یامین‌پور هم از آثاری است که در فضای تاریخ معاصر می‌گذرد. این رمان روایتی داستانی از زندگی شیخ فضل‌الله نوری است. فضای مذهبی و معنوی

بین‌المللی با استقبال روبه‌رو شده و برای مخاطب فارسی‌زبان نیز می‌تواند جذاب باشد (و در سال‌های اخیر ترجمه‌هایی از آثار مشابه آن دیده شده)، رمان «عشق از الف تا ی» نوشته ساجده علی است. این رمان اگرچه در فضای ادبیات جوانان می‌گذرد، به خوبی نشان می‌دهد چگونه مناسکی مثل روزه گرفتن در جوامع غربی به پلی برای درک متقابل و صبوری تبدیل می‌شود. ساجده علی، نویسنده مسلمان ساکن کانادا همچنین کتاب دیگری با عنوان «ماه رمضان» دارد که البته به زبان انگلیسی است. این کتاب مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه نوجوانانه درباره عید فطر و تجربه‌های مسلمانان در کشورهای مختلف است.

در کنار آثاری که به طور مستقیم به مضامین مذهبی توجه داشته‌اند، برخی رمان‌ها به دلیل «اتمسفر معنوی» برای مطالعه در این ماه پیشنهاد می‌شوند. رمان «روای نیمه‌شب» نوشته مظفر سالاری، نمونه موفقی از یک داستان عاشقانه با پس‌زمینه مذهبی است که در شهر حله می‌گذرد. کشمکش میان عشق و عقیده در این داستان، مخاطب را به فکر فرو می‌برد و با روحیه خودسازی در رمضان همسو است.

اگر به دنبال داستانی هستید که کوتاه‌تر باشد و بتوان آن را در فاصله افطار تا سحر تمام کرد، مجموعه داستان «داستان راستان» اثر شهید مطهری همچنان یک کلاسیک بی‌رقیب است. این کتاب با بازنویسی ساده و جذاب وقایع تاریخی و اخلاقی، مفاهیمی همچون ایثار، صبر و حق‌الناس را در قالب قصه بیان می‌کند؛ مفاهیمی که هسته اصلی ماه مبارک رمضان را تشکیل می‌دهند.

مهدی امیدی

خبرنگار

کتاب خوانی در ماه رمضان، سنتی است که می‌تواند به «تلاوت جان» منجر شود. رمان‌ها و داستان‌ها به ما یادآوری می‌کنند که ایمان، تنها در سجاده خلاصه نمی‌شود، بلکه در بطن روابط انسانی، بخشش‌ها و صبوری‌های روزمره جریان دارد. امسال در کنار کتاب‌های ادعیه، اجازه دهید یک رمان با درون‌مایه‌ای معنوی، هم سفره افطار شما باشد؛ چرا که گاهی یک داستان خوب، می‌تواند کوتاه‌ترین مسیر برای تجربه درک حقیقت باشد.

ماه مبارک رمضان تنها یک تقویم عبادی نیست؛ بلکه یک «زیست‌جهان» منحصربه‌فرد است که با خود تغییرات انسانی در ضربه‌های زندگی، روابط اجتماعی و خلوت درونی آدم‌ها به همراه می‌آورد. نویسندگان بسیاری در ایران و جهان تلاش کرده‌اند این حال‌وهوا را از لای کتاب‌های مذهبی و متون مقدس، به میان سطور داستان‌ها و رمان‌ها بیاورند. در این گزارش، شاخص‌ترین آثار داستانی را بررسی کرده‌ایم که یا مستقیماً به موضوع رمضان پرداخته‌اند یا حال‌وهوای معنوی آنها، بهترین همدم برای لحظات افطار و سحر خوانندگان است.

از کوچه‌های تاریخ تا متن معاصر

ادبیات داستانی ایران در دهه‌های اخیر پیوندی ناگسستنی با مفاهیم دینی برقرار کرده است؛ اما نوشتن در رمضان در قالب داستان، ظرفیتی دوچندان می‌طلبد تا از ورطه شعارزدگی دور

تحصیل بچه‌های روستا
اولویت زندگی‌اش بود

یکی از دلاورانی که در حوادث تروریستی دی‌ماه ۱۴۰۴ به فیض شهادت نائل آمد، «حسین بابری» بود؛ مردی که در روستای قرخلو، دروزن استان فارس، با عشق و صبر معلم بود و دل در گرو تربیت نسل آینده این سرزمین داشت و هنگامی که نام میهن و دفاع از وطن مطرح شد، شجاعانه پای کار آمد.

همسر شهید درباره روحیات اخلاقی ایشان می‌گوید: «حسین اهل ریا نبود و همیشه می‌گفت هر کاری که انجام می‌دهیم باید برای رضای خدا باشد. به عنوان مثال، هرگاه در خانه بود و تماس کاری دریافت می‌کردم و می‌گفتم: «آقا حسین در حال نماز هستند، بعداً تماس می‌گیرند»، ناراحت می‌شد و می‌گفت نباید بگویم در حال نماز هستند؛ بگو در حال انجام کاری هستند و پس از پایان آن با شما تماس خواهند گرفت. حسین اغلب روزه می‌گرفت و دوست نداشت کسی بداند. حتی هنگام مهمانسی، اگر میوه یا شیرینی تعارف می‌شد و من می‌گفتم روزه است، ناراحت می‌شد و می‌گفت: «تو اجر روزه‌ام را باطل می‌کنی؛ من برای پادشاه روزه نمی‌گیرم، برای رضای خدا روزه می‌گیرم.»

حسین علاقه و احترام زیادی نسبت به من و فرزندان‌مان داشت، حتی در سختی‌ها و خستگی‌ها هم صبور بود و همیشه به سخنان من گوش می‌داد. همیشه می‌گفتم با حقوق معلمی، حتی اگر ماهانه یک میلیون تومان هم دریافت می‌کردیم، برکت آن به اندازه ده میلیون تومان بود. او در پاسخ می‌گفت: «این یک سر بین من و امام حسین (ع) است.» عشق عمیقی به حضرت فاطمه زهرا (س) داشت و در نهایت مانند مادرمان حضرت زهرا (س)، از پهلو مورد اصابت تیر قرار گرفت و به شهادت رسید؛ دوستانش می‌گفتند حتی یک ناله از درد از او برنیامد؛ در کلینی هم که از شهادت ایشان منتشر شده است، کاملاً مشخص است که خنده بر لب دارد و آه و ناله‌ای از درد بیرون نمی‌دهد.

شهید حسین با وجود داشتن موقعیت‌های کاری مناسب در استان، تمام پیشنهادها را رد می‌کرد و می‌گفت: «کار معلمی را دوست دارم و اگر بتوانم حتی یک نفر از بچه‌های روستای خودمان و روستاهای اطراف را درست تربیت کنم، همین برایم کافی است.» دغدغه‌های بچه‌های روستا را داشت و برای رشد و ترقی آنان تمام جانش را می‌گذاشت و همیشه هم در پی این بود تا شبها روز را که دشمنان علیه انقلاب اسلامی مطرح می‌کردند، پیدا کند و پاسخ آنها را بدهد؛ خودش را مدیون انقلاب اسلامی می‌دید و برای پاسخ به پرسش‌های جوانان از هیچ مطالعه‌ای دریغ نمی‌کرد؛ در کلاس‌های مجازی شرکت می‌کرد و وقت می‌گذشت تا هیچ شبهه‌ای باقی نماند.

شب قبل از شهادت، وقتی دیدم حسین مشغول مطالعه کتاب است، برای حدود یک ساعت خانه را ترک کردم و پس از بازگشت، او در خانه نبود. با این حال، به دلیل شرایط سخت من، خانه را مرتب کرده بود؛ وقتی تماس گرفتم تا ببینم کجاست و برایش شام آماده کنم، گفت: «امشب من نیاز دارم؛ مواظب بچه‌ها باش، نیازی به درست کردن شام نیست.»

فرمانده نیروی قدس سپاه

عاملان اغتشاشات نتیجه جنایت خود را خواهند دید



«سردار اسماعیل قاتی» با اشاره به جنگ تروریستی آمریکا و رژیم صهیونی علیه ملت ایران، گفت: «کسانی که از اغتشاشگران و تروریست‌ها حمایت کردند، جنایتکار هستند و نتیجه آن را خواهند دید.»

فرمانده نیروی قدس سپاه در حاشیه مراسم چهلم شهدا و جان‌باختگان حوادث دی‌ماه، در جمع خبرنگاران و در پاسخ به پرسشی مبنی بر اینکه چه پیامی برای مسببان این حوادث دارید، اظهار داشت: «کسانی که از اغتشاشگران و تروریست‌ها حمایت کردند، جنایتکار هستند و نتیجه آن را خواهند دید.»

سردار قاتی با اشاره به حضور گسترده و به نظیر مردم ایران در راهپیمایی دشمن شکن ۲۲ بهمن ماه در سراسر میهن اسلامی و حمایت قاطع ملت بزرگ ایران از رهبر معظم انقلاب اسلامی تأکید کرد: «ملت ایران با انسجام، استحکام و همبستگی بیشتر، جواب دشمنان را خواهند داد.»

فرمانده نیروی دریایی سپاه

اشراف کاملی بر تنگه هرمز داریم



«سردار دریادار علیرضا تنگسیری» اظهار داشت: «جزایر ایرانی در خلیج فارس و تنگه هرمز دژها و ناوهای غیرقابل تصرف و ناموس ملی ما ایرانیان هستند. مأموریت دفاع از جزایر و سراسر خلیج فارس و تنگه هرمز بر عهده نیروی دریایی سپاه گذاشته شده است.»

فرمانده نیروی دریایی سپاه در حاشیه رزمایش کنترل هوشمند تنگه هرمز گفت: «یگان‌های واکنش سریع نیروی دریایی سپاه مرتباً در حال تمرین هستند تا در زمان نیاز برای جلوگیری از ناامنی وارد شده و شناورهای متخلف را در صورت لزوم بازرسی و اینکه بنا به دستور، توقیف کنند.»

دریادار تنگسیری با تأکید بر اینکه اشراف اطلاعاتی نیروی دریایی سپاه در تنگه هرمز یک اشراف کامل ۲۴ ساعته است، تصریح کرد: «اشراف ما در سطح و در بالای سطح (هوایی) حتی زیر سطح، در تنگه هرمز، کامل است.»

رئیس سازمان بسیج مستضعفین

طرح‌های اقتصاد مقاومتی بسیج امیدوار کننده است



«سردار غلامرضا سلیمانی» اظهار داشت: «گزارش استان‌های مختلف از انجام طرح‌های گروه‌های اقتصاد مقاومتی بسیج امیدوار کننده است.»

رئیس سازمان بسیج مستضعفین در سومین آیین بهره‌برداری از طرح‌های گروه اقتصاد مردمی بنیاد تعاون بسیج که به صورت ویدئوکنفرانس در ۳۱ استان کشور برگزار شد، با اشاره به تأثیر اقتصاد مردم‌بنیان در توسعه کشور، عنوان کرد: «طرح‌های الگویی، منطقه‌ای و استانی از سوی بسیج در حال پیگیری است و طرح الگویی اقتصادی و تولیدی بسیج امسال به بهره‌برداری خواهد رسید.» رئیس سازمان بسیج مستضعفین به ظرفیت‌های کم‌نظیر و لزوم میدان دادن به کارآفرینان در جهت تقویت اقتصاد ملی و امنیت غذایی اشاره و با تأکید بر توجه به ظرفیت‌های ملی در این زمینه بیان کرد: «بسیج آماده است تا به کارآفرینانی که تجربه، تخصص و طرح دارند، کمک کند تا طرح‌های خود را به ثمر برسانند.»

رئیس سازمان اطلاعات سپاه عنوان کرد

نقش مستقیم اسرویس اطلاعاتی خارجی در آشوب دی‌ماه

تحلیل شما از نقش سرویس‌های امنیتی دشمن در فتنه اخیر چیست؟ چند سرویس درگیر بودند و طرح و شیوه عمل آنان چگونه بود؟ آیا در میان دستگیرشدگان، افرادی با تابعیت دوگانه یا ارتباط سازمان یافته با سرویس‌های خارجی شناسایی شده‌اند؟

همان‌طوری که در بیانیه سوم سازمان اطلاعات سپاه اشاره شد، حداقل ۱۰ سرویس اطلاعاتی به‌طور مستقیم در این آشوب نقش داشتند که در این میان نقش واحد ۸۲۰۰ سرویس اطلاعات نظامی ارتش رژیم از طریق به‌کارگیری تعداد محدودی کاربر حقیقی و میلیون‌ها ربات در بستر فضای مجازی قابل توجه است.

در این زمینه یکی از مقامات امنیتی رژیم صهیونیستی، به صراحت به بخش‌هایی از برنامه‌های عملیاتی برای پشتیبانی اطلاعاتی و میدانی از آشوبگران در مسلح کردن برای انجام تروهای هدفمند اشاره کرده و می‌گوید: «ما باید به مردم ایران کمک کنیم، به آنها اطلاعات بدهیم، بگویم بسیج کجاست، فرماندهان کجا می‌خوانند. خانواده‌های آنها کجا هستند. ما باید حتی به مردم اسلحه بدهیم.»

فلاغ از تغییر مدل شبکه‌سازی سرویس‌ها و عبور از روش‌های سنتی به شکل مدرن آن در استفاده از ظرفیت شبکه‌های اجتماعی که سرویس اطلاعاتی را در لایه‌ای از امنیت فیزیکی قرار می‌دهد، طبیعتاً متناسب به سرویس‌ها با کسب آموزش‌های ویژه، کمتر به دام نیروهای امنیتی دچار می‌شوند، اما در عین حال، همان‌طوری که پیشتر اشاره کرد، قبل از شروع بحران، روند برخورد با مرتبطان با سرویس‌های امنیتی دشمن شروع شد و تا زمان بروز آشوب هم ادامه داشت که به برخی از آنها اشاره می‌کنم: شناسایی، دستگیری یا به‌کارگیری حدود ۴۶ نفر از افراد وابسته به سرویس‌های جاسوسی دشمن، برخورد با شبکه برانداز مرتبط با خانواده‌های کشته‌شدگان اغتشاشات گذشته در ۹ استان، کشف حجم قابل توجهی از تجهیزات فنی و ارتباطی و سلاح‌های سرد و گرم که به زودی جزئیات آن به اطلاع مردم عزیزمان خواهد رسید، دستگیری تعدادی از آشوبگران که از طریق شبکه‌های مجازی، از سوی سرویس‌های اطلاعاتی جذب و به‌کارگیری شده بودند...

اعتراضات، اغتشاشات و جنگ به صورت غیر متمرکز و خارج از پایتخت، در گام دوم چرخش بحران به مرکز و پیرامون مرکز و در گام سوم، پیشروی نهایی به سمت بیرون از پایتخت باشیم. همچنین اینگونه طرح‌ریزی شده بود که انواع دودستگی و انشقاق بین ساختاری و دستگاه‌های امنیتی و ارکان حاکمیت شکل گیرد» که باز هم تیر آنها به سنگ خورد.

رهبر معظم انقلاب از وقایع اخیر به عنوان کودتا و شبه کودتا یاد کردند. نظر شما در این مورد چیست و تفاوت‌ها و شباهت‌های ماجرای اخیر با کودتا چیست؟

اگر کودتا را «دخالق قهرآمیز خارجی (نیمه سخت و سخت) با هدف براندازی دولت یا حکومت مستقر با استفاده از نیروهای نیابتی» بدانیم، آن وقت خواهیم دید که اتفاقاً فتنه و آشوب دی‌ماه، واقعاً چیزی شبیه کودتاست. شبیه آنچه قبلاً در سال ۱۳۳۲ و در کودتای ۲۸ مرداد یا در چند دهه اخیر در کشورهای مختلف آسیایی و آمریکای لاتین دیده‌ایم. یکی از مشاوران و نزدیکان رئیس‌جمهور آمریکا در یک نشست به صراحت بیان داشته است «هدف کلی این است که آمریکا به جای مداخله نظامی مستقیم، روندی را تسهیل کند که به گذار به یک ایران حامی غرب بینجامد. اقدامات غیرنظامی برای نیل به این هدف با محوریت: ۱- تزریق منابع مالی و اطلاعاتی به نیروهای ضد جمهوری اسلامی ایران در داخل ایران از سوی آمریکا، ۲- کمک آمریکا به سازماندهی و توانمندسازی گروه‌های مخالف، ۳- قراردادن قابلیت‌های ارتباطی امن و حمایت لجستیکی در اختیار مخالفان از سوی آمریکا، ۴- حفظ و تشدید فشار اقتصادی و همکاری بین اروپا و رژیم صهیونی برای تشکیل یک ائتلاف گذار ایران، باید سازماندهی شود.» شواهد میدانی آشوب دی‌ماه هم به ما نشان می‌دهد، دشمن در این پروژه هم هزینه‌های مادی زیادی از طریق رمز ارزها صرف کرد؛ هم تلاش‌های گسترده‌ای برای سازماندهی، شبکه‌سازی و هدایت نیروهای میدانی اعم از گروه‌های تروریستی و سیاسی در بستر شبکه‌های اجتماعی و محکومان جرایم خشن و اراذل و اوباش داخلی، مثل شعبان بی‌خ‌های سال ۱۳۳۲ انجام داد؛ هم فشارها و تکان‌های اقتصادی زیادی بر ما وارد کرد و همه اوضاع مخالف جمهوری اسلامی را نیز برای تحت فشار قرار دادن ایران متقاعد کرد.



آیا ارزیابی خاصی از هدف استراتژیک نهایی این عملیات ترکیبی (تغییر نظام، بی‌ثباتی گسترده، ایجاد تروریسم شهری، تخریب اعتماد عمومی) از نظر نهادهای امنیتی وجود دارد؟

برای درک مقصد نهایی آشوب رخ داده در دی‌ماه، باید بدانیم که راهبرد قطعی دشمن، نه تضعیف یا مهار، بلکه «تغییر نظام جمهوری اسلامی ایران» است که آشوب داخلی و مداخله نظامی خارجی، وظیفه تسهیل و به نتیجه رساندن این راهبرد را بر عهده دارند. در واقع این راهبرد ضد ایرانی در ادامه راهبرد مقاومت‌زدایی از منطقه و مرجعیت بخشی به رژیم صهیونیستی در منطقه تعریف می‌شود.

آیا این گزاره درست است که برخی فتنه دی‌ماه ۱۴۰۴ را بزرگ‌ترین اقدام تروریستی دشمن پس از انقلاب می‌دانند؟

در واقع دشمن، تمامی ابزارها و امکانات در سطح اطلاعاتی و عملیاتی خود را برای بالا بردن میزان اثربخشی این آشوب به‌کار گرفته بود؛ تا حدی که باز هم، مقامات رسمی غربی، برای حمایت و تحریک آشوبگران آشکارا به صحنه آمدند. براساس اظهار نظر یکی از دیپلمات‌های اروپایی در یک نشست محرمانه، قرار بود «در گام اول نتیجه بخشی این مراحل، شاهد اشتعال

خبر

۲۴۸ پایگاه

«سردار بابااحمدی» معاون بسیج مساجد و محلات سازمان بسیج مستضعفین، در ششمین جشنواره سراسری اسوه اعلام کرد حدود ۱۷ درصد پایگاه‌های مقاومت بسیج کشور در نمایشگاه‌های استانی این رویداد حضور داشته‌اند. به گفته وی، این جشنواره با مشارکت ۲۴۸ پایگاه منتخب برگزار می‌شود که ۲۱ پایگاه در حوزه رسانه و فضای مجازی و ۲۲۷ پایگاه به عنوان پایگاه‌های ممتاز معرفی شده‌اند. او با تشریح طرح «محل‌های اسلامی» بر نقش‌آفرینی پایگاه‌ها در اشتغال‌زایی، تحکیم خانواده، پیشگیری از اعتیاد، فعالیت‌های فرهنگی و جهاد تبیین تأکید کرد و تقویت هم‌افزایی بسیج را لازمه تحقق جامعه اسلامی دانست.

در پناه علی (ع)

پویش ملی «در پناه علی (ع)» با همت و حضور رئیس سازمان بسیج مستضعفین رونمایی شد. این طرح فرهنگی-تربیتی با هدف ترویج معارف علوی و تقویت پیوند نوجوانان و جوانان با کتاب ارزشمند نهج‌البلاغه، از ابتدای ماه مبارک رمضان فعالیت رسمی خود را آغاز کرده است. شرکت‌کنندگان در این پویش با ۱۱۰ فراز منتخب از نهج‌البلاغه آشنا می‌شوند و از طریق برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و رسانه‌ای، مفاهیم آن را فرا می‌گیرند. این اقدام با هدف تعمیق ارتباط نسل جوان با معارف اهل بیت (ع) و حرکت به توسعه فرهنگ مطالعه شکل گرفته است. علاقه‌مندان می‌توانند برای نام‌نویسی به پایگاه <http://Darpanaheali.ir> مراجعه کنند.

آغاز زندگی

در ادامه برنامه‌های محرومیت‌زدایی و حمایت از اقشار کم‌برخوردار، قرارگاه منطقه‌ای نجف اشرف نیروی زمینی سپاه با همکاری سپاه ناحیه شهرستان جوان‌رود، ۷۰ سری جهیزیه کامل را میان زوج‌های جوان این شهرستان توزیع کرد. این اقدام با هدف تسهیل آغاز زندگی مشترک و کاهش دغدغه‌های اقتصادی خانواده‌ها انجام شده است. مسئولان برگزارکننده اعلام کردند حمایت از جوانان و تقویت بنیان خانواده از اولویت‌های اصلی این طرح‌هاست و چنین برنامه‌هایی در ماه‌های آینده نیز تداوم خواهد داشت. این حرکت خیرخواهانه با استقبال خانواده‌ها و قدردانی زوج‌های جوان همراه شد.

گزارشی از رزمایش گسترده «کنترل هوشمند تنگه هرمز» نیروی دریایی سپاه

پیام اقتدار ایران از خلیج همیشه فارس

حسن نوروزی

دبیر گروه سپاه

نیروی دریایی سپاه با برگزاری رزمایش گسترده «کنترل هوشمند تنگه هرمز»، برای چند ساعت این آبراه حیاتی را بر روی تردد کشتی‌ها بست. این اقدام که با شلیک موشک‌های پیشرفته و به کارگیری پهپادها و زیرسطحی‌ها همراه بود، پیام روشنی از توان بالای ایران در تأمین امنیت پایدار خلیج فارس و آمادگی بسرایی مقابله با هرگونه تهدید را به همراه داشت.

رزمایش نیروی دریایی سپاه با عنوان «کنترل هوشمند تنگه هرمز» با نظارت فرمانده کل سپاه در این آبراه راهبردی آغاز شد و طی آن، برای چند ساعت تردد کشتی‌ها به منظور رعایت اصول ایمنی و انجام تیراندازی‌های زنده متوقف شد؛ همین اقدام کافی بود تا قیمت نفت را حدود ۵ درصد گران کند و نفت به ۷۱ دلار در هر بشکه برسد؛ مسئله‌ای که موجب شد تا رسانه‌های جهان، از جمله «آسوشیتدپرس» و «واشنگتن‌پست» به رزمایش موشکی ایران در تنگه هرمز، خلیج فارس و دریای عمان بپردازند.

اهمیت ژئوپلیتیکی تنگه هرمز

تنگه هرمز مهم‌ترین گذرگاه انرژی در جهان شناخته می‌شود و بر اساس آمار، حدود یک پنجم از نفت مصرفی دنیا، معادل ۲۰ میلیون بشکه



در روز از این مسیر عبور می‌کند. این آبراه که در باریک‌ترین نقطه خود تنها ۳۳ کیلومتر عرض دارد، مسیر انتقال نفت و گاز کشورهای عربستان، کویت، امارات، قطر، عراق و ایران به بازارهای جهانی به ویژه آسیاست. به گفته کارشناسان، برای بخش عمده این محموله‌ها هیچ مسیر جایگزینی وجود ندارد و هرگونه اختلال در آن می‌تواند به شوک بزرگی در بازارهای انرژی منجر شود.

کنترل هوشمند

در این رزمایش، «دریادار علیرضا تنگسیری» فرمانده نیروی دریایی سپاه از «تسلط کامل اطلاعاتی ۲۴ ساعته» بر این آبراه خبر داد و تأکید کرد، نظارت سپاه در سطوح سطحی، هوایی و حتی زیرسطحی به صورت همه‌جانبه برقرار است. وی با اشاره به عبور روزانه بیش از ۸۰ نفتکش و کشتی تجاری از این مسیر، تصریح کرد که این رصد دقیق،

تضمین‌کننده عبور ایمن شناورهاست.

در جریان رزمایش، یگان‌های موشکی سپاه با به کارگیری جدیدترین انواع موشک‌ها و اجرای تاکتیک‌های رزمی در شرایط جنگ الکترونیک، اهداف از پیش تعیین‌شده را با موفقیت منهدم کردند. همچنین یگان‌های پهپادی و زیرسطحی نیروی دریایی سپاه، اهداف مشخصی را در جزایر سه‌گانه ایران در خلیج فارس مورد اصابت قرار دادند.

بازدارندگی در برابر تهدیدها

فرمانده نیروی دریایی سپاه با اشاره به اینکه تأمین امنیت جزایر و کل خلیج فارس و تنگه هرمز بر عهده این نیروست، تأکید کرد: «رزمایش‌های سالانه در چارچوب برنامه‌های معمول برای تضمین امنیت این منطقه راهبردی برگزار می‌شود.» دریادار تنگسیری با هشدار صریح به دشمنان

اعلام کرد: «سلاحی که در روز جنگ به میدان می‌آید با آنچه در رزمایش نشان داده می‌شود، متفاوت است» و تأکید کرد: «نیروهای ایرانی آماده اجرای هر دستوری از سوی رهبر معظم انقلاب هستند.»

ابعاد بین‌المللی رزمایش

در تحولی دیگر، روسیه و چین نیز اعلام کردند، نیروهای دریایی خود را برای انجام رزمایش‌های مشترک به تنگه هرمز اعزام می‌کنند. این اقدام که در چارچوب تمرین «کمبرند امنیت دریایی ۲۰۲۶» انجام می‌شود، نشان‌دهنده همکاری قدرتمند شرقی برای ایجاد نظم چندقطبی در برابر هژمونی غرب در دریاها تعبیر شده است.

پیام رزمایش

رزمایش «کنترل هوشمند تنگه هرمز» این پیام روشن را به همراه داشت که امنیت خلیج فارس و تنگه هرمز باید از سوی کشورهای منطقه تأمین شود و حضور نیروهای فرامنطقه‌ای نه تنها ضروری ندارد، بلکه می‌تواند به بی‌ثباتی منجر شود. این نمایش قدرت، تجلی توان بازدارندگی ایران در برابر زیاده‌خواهی دشمنان و تضمین‌کننده منافع کشورهای غیرمتخاصمی است که از این مسیر راهبردی تردد می‌کنند. از طرفی هم همزمانی این رزمایش با مذاکرات ژنو، نشان‌دهنده پیوند میدان و دیپلماسی در راهبرد کلان ایران است. در حالی که آمریکا می‌کوشد با ترکیب تهدید نظامی و جنگ ادرایی، دست برتر را در مذاکرات حفظ کند، ایران با نمایش آمادگی دفاعی، دوگانه «مذاکره یا جنگ» را خنثی می‌کند.

جانشین رئیس ستاد مرکزی راهیان نور کشور

حضور جوانان در راهیان نور بی‌نظیر است



«سردار سیدقاسم قریشی» در گفت‌وگویی با اشاره به روند اعزام کاروان‌های راهیان نور در سال جاری اظهار داشت: «امسال همانند سنوات گذشته، اما با رویکردهایی نو، شاهد حضور گسترده و پرشور مردم عزیز کشورمان در مناطق عملیاتی دفاع مقدس در غرب، شمال‌غرب، جنوب و جنوب‌غرب بودیم.»

جانشین رئیس ستاد مرکزی راهیان نور کشور افزود: «آنچه امسال بیش از گذشته مشهود بود، رشد قابل توجه تعداد زائران، به‌ویژه جوانان،

نوجوانان، دانشجویان و فرهنگیان در سرزمین‌های نور بود؛ به‌گونه‌ای که استقبال این قشر فرهیخته از حضور در مناطق عملیاتی بسیار چشمگیر ارزیابی می‌شود.»

وی با بیان اینکه بخش قابل توجهی از هزینه‌های این سفر معنوی را خود زائران تأمین می‌کنند، تصریح کرد: «باوجود بالای بودن هزینه‌ها، زائران چه در قالب کاروان‌های راهیان نور و چه به صورت شخصی، با پرداخت هزینه‌های خود توفیق حضور در این مناطق مقدس را پیدا کردند و ما افتخار

میزبانی از آنان را داشتیم.»

جانشین رئیس ستاد مرکزی راهیان نور کشور در پایان با اشاره به برخی محدودیت‌ها، گفت: «متأسفانه در سال گذشته و امسال به دلیل کمبود امکانات، بیش از ۳۰۰ هزار نفر از فرهنگیان متقاضی اعزام، باوجود آمادگی برای پرداخت بخش عمده هزینه‌ها، امکان حضور در سرزمین‌های نور را پیدا نکردند که امیدواریم با افزایش حمایت‌های مردمی و خیرین، بتوانیم پاسخگویی این اشتیاق باشیم.»

چهره درخشان انقلاب

مروری بر زندگی و سلوک شهید حجت‌الاسلام و المسلمین شیخ فضل‌الله محلاتی

اول اسفند سالروز شهادت مردی است که حضرت امام خمینی رحمه‌الله در رثای آن شاگرد مجاهد و مخلصش فرمود: «حجت‌الاسلام حاج شیخ فضل‌الله محلاتی، شهید عزیز را که من و شما او را می‌شناسیم، که عمر خود را در راه انقلاب صرف کرد و باید گفت یکی از چهره‌های درخشان انقلاب بود و در این راه، که راه خداوند است، تحمل سختی‌ها نمود و رنج‌ها کشید و با قامت استوار ایستادگی کرد، اجازه ورود در محضر شهادی صدر اسلام مرحمت فرماید.»

فضل‌الله محلاتی، در سال ۱۳۰۹، در خانواده‌ای مذهبی، از مادری با ایمان و پدری پرهیزکار به نام «حاج غلامحسین مهدی‌زاده» به دنیا آمد. ایشان پس از طی دوران ابتدایی و تعلیم بخش‌هایی از مقدمات، در پانزده سالگی برای ادامه تحصیل به قم هجرت کرد و در حوزه علمیه به درس حوزوی مشغول شد. شهید محلاتی پس از اتمام درس حوزه، درس‌های تخصصی فقه و اصول را در محضر اساتید بزرگوار چون مرحوم آیت‌الله بروجردی و امام خمینی (ره) گذراند. ایشان در دوران تحصیل در قم، همواره با کلیه شخصیت‌های علمی و مبارزان بر ضد رژیم پهلوی ارتباط نزدیک داشت و همین ارتباط و روحیه مبارزه با طاغوت، از او عالمی ساخت که تا آخر عمر گران‌بهایش هم تجسم تلاش و تحرک بود و هم مظهر عشق به امام و امت.

خبر

گسترش خدمات

فرمانده قرارگاه قدس نیروی زمینی سپاه در بازدید از هفتادویکمین بیمارستان صحرائی نیروی زمینی سپاه که در حاشیه زاهدان برپا شده، بر ضرورت تقویت خدمت‌رسانی به مناطق محروم تأکید کرد. به گزارش خبرنگار بسیج، «سردار مرتضوی» با قدردانی از کادر درمان گفت: «منطقه نیازمند توجه بیشتری است و دستگاه‌هایی چون دانشگاه علوم پزشکی باید همکاری گسترده‌تری داشته باشند.» وی بیماری‌یابی و غربالگری دقیق را پیش‌نیاز برنامه‌ریزی درمانی دانست. به گفته او تاکنون حدود ۴۵۰۰ نفر از خدمات این مرکز بهره‌مند شده‌اند. این بیمارستان به مناسبت سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی و با مشارکت کادر درمان بیمارستان نبی اکرم (ص) و پزشکانی از اصفهان برپا شده است.

انتصاب تازه

با حکم فرمانده کل سپاه و به پیشنهاد «سردار محمد کریمی» فرمانده نیروی زمینی سپاه، «سردار حسن حکمتیان» به عنوان فرمانده دانشگاه علوم و فنون زمینی امیرالمؤمنین (ع) منصوب شد. حکمتیان پیش از این فرماندهی تیپ ۴۸ فتح کهگیلویه و بویراحمد را بر عهده داشت. مراسم تکریم و معارفه با حضور سردار روح‌الله نوری، جانشین فرمانده نیروی زمینی سپاه، برگزار و از خدمات سردار سرور، فرمانده پیشین دانشگاه، قدردانی شد. سردار نوری با تأکید بر نقش راهبردی دانشگاه‌ها در پیشبرد اهداف علمی، فرهنگی و دفاعی کشور، بر تداوم توسعه و ارتقای کیفیت آموزشی و پژوهشی تأکید کرد.

۱۵

پاسدار

شماره ۱۲۲۷ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴

صداقت

روی خط

انقلاب

ریشه در دل مردم دارد

۰۹۱۲۰۰۳۴۸۱ / ما مردم عادی وقتی بیانات اخیر رهبر معظم انقلاب را درباره رجز خوانی‌های دونالد ترامپ شنیدیم، واقعاً احساس غرور کردیم. این که فرمودند قوی‌ترین ارتش دنیا هم ممکن است سیلی بخورد، حرف دل خیلی از ما بود. اینکه با صراحت گفتند ناو می‌آورد، اما سلاحی هست که همان ناو را به قعر دریا بفرستد، نشان از اقتدار دارد. چنین ادبیات محکمی دل مردم را قرص می‌کند.

۰۹۱۹۰۰۴۵۶۲ / پاسخ قاطع رهبر انقلاب ۲۸ بهمن درباره تهدیدهای آمریکا نشان داد این درخت انقلاب دیگر نهال نیست که با باد بلرزد. آن روز که تازه پیروز شده بودیم نتوانستند کاری کنند، امروز که تنومندتر شده‌ایم که جای خود دارد. به کوری چشم دشمنان، این شجره مبارک ریشه در دل مردم دارد و تا تحویل پرچم به صاحب اصلی‌اش پابرجا می‌ماند.

۰۹۱۷۰۰۷۸۹۰ / در اغتشاشات اخیر دیدیم جریان‌های تروریستی چطور دنبال کشته‌سازی و مظلوم‌نمایی بودند تا علیه نظام فضاسازی کنند. اما الحمدلله مردم هوشیارند و فریب این سناریوها را نخوردند. به نظر ما این شکست پروژه رسانه‌ای دشمن بود. هرچند خسارت‌هایی زدند، اما نتوانستند روایت دروغین خودشان را غالب کنند. لازم است دستگاه‌های مسئول هم با روشنگری بیشتر اجازه دهند دوباره چنین سوءاستفاده‌هایی تکرار شود.

۰۹۳۷۰۰۰۱۲۳۴ / چرا اجرای جریمه‌هایی مثل نیستن کمر بند با این سرعت انجام می‌شود اما درباره مسئله حجاب این‌قدر تعلل دیده می‌شود؟ این تصور پیش می‌آید که بعضی احکام الهی در اولویت پایین‌تری قرار گرفته‌اند. بی‌حجابی فقط یک موضوع فردی نیست، خانواده و امنیت روانی جامعه را نشانه می‌رود. پیامک جریمه موبایل سریع می‌آید، اما برای کشف حجاب خبری نیست. این دوگانگی مردم را نگران کرده است.

۰۹۲۱۰۰۰۵۶۷۸ / کسانی که علناً از دشمن می‌خواهند کشورشان را بمباران کند، به نظر ما نه غیرت دارند نه دلسوز وطن‌اند. وطن برای هر ایرانی مثل ناموس است. مگر می‌شود آدم از بیگانه بخواهد خانه خودش را خراب کند؟ اختلاف سلیقه طبیعی است، اما دعوت به حمله خارجی دیگر خط قرمز است. این رفتارها دل مردم را به درد می‌آورد و نشان می‌دهد برخی چقدر از واقعیت جامعه فاصله گرفته‌اند.

۰۹۱۴۰۰۰۶۷۸۹ / اعتراف فرمانده سنتکام آمریکا به سختی حمله به ایران خودش گویای خیلی چیزهاست. وقتی می‌گویند ایران بازیگر مهمی است و حمله نیاز به زمان طولانی دارد، یعنی از توان بازدارندگی کشور خبر دارند. با این حال بعضی‌ها هنوز خیال خام دارند. ملت ما به وعده‌های الهی باور دارد و در طول سال‌ها نشان داده در برابر فشار کوتاه نمی‌آید.

۰۹۳۷۰۰۰۵۳۷۱ / علی کریمی بدبخت فکر می‌کند اگر به جنگ با خدا برود دل مردم را می‌تواند به دست آورد؛ مفلوک‌الذهن نمی‌فهمد که این خدا است که عزت و دل مردم را به سمت کسی هدایت می‌کند. کسی که به جنگ به قرآن برود نابودی‌اش قطعی است.

۰۹۱۲۰۰۰۸۵۳۹ / همانطور که ۲۲ دی ماه و ۲۲ بهمن ماه حماسه آفریدیم این بار در ۲۲ اسفندماه و در روز قدس هم حماسه خواهیم آفرید دشمنان مقاومت بدانند که این بار کل جهان به پا خواهند خواست و نشان خواهند داد که آمریکایی‌ها و غربی‌ها و صهیون‌ها هیچ غلطی نمی‌توانند بکنند.

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول: بدالله جوانی

سرمدیر: علی حیدری

شورای سیاست گذاری:

سایمک باقری، سعدالله زراعی،

عزیز غضنفری، مهدی سعیدی، فتح الله پریشان،

علی قاسمی، حسین عبداللہی، فریاد رضاصاری، راد

دبیر تحریریه: سید فخرالدین موسوی

مدیر فنی: محمد صالح نادری

نگارش و ویرایش: محبوبه حاجی آقایی

صفحه‌آرا: علی اکبر هدایتی

عکاس: حامد گودرزی

ناظر چاپ: سعید قاسمی

چاپ: مرکز چاپ سپاه: ۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن: ۱۱۰ و ۱۰۰۰۷۷۴۶ (۰۲۱)

basirat.ir

@sobhesadegh_fa

شماره: ۷۷۴۸۸۴۲۶

سامانه پیامک: ۰۲۳۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۲۲۷ | دوشنبه ۴ اسفند ۱۴۰۴

کتابخانه

سرباز وطن

شغل؟ بیداری، مکانش را نمی داند کسی ساعت کاری؟ زمانش را نمی داند کسی شهر؟ ایران، سابقه؟ ایثار، تحصیلات؟ عشق سن او؟ پیر و جوانش را نمی داند کسی نام؟ بی نامی، هنر؟ اخلاص، شهرت؟ بی نشان بین ما نام و نشان را نمی داند کسی تیر خورده، طعنه خورده، باز فکر جان ماست دردهای جسم و جانش را نمی داند کسی خواب از چشمش گرفته فکر فردای وطن رنج‌های سالپانش را نمی داند کسی او که «سرباز وطن» تنها مدال فخر اوست مرزهای پادگانش را نمی داند کسی بی هیاهو، بی صدا گرم نبرد دیوهاست رستمی که هفت خوانش را نمی داند کسی شهر آرام است مثل دیشب و شب‌های قبل باز قدر قهرمانش را نمی داند کسی

حسن اسحاقی

خنده دارتر

ای از گزارش و ز خبر، خنده دارتر هر کار تو ز کار دگر خنده دارتر چیزی نبوده بهر تو از گریه پدر بر روی نعش سرد پسر، خنده دارتر ای کودتاچی همه اعصاب، ای «یواس» از تو ندیده ایم جگر! خنده دارتر آل سعود هم شده هم آخور شما چون گله هست با بز گر، خنده دارتر آن اتهام‌ها که به ایران زده، بود از اتهام شیخ نمر خنده دارتر آن که کلیدداری کعبه بر اش هست از هیکل امیر قطر خنده دارتر! یا نه، میان کل سیاستمدارها داریم از ترامپ مگر خنده دارتر؟! یک عده لیک کعبه آمال‌شان تویی حاشا کزین جماعت خر، خنده دارتر... آنانکه پشت‌شان به عمو سام گرم شد هستند از رجال قجر خنده دارتر گویند خلقی اینکه ابر قدرتی، ولی از تو ندیده ایم ابر خنده دارتر با دیدن گوانتاناما یا ابوغریب افتاده‌ای به حال دمر، خنده دارتر هر کس که رحم خواست ز تو، خنده دار بود هر کس که خواست از تو نظر، خنده دارتر از طرح زخم روی درختان بدان که نیست از بوسه‌های تیز تبر خنده دارتر بسیار جوک شنیده‌ام، اما ندیده‌ام مفهومی از حقوق بشر خنده دارتر!

عباس احمدی

صبحانه

تمرین خوبی‌ها

بهترین درس‌ها را در زمان سختی آموختم و دانستم صبور بودن یک ایمان است و خویشتن‌داری یک عبادت... فهمیدم ناکامی به معنای تأخیر است، نه شکست و شاد کردن یک مؤمن، ناپاش است، در ماهی که لحظه لحظه‌اش تقرب به درگاه خداست.

داستان

راهپیمایی با راهپیمایی نیامده‌ها

معصومه عباسی

نویسنده

صبح که از خانه بیرون زدم، قرار بود برویم دنبالش بابا، خواهرها و خواهرزاده‌ام. پیام داده بودند که می‌خواهند بیایند راهپیمایی؛ کاری که هیچ‌سالی انجام نمی‌دادند. خواهرهایی که همیشه درس داشتند و سرشان توی کتاب‌هایشان بود. هیچ چیز هم طی این همه سال نتوانست آنها را از این همه درس جدا کند؛ چه سیزده‌به‌در، چه عروسی اقوام و چه راهپیمایی!

پندرم هیچ‌سالی راهپیمایی نیامده بود. خواهرم مرجان، سابقه راهپیمایی‌اش فقط دو بار بود؛ یک‌بار بعد از شهادت آرمان علی‌وردی و یک‌بار هم روز قدس سال قبل. خواهرم مهوش که همیشه می‌چسبید به درس و مشقش و خواهرزاده شش‌ساله‌ام که یک‌ماه بود از من قول این راهپیمایی را گرفته بود! بابا بعد از اغتشاشات، روز ۲۲ دی گفته بود می‌روم راهپیمایی، اما نیامد که نیامد. این‌بار اما آمده بود. باورم نمی‌شد این همان بابای درون‌گرای ماست! همان آدم سفت و سختی که معمولاً از چیزی متأثر نمی‌شود، همین هفته‌های اخیر چقدر برای ملیت‌های سه

پرچم بالاست

کبری جوان

نویسنده

با خیال اینکه می‌رویم و یک گوشه خلوت پیدا می‌کنیم و با بچه‌ها روی جدولی می‌نشینیم و در حالی که خانه چوب‌شورهایش را می‌خوریم من روی صورت بچه‌های مردم پرچم می‌کنم، گوش‌های سبز رنگ را با خودم بردم راهپیمایی. خیال نسبتاً قشنگی بود، ولی از نوع خامش. با

تلخند

داستان تکراری نفت؛ این بار کوبا در محاصره آمریکا! / کارتون‌نویست: مونرو ژرژ / اسپانیا



راه نرفته

نوجوانان و والدین

مهستی سادات مؤمن زاده

روانشناس بالینی و سلامت

بیباید نگاهی عمیق‌تر و شاید کمی دلگرم‌کننده‌تر به موضوع حل تعارضات نوجوانان و والدین بیندازیم. این دوران، مانند یک سفر اکتشافی پر از هیجان، اما گاهی پر از چالش برای هر دو طرف است. در قلب حل تعارضات، روابط سالم و مبتنی بر احترام متقابل قرار دارد. نوجوانان در آستانه ورود به دنیای بزرگسالی، نیازمند حس استقلال و دیده شدن هستند. در این مرحله، ارتباطات والدین معمولاً از دست‌ور دادن به گفت‌وگو کردن تغییر ماهیت می‌دهد. گوش دادن فعال، در اینجا شکلی هنرمندانه به خود می‌گیرد؛ یعنی واقعاً تلاش کنیم بفهمیم پشت حرف‌های نوجوان چه احساسی پنهان است، حتی اگر با آن موافق نباشیم. از سوی دیگر، والدین نیز با نگرانی‌ها و تجربیات خود، گاهی ناخواسته موجب ایجاد تنش می‌شوند؛ اما کلید کار در (ایجاد فضایی امن برای بیان احساسات) است. به جای فضولیت یا سرزنش، تلاش کنیم تا احساسات نوجوان‌مان را تأیید کنیم؛ مثلاً بگوییم می‌فهمم که از این موضوع ناراحتی، حق داری. این پذیرش، دیوار دفاعی نوجوان را فرو می‌ریزد و او را برای شنیدن دیدگاه شما آماده‌تر می‌کند. ارتباط شفاف و صادقانه معجزه می‌کند. تعیین قوانین و انتظارات منطقی و قابل انعطاف، که با مشارکت خود نوجوان شکل گرفته باشد، احترام متقابل را تقویت می‌کند. نوجوانان اگر احساس کنند صدای‌شان شنیده شده و در تصمیم‌گیری‌ها سهم هستند، تعهد بیشتری به رعایت توافقات نشان می‌دهند. فراموش نکنیم که تعارض، بخش طبیعی از رشد است و فرصتی برای یادگیری و قوی‌تر شدن پیوند خانواده است.

صادقانه

روزه ناقص

امام باقر(ع) فرمود: «روزه این افراد کامل نیست: کسی که امام (رهبر) را نافرمانی کند. بنده فراری تا زمانی که برگردد. زنی که اطاعت‌شور نکرده تا اینکه توبه کند. فرزندی که نافرمان شده تا اینکه فرمانبردار شود.»

بحارالانوار، ج ۹۳، ص ۲۹۵

غیر رسمی

شب‌های ماه رمضان



شماره ۱۹۸ نشریه خط حزب‌الله به نقل از رهبر معظم انقلاب در دوران زندان‌های پهلوی: شب‌ها، شب‌های ماه رمضان بود. برادران خوزستانی پس از افطار در راهروی زندان جمع می‌شدند، پتومی‌ها انداختند، چای درست می‌کردند و قلیان می‌کشیدند. من از داخل سلول آنها را نگاه می‌کردم. بعد که به من هم اجازه بیرون آمدن به راهرو را دادند، در برنامه‌های آنها شرکت می‌کردم. قرار شد هر شب برای آنها صحبت کنم. بعد هم سیدکاظم یکی از آنها که صدای خوبی داشت، به خواندن مداحی و مرثیه‌خوانی بپردازد. طبق معمول به ذکر مصیبت امام حسین(ع) برسد. صحبت‌های من به صورت غیر صریح، متضمن محکوم‌سازی رژیم حاکم بود. درباره زندگی امیرالمؤمنین(ع) و عدالت آن حضرت و نیز ویژگی‌های حاکم اسلامی، سخن می‌گفتم. آنها از این سخنان خشنود و خوشحال می‌شدند. تعجبی هم نداشت؛ زیرا این سخنان متناسب با آرمان‌های آنها و امیدها و رنج‌هایشان بود.

حسن ختام

حیف است او باشد

سلام روشنی قلبم!
نور آسمان‌ها وزمین!
سلام امید جان‌های خسته از ستم روزگار!
سلام به شما و ماه پر فضیلت رمضان!
شکر که خوش‌روزی بودیم و توفیق یارمان شد تا به زیبایی این روزها و شب‌ها برسیم؛ شکر که کنار شما به ماه روشنی سلام کردیم که لحظه لحظه‌اش را باید غنیمت شمرد و شراب جان‌افزای لحظات نابش را نوش کرد و از آن زندگی گرفت. مادر خیالات پر رونق‌مان کنار سفره سحر و افطار، پایین پای‌تان می‌نشینیم و در آغوش لطف پروردگار، بهشت را تجربه می‌کنیم. ما کنار جزء خوانی هر روز قرآن‌مان صوت خوش شما را به گوش جان‌مان می‌سپاریم تا تمام خوشی‌ها را یک‌جا و بی‌واسطه بغل کنیم. در این ماه که آسمان نزدیک‌تر است صدای‌مان را بلندتر به گوش او که موجب است و اضطراب‌مان را دیده، می‌رسانیم. ما هر شب «اللهم انی ترغب الیک»-های افتتاح را فریاد می‌زنیم و به گوش آسمان‌ها می‌رسانیم و می‌گوییم برای رغبت و اشتیاق ما به دیدن و بودن‌تان اندازه‌ای نیست. الهی به حق لحظات روشن استجابت دعا، این ماه رمضان آخرین ماه بدون حضور مولای‌مان باشد؛ چرا که حیف است او باشد و ما را غم ببرد.

سلامت

خوشمزه پر دردمر

زهراسینی

کارشناس تغذیه

اگر شما هم جزء آن دسته از افرادی هستید که با مصرف شیر و لبنیات مشکل دارید، بدانید چیزی حدود ۷۰ درصد از جمعیت جهان این مسئله را تجربه می‌کنند و به همین دلیل به دنبال جایگزین مناسبی برای شیر و لبنیات هستند! این موضوع دغدغه بسیاری از افراد است. همان‌ها که بعد از خوردن یک لیوان شیر، دچار نفخ و ناراحتی می‌شوند که این تجربه ناخوشایند آنها را وادار به حذف کامل آن از رژیم غذایی خود کرده است. جایگزین شیر و لبنیات طیف وسیعی از گزینه‌ها را در بر می‌گیرد؛ از شیرهای گیاهی گرفته تا انواع مغز بیجیات. دنیای شیرهای گیاهی بسیار متنوع است. از شیر بادام با طعم ملایم و بافت سبک تا شیر سویا با پروتئین بالا، هر کدام ویژگی‌ها و ارزش غذایی خاص خود را دارند. انتخاب بهترین گزینه بستگی به سلیقه شخصی و نیازهای تغذیه‌ای دارد. برای نمونه، شیر بادام یک جایگزین لبنی عالی است، به ویژه زمانی که می‌خواهید کالری مصرفی خود را کاهش دهید یا شیر نارگیل، با طعم و عطر خاص خود، یک گزینه جذاب برای تنوع بخشیدن به رژیم غذایی است. شیر جو دوسر هم با بافت خامه‌ای و طعم ملایم خود، می‌تواند یک جایگزین شیر و لبنیات باشد که به تازگی محبوبیت زیادی پیدا کرده است. شیر سویا نیز یک جایگزین کامل و از رایج‌ترین جایگزین‌های شیر است. حفظ سلامت استخوان‌ها نیازمند دریافت کافی کلسیم است.